

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT ZOOLOGII

KATALOG FAUNY POLSKI
Catalogus faunae Poloniae

Część XXVI, zeszyt 2

GALASÓWKOWATE
Cynipoidea

Opracował
EUGENIUSZ KIERYCH

Nr 33 «Katalogu fauny Polski»

PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE
WARSZAWA 1979

Plan podziału na części wydawnictwa

«KATALOG FAUNY POLSKI»

Część	I — <i>Protozoa</i>
„	II — <i>Porifera, Coelenterata</i>
„	III — <i>Turbellaria</i>
„	°IV — <i>Monogenoidea, Trematoda</i>
„	V — <i>Cestoda</i>
„	VI — <i>Nemertini</i>
„	VII — <i>Nematoda</i>
„	VIII — <i>Nematomorpha, Gastrotricha, Kinorhyncha, Priapulioidea</i>
„	IX — <i>Rotatoria</i>
„	*X — <i>Acanthocephala</i>
„	°XI — <i>Annelida</i>
„	°XII — <i>Entomostraca</i>
„	XIII — <i>Malacostraca</i>
„	°XIV — <i>Symphyla, Pauropoda, Diplopoda, Chilopoda</i>
„	*XV — <i>Apterygota</i>
„	XVI — <i>Ephemeroptera, Odonata, Plecoptera</i>
„	°XVII — <i>Blattodea, Mantodea, Orthoptera, Dermaptera</i>
„	*XVIII — <i>Psocoptera</i>
„	°XIX — <i>Mallophaga, Anoplura</i>
„	XX — <i>Thysanoptera</i>
„	°XXI — <i>Homoptera</i>
„	XXII — <i>Heteroptera</i>
„	°XXIII — <i>Coleoptera</i>
„	XXIV — <i>Strepsiptera</i>
„	XXV — <i>Neuroptera, Megaloptera, Raphidioptera</i>
„	°XXVI — <i>Hymenoptera</i>
„	XXVII — <i>Mecoptera</i>
„	*XXVIII — <i>Trichoptera</i>
„	XXIX — <i>Lepidoptera</i>
„	XXX — <i>Diptera</i>
„	*XXXI — <i>Aphaniptera</i>
„	*XXXII — <i>Pseudoscorpionidea, Opiliones</i>
„	*XXXIII — <i>Aranei</i>
„	°XXXIV — <i>Acari</i>
„	XXXV — <i>Pentastomida, Pantopoda, Tardigrada</i>
„	XXXVI — <i>Mollusca</i>
„	°XXXVII — <i>Bryozoa, Chaetognatha, Echinodermata, Tunicata</i>
„	*XXXVIII — <i>Cyclostomata, Pisces</i>
„	*XXXIX — <i>Amphibia, Reptilia</i>
„	XL — <i>Aves</i>
„	XLI — <i>Mammalia</i>

* — Części wydane w całości.

° — Części, z których wydano poszczególne zeszyty.

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT ZOOLOGII

KATALOG FAUNY POLSKI
Catalogus faunae Poloniae

Część XXVI, zeszyt 2

GALASÓWKOWATE
Cynipoidea

Opracował
EUGENIUSZ KIERYCH

Nr 33 «Katalogu fauny Polski»

PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE
WARSZAWA 1979

REDAKTOR NACZELNY

prof. dr H. SZEŁĘGIEWICZ

KOMITET REDAKCYJNY

mgr A. GOLJAN, prof. dr E. GRABDA, prof. dr S. M. KLIMASZEWSKI, prof. dr K. KOWALSKI, doc. dr M. MROCKOWSKI, prof. dr J. NAST, prof. dr L. K. PAWŁOWSKI, prof. dr J. RAFALSKI, prof. dr A. RIEDEL (z-ca red. naczej.), mgr Z. SWIRSKI (sekretarz), prof. dr A. WRÓBLEWSKI

Redaktor zeszytu 2, części XXVI

dr hab. W. STARĘGA

Praca wykonana w ramach problemu resortowego Nr PAN-27

ISBN 83-01-01568-3

ISSN 0453-3623

PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE - WARSZAWA 1979

Wydanie pierwsze. Nakład 700+90 egz.

Ark. wyd. 8,0 Ark. druk. 6,5+1 wklejka. Papier druk. sat. kl. III, 80 g. 70×100 cm.

Oddano do składowania 7. XI. 1977 r. Podpisano do druku 14. IV. 1979 r.

Druk ukończono w maju 1979 r.

Zam. 119/78. M-17. Cena zł 26.-

WROCLAWSKA DRUKARNIA NAUKOWA

GALASÓWKOWATE — *CYNIPOIDEA*

Opracował

EUGENIUSZ KIERYCH

TREŚĆ

I. Wstęp	3
II. Przegląd gatunków	7
III. Tabela rozmieszczenia gatunków	75
IV. Literatura	84
V. Indeks nazw systematycznych	94

I. WSTĘP

Katalog obejmuje całą nadrodzinę *Cynipoidea*. Sporządzony został w oparciu o dostępną literaturę i część materiałów nie publikowanych, przechowywanych w zbiorach Instytutu Zoologii PAN w Warszawie. Zamieszczono w nim ogółem 146 gatunków, w tym 134 gatunki pewne i 12 niepewnych, a ponadto cztery gatunki trudne obecnie do zidentyfikowania (nie wliczone do ogólnej liczby) oraz 5 nazw gatunkowych gołych. Liczba ta nie stanowi jednakże nawet połowy gatunków galasówkowatych, które zasiedlają Polskę. Należy spodziewać się, na podstawie liczby gatunków znanych z Europy, że występuje ich u nas ponad 350. Tak duża różnica między liczbą gatunków zanotowanych a liczbą przewidywaną wynika z nader słabego dotychczas poznania tej grupy owadziarek w Polsce. Brak zwłaszcza informacji o galasówkach zoofagicznych. Fragmentaryczne dane zaledwie o 41 gatunkach z tej grupy znajdujemy w 19 pracach. Trzy z nich, mianowicie HARTIGA (1843) i BRISCHKEGO (1881, 1882a) datują się z ubiegłego wieku, pozostałe są wynikiem badań prowadzonych już w stuleciu bieżącym, przy czym, z pierwszej połowy tego stulecia pochodzą jedynie cztery prace HEDICKEGO (1913, 1927, 1928, 1930) a reszta, 12 prac (BELIZIN 1951, CELIŃSKI i FILIPEK 1957, NOSKIEWICZ 1957, MICZULSKI 1967, 1968, WIĄCKOWSKI i HERMAN 1968, SIERPIŃSKI 1969, KIERYCH 1973, 1974, BAŃKOWSKA i inni 1975, ANASIEWICZ i SANDNER 1976), została opublikowana w ostatnich latach.

Wyraźnie zaznaczający się wzrost liczby prac, w których spotykamy chociażby wzmianki o zoofagicznych galasówkowatych, wiąże się z ogół-

nym ostatnio zainteresowaniem pasożytniczymi błonkówkami i jest wyrazem pokładanych nadziei wykorzystania ich w tzw. biologicznej walce ze szkodnikami. Należy spodziewać się, że zainteresowanie to oraz spojrzenie na pasożytnicze błonkówki od strony praktycznej w szybkim tempie doprowadzą do poznania tak bogatych w gatunki rodzin, jak *Figitidae* i *Eucoilidae* a także mniej bogatych, jak *Ibaliidae* (rodzina reprezentowana w Europie Środkowej przez trzy gatunki, które znane są i z Polski), *Aspiceridae*, *Anacharitidae* i *Alloxystidae*, z których nie zanotowano dotychczas z Polski nawet po jednym przedstawicielu ze wszystkich możliwych rodzajów.

Znacznie lepiej poznane są galasówkowate fitofagiczne (*Cynipidae*). Wiadomości o ich występowaniu i rozmieszczeniu w Polsce znajdujemy w ponad 70 pracach. Pierwsze wzmianki, wprawdzie jeszcze bez danych o rozmieszczeniu lub z nazwami gatunkowymi często niemożliwymi do zidentyfikowania, datują się już z pierwszej połowy XIX w. (WEIGEL 1806, KLUK 1826, HARTIG 1843). Z drugiej połowy XIX wieku pochodzi już 7 wykazów (WIERZEJSKI 1868, JABŁOŃSKI 1869, NOWICKI 1874, WACHTL 1876, BRISCHKE 1882b, HIERONYMUS 1890 i HELLWIG 1898), a w bieżącym stuleciu ukazują się liczne spisy zooecidiologiczne J. GAWINOWEJ, S. KAPUŚCIŃSKIEGO, Z. MICHNO-ZATORSKIEJ, J. MOWSZOWICZA, N. NAWOJSKIEJ, E. L. NIEZABITOWSKIEGO, I. POGORZELSKIEJ-LIPNICKIEJ, J. W. SZULCZEWSKIEGO, J. URBAŃSKIEGO i innych, w których notowane są również wyrosła wywoływane przez galasówki, a także krótkie doniesienia i obszerniejsze wykazy S. BŹDZIUCHA, Z. CAPECKIEGO, Z. GODYNIA, J. GOETZA, H. HEDWIGA, E. KIERYCHA, P. NIEZGODZIŃSKIEGO, H. SCHMIDTA i J. URBAŃSKIEGO poświęcone wyłącznie galasówkom. Piśmiennictwo zooecidiologiczne zawiera jednakże wiadomości tylko o gatunkach powodujących powstawanie wyrosła i, przeważnie, o najpospolitszych. Brak w nim wzmianek o całej grupie komornic (gatunki z rodzajów *Ceroptres* HART., *Periclistus* FÖRST., *Saphonecrus* D. T. et KIEFF. i *Synergus* HART.). Stąd też lista gatunków fitofagicznych, podobnie jak zoofagicznych, nie jest pełna i należy spodziewać się jeszcze i z tej grupy galasówkowatych wielu gatunków nowych dla fauny Polski.

Niektóre dane z literatury są trudne do zinterpretowania, a pewne budzą nawet wątpliwości. Przede wszystkim nie wiadomo obecnie, do których gatunków odnoszą się nazwy *Cynips Quercus inferus* L. i *Cynips Quercus petioli* L. użyte przez WEIGLA (1806) oraz *Cynips Togae* F. i *Synergus xanthocerus* HART. wymienione przez BRISCHKEGO (1882a, 1882b). Podane zostały również nazwy gołe, a mianowicie *Eucoila klosei* HED. *Alloxysta keudelli* HED. w pracach HEDICKEGO (1927) oraz CELIŃSKIEGO i FILIPKA (1957) a także *Kleidotoma breviclava* GŁOW., *Kleidotoma laticuta* GŁOW., *Kleidotoma pubescens* GŁOW. i *Tetrarhoptra polonica* GŁOW. w pracy MICZULSKIEGO (1967). W pracach BRISCHKEGO (1881, 1882a), HEDICKEGO (1913) i WEIGLA (1806) spotykamy się z nazwami miejscowości

nieściśle podanymi, w rodzaju «Śląsk», «Pomorze» oraz «Prusy Zachodnie i Wschodnie». Dane takie stworzyły trudności zwłaszcza przy układaniu tabel rozmieszczenia gatunków. Zostały one uwzględnione w dwojaki sposób. Przy gatunkach, do których były także inne dane, zaznaczono je tylko w przeglądzie gatunków, pomijając w tabeli, przy gatunkach *Anacharis ensifer* WALK., *Pseudeucoila coronata* (HART.), *Alloxysta obscurata* (HART.), *Alloxysta minuta* (HART.), *Alloxysta circumscripta* (HART.) i *Alloxysta flavicornis* (HART.) znanych jedynie z takich danych, zaznaczono je w tabeli znakami zapytania następująco, «Śląsk» w krainach: Nizina Wielkopolsko-Kujawska, Śląsk Górny, Śląsk Dolny i Sudety Zachodnie; «Pomorze» w krainach: Pobrzeże Bałtyku i Pojezierze Pomorskie; «Prusy Zachodnie i Wschodnie» w krainach: Pobrzeże Bałtyku, Pojezierze Pomorskie i Pojezierze Mazurskie. Ponadto, gatunki te, z wyjątkiem *Anacharis ensifer* WALK., którego występowanie w Polsce nie budzi wątpliwości, podano jako niepewne, bez numeru porządkowego. Na duże trudności napotkano także przy ustalaniu polskich nazw miejscowości, zwłaszcza małych osad podanych w języku niemieckim w pracach HERONYMUSA, DITTRICHA i SCHMIDTA. Wielokrotnie uciekano się w takich przypadkach do terminu «okolice» w połączeniu z nazwą miejscowości będącej większą jednostką administracyjną, np. okolice Zielonej Góry, okolice Wrocławia itp. Podobnie postępowano ze starymi, polskimi nazwami miejscowości, których nie odnaleziono w dostępnych spisach nazw, np. RUSZKOWSKI i inni (1935) podali *Cynips quercusfolii* L. i *Cynips longiventris* HART. z miejscowości «Lipkowo» (przypuszczalnie wieś Lipki) z dawnego powiatu Sokołów (Sokołów Podl.). Ponieważ miejscowości takiej nie odnaleziono, informację zanotowano – okolice Sokołowa Podl.

W pracach zoocecidologicznych budzą wątpliwości dane o gatunkach *Diplolepis centifoliae* (HART.) i *Diplolepis eglanteriae* (HART.), których galasy nie różnią się, oraz dane o gatunku *Trigonaspis synaspis* (HART.), którego wyrosła wywoływane przez pokolenie jednopłciowe są podobne do wyrosła powodowanych przez pokolenie jednopłciowe *Cynips quercusfolii* L. (w pewnym okresie rozwoju) i *Cynips divisa* HART. Sprawdzenia wymagają także wiadomości o występowaniu u nas gatunków *Andricus gallaeurnaeformis* (B. DE FONSC.) podanego przez SOKOŁOWSKĄ-RUTKOWSKĄ (1936) oraz DITTRICHA i SCHMIDTA (1914) a także *Andricus pseudoinflator* TAV. wykazanego przez MICHNO-ZATORSKĄ (1966). Występowanie w Polsce obu tych gatunków jest wątpliwe.

Słaby stopień poznania galasówkowatych skłania niektórych autorów prac do wymieniania, jako elementów naszej fauny gatunków, które nie zostały dotychczas wykazane z Polski, ale których występowanie jest bardzo prawdopodobne. Np. NOSKIEWICZ i PUŁAWSKI (1974) w „Faunie słodkowodnej Polski” zamieszczają gatunki *Aphyoptera helgolandica* (FÖRST.), *Kleidotoma hexatoma* THOMS., *Kleidotoma geniculata* (HART.), *Nedinoptera maritima* (THOMS.) i *Nedinoptera subaptera* (WALK.). Gatunki

te nie zostały uwzględnione w katalogu, ponieważ ich występowanie w Polsce nie jest udokumentowane.

Nazwy gatunków, których występowanie w Polsce jest pewne, opatrzone są numerami porządkowymi. Nazwy gatunków niepewnych i wątpliwych nie są numerowane. Nowe stanowiska zaznaczono jedną gwiazdką.

Większość materiałów uwzględnionych w katalogu, dotychczas nie opublikowanych zebrana została przez autora w latach 1962–1965 w Biełlinku nad Odrą i w Sudetach, część dostarczona była autorowi przez W. BAZYLUKA, B. BURAKOWSKIEGO, A. GOLJANA, B. JABŁOŃSKIEGO, A. LIANĘ, W. PUŁAWSKIEGO, A. RIEDLA, J. WAGNERA i K. WINNIKA z różnych miejscowości Polski. Osobom tym za dostarczony materiał autor serdecznie dziękuje.

II. PRZEGLĄD GATUNKÓW

Ordo: *HYMENOPTERA* LINNAEUS, 1758.

Subordo: *APOCRITA* GERSTAECKER, 1867.

Superfamilia: *CYNIPOIDEA* WESTWOOD, 1840.

Familia: *IBALIIDAE* THOMSON, 1862.

Genus: *Ibalia* LATREILLE, [1802].

Subgenus: *Ibalia* s. str.

1. *Ibalia (Ibalia) leucospoides* (HOCHENWARTH, 1785).

Ichneumon leucospoides HOCHENWARTH, 1785.

Pojezierze Pomorskie: leśn. Cewice woj. Słupsk (CAPECKI 1972); Pojezierze Mazurskie: leśn. Górowo Pławeckie koło Bartoszyce (CAPECKI 1972); Podlasie: leśn. Czarna Białostocka (CAPECKI 1972), nadl. Włodawa (SIERPIŃSKI 1969); Śląsk Górny: Kuźnice Kluczborskie, leśn. Zawodzie koło Strzelc Opolskich (CAPECKI 1972); Wyżyna Krakowsko-Wieluńska: Kraków-Las Wolski (CAPECKI 1972); Góry Świętokrzyskie: Bodzentyn (BELIZIN 1951); Beskid Zachodni: Rycerka koło Żywca, Poręba Wielka koło Limanowej (CAPECKI 1972), leśn. Białe koło Limanowej, Rytro (KIERYCH 1973); Bieszczady: Wetlina (CAPECKI 1972); «Śląsk» (HEDICKE 1928).

Gatunek szeroko rozmieszczony, sięgający od Wielkiej Brytanii do Uralu i od Finlandii do Azji Mniejszej.

W stadium larwalnym żyje w larwach trzpienników — *Sirex juvenis* (L.), *Sirex dux* SEM., *Sirex cyaneus* (F.), *Urocerus argonautarum* SEM. i *Urocerus gigas* (L.). Otrzymywany był z drewna *Abies alba* MILL., *Abies nordmaniana* SPACH, *Larix decidua* MILL., *Picea abies* (L.) KARST., *Picea pungens* ENGELM., *Pinus silvestris* L. i *Pinus nigra* L. Formy dorosłe od lipca do listopada.

2. *Ibalia (Ibalia) drewseni* BORRIES, 1891.

Pojezierze Pomorskie: Szczecin (KIERYCH 1973); Pojezierze Mazurskie: leśn. Głęboki Bród koło Giżycka (CAPECKI 1972); Nizina Mazowiecka:

Brwinów (KIERYCH 1973); Wyżyna Krakowsko-Wieluńska: Kraków-Las Wolski (CAPECKI 1972).

Gatunek zasiedlający Europę i Daleki Wschód. W stadium larwalnym żyje w larwach trzpienników. Wyhodowany był z *Abies alba* MILL., *Picea abies* (L.) KARST., *Picea orientalis* (L.) LINK, *Pinus silvestris* L., *Pinus brutia* TEN. i *Larix decidua* MILL. wraz z *Sirex noctilio* (F.), *Sirex juvencus* (F.), *Sirex cyaneus* (F.), *Urocerus gigas* (L.), *Urocerus augur augur* (KLUG) i *Xeris spectrum* (L.). Formy dorosłe w maju i czerwcu.

Subgenus: *Tremibalia* KIERYCH, 1973.

3. *Ibalia* (*Tremibalia*) *jakowlewi* JACOBSON, 1899.

Śląsk Dolny: Wrocław (NOSKIEWICZ 1957).

Gatunek szeroko rozmieszczony w Palearktyce, od NRD do Kraju Nadmorskiego i od Baszkirii do Gruzji.

W stadium larwalnym żyje w larwach trzpiennika *Tremex fuscicornis* (F.).

Familia: **ANACHARITIDAE** THOMSON, 1862 (*Anacharina*).

Genus: *Anacharis* DALMAN, 1823.

4. *Anacharis ensifer* WALKER, 1835.

Anacharis ensifera: BRISCHKE 1882a.

«Prusy Zachodnie i Wschodnie» (BRISCHKE 1882a).

Gatunek notowany ze Szwecji, Wielkiej Brytanii, RFN, Polski, Austrii i Ukrainy. W stadium larwalnym żyje w *Hemerobius nervosus* F. i *Borio-myia subnebulosa* (STEPH.) (*Neuroptera*).

Familia: **ASPICERIDAE** DALLA TORRE et KIEFFER, 1910 (*Aspicerinae*).

Genus: *Callaspidia* DAHLBOM, 1842.

5. *Callaspidia dufouri* GIRAUD, 1860.

Wyżyna Lubelska: Felin koło Lublina (MICZULSKI 1967).

Gatunek podawany z Wielkiej Brytanii, RFN, NRD, Polski, Czechosłowacji, Austrii i ZSRR. W stadium larwalnym żyje w larwach muchówek z rodziny *Syrphidae*.

Familia: **FIGITIDAE** THOMSON, 1862 (*Figitina*).

Genus: **Sarothrus** HARTIG, 1840.

6. *Sarothrus areolatus* HARTIG, 1840.

Amphithectus Dahlbomii HARTIG, 1840,

Pobrzeże Bałtyku: Gdańsk (HARTIG 1843); «Pomorze» (HEDICKE 1928).

Gatunek szeroko rozmieszczony w Europie; pasożyt larw muchówek.

7. *Sarothrus tibialis* (ZETTERSTEDT, 1838).

Cynips tibialis ZETTERSTEDT, 1838.

Omalaspoides silesiacus HEDICKE, 1913.

Wyżyna Lubelska: Felin koło Lublina (MICZULSKI 1967); «Śląsk» — terra typica! dla *Omalaspoides silesiacus* HEDICKE, 1913 (HEDICKE 1913).

Gatunek szeroko rozmieszczony w Palearktyce, od Wielkiej Brytanii po Władywostok; wyhodowany z pupariów muchówek z rodziny *Syrphidae*.

8. *Sarothrus longitarsus* (REINHARD, 1860).

Amblynotus longitarsus REINHARD, 1860.

Wyżyna Lubelska: Felin koło Lublina (MICZULSKI 1967).

Gatunek notowany ze Szwecji, Anglii, Francji, NRD, Polski i Rumunii; żyje w larwach mszycożernych muchówek.

Genus: **Figites** LATREILLE, [1802].

9. *Figites scutellaris* (ROSSI, 1794).

Cynips Scutellaris ROSSI, 1794.

Omalaspoides letzneri HEDICKE, 1913.

Pojezierze Pomorskie: Kolbudy koło Gdańska (HEDICKE 1928); Wyżyna Krakowsko-Wieluńska: okolice Krakowa (WIERZEJSKI 1868); «Prusy Zachodnie i Wschodnie» (BRISCHKE 1882a); «Śląsk» — terra typica! dla *Omalaspoides letzneri* HEDICKE, 1913 (HEDICKE 1913).

Gatunek szeroko rozmieszczony w Palearktyce, otrzymywany z pupariów muchówek *Sarcophaga striata* F., *Sarcophaga haemorroea* MEIG., *Parasarcophaga unquitigris* ROHD., *Parasarcophaga albiceps* MEIG., *Rovinia striata* F. i *Musca domestica* L.

10. *Figites anthomyiarum* BOUCHÉ, 1834.

Wyżyna Lubelska: Felin koło Lublina (MICZULSKI 1967).

Gatunek zasiedlający Europę, zanotowany także z Mongolii. Otrzymywany z pupariów muchówek *Hydrotaea dentipes* (F.) i *Hylemya floralis* (FALL.).

Familia: *EUCOILIDAE* THOMSON, 1862.

Genus: *Kleidotoma* WESTWOOD, 1833.

11. *Kleidotoma brevicornis* THOMSON, 1862.

Wyżyna Lubelska: Felin i Elizówka koło Lublina (MICZULSKI 1967).

Gatunek znany ze Szwecji, Polski, Rumunii i europejskiej części ZSRR; pasożyt larw muchówek.

12. *Kleidotoma caledonica* (CAMERON, 1888).

Kleidotoma caledonica CAMERON, 1888.

Wyżyna Lubelska: Felin koło Lublina (MICZULSKI 1967).

Gatunek notowany z Wielkiej Brytanii, Francji, Polski i Rumunii; pasożyt larw muchówek.

13. *Kleidotoma striaticollis* (CAMERON, 1888).

Kleidotoma striaticollis CAMERON, 1888.

Wyżyna Lubelska: Elizówka i Felin koło Lublina (MICZULSKI 1967).

Gatunek znany z Wielkiej Brytanii, Polski i Rumunii; pasożyt larw muchówek.

— *Kleidotoma ruficornis* THOMSON, 1862.

Wyżyna Lubelska: Felin koło Lublina (MICZULSKI 1967).

Gatunek znany ze Szwecji i europejskiej części ZSRR, z Polski wykazany przez MICZULSKIEGO jako gatunek niepewny, wymaga dokładniejszych badań. Pasożyt larw muchówek.

14. *Kleidotoma formicaria* (KIEFFER, 1902).

Kleidotoma formicaria KIEFFER, 1902.

Wyżyna Lubelska: Elizówka i Felin koło Lublina (MICZULSKI 1967).

Gatunek notowany z Holandii, Luksemburga i Polski; pasożyt larw muchówek.

15. *Kleidotoma erythropus* THOMSON, 1877.

Kleidotoma erythropha [sic!]: MICZULSKI 1967.

Wyżyna Lubelska: Felin koło Lublina (MICZULSKI 1967).

Gatunek znany ze Szwecji, Polski i europejskiej części ZSRR; pasożyt larw muchówek.

—. *Kleidotoma pubescens* GLOW.: MICZULSKI 1967.

Wyżyna Lubelska: Felin koło Lublina.

Nomen nudum!

—. *Kleidotoma latiscuta* GLOW.: MICZULSKI 1967.

Wyżyna Lubelska: «okolice Lublina».

Nomen nudum!

Genus: *Trybliographa* FÖRSTER, 1869.

16. *Trybliographa rapae* (WESTWOOD, 1835).

Eucoila rapae WESTWOOD, 1835.

Nizina Mazowiecka: Skierniewice (SZWEJDA 1974); Wyżyna Lubelska: Ostrów Lubelski, Antopol koło Puław, Czechów i Felin koło Lublina, Pszczela Woła koło Bychawy, Bełżyce, Hrubieszów (ANASIEWICZ i SANDNER 1976).

Gatunek szeroko rozmieszczony w Europie. W stadium larwalnym żyje w larwach śmietki cebulanki — *Hylemya antiqua* (MEIG.) i śmietki kapuścianej — *Hylemya brassicae* (BOUCHÉ) (*Diptera*) i jest uważany za jednego z głównych reducentów tych szkodników.

17. *Trybliographa simulatrix* (RUTHE, 1859).

Eucoelia simulatrix RUTHE, 1859.

Nizina Mazowiecka: Skierniewice (SZWEJDA 1974).

Gatunek znany z Europy; w stadium larwalnym żyje w larwach śmietki kapuścianej — *Hylemya brassicae* (BOUCHÉ) (*Diptera*).

Genus: *Rhoptromeris* FÖRSTER, 1869.

18. *Rhoptromeris graciliclava* (KIEFFER, 1902).

Eucoela graciliclava KIEFFER, 1902.

Wyżyna Lubelska: Felin koło Lublina (MICZULSKI 1967).

Gatunek poza Polską znany z Francji; pasożyt larw muchówek.

Genus: *Pseudeucoila* ASHMEAD, 1903.

19. *Pseudeucoila insignis* (GIRAUD, 1860).

Eucoila insignis GIRAUD, 1860.

Wyżyna Lubelska: Felin koło Lublina (MICZULSKI 1967).

Gatunek wykazany z Austrii i Polski; pasożyt larw muchówek.

20. *Pseudeucoila evanescens* (KIEFFER, 1901).

Eucoila evanescens KIEFFER, 1901.

Wyżyna Lubelska: Elizówka i Felin koło Lublina (MICZULSKI 1967).

Gatunek wykazany z Węgier i Polski; pasożyt larw muchówek.

21. *Pseudeucoila ciliaris* (ZETTERSTEDT, 1838).

Figites ciliaris ZETTERSTEDT, 1838.

Pseudocoila ciliaris [sic!]: MICZULSKI 1967.

Wyżyna Lubelska: Felin koło Lublina, Puławy (MICZULSKI 1967).

Gatunek notowany z Wielkiej Brytanii, RFN, Polski i Austrii.

— *Pseudeucoila coronata* (HARTIG, 1841).

Cothonaspis coronatus HARTIG, 1841.

Eucoila coronata: BRISCHKE 1882a.

«Prusy Zachodnie i Wschodnie» (BRISCHKE 1882a).

Gatunek znany ponadto z RFN. Występowanie tego gatunku w Polsce wymaga dokładniejszych badań ze względu na nieściśle określoną miejscowość, z której pochodził materiał, jakim dysponował BRISCHKE (1882a). Wyhodowany z pupariów *Hylemya antiqua* (MEIG.) i *Hylemya radicum* L. (Diptera).

Genus: *Cothonaspis* HARTIG, 1840.

22. *Cothonaspis giraudi* (DALLA TORRE et KIEFFER, 1910).

Erisphagia giraudi DALLA TORRE et KIEFFER, 1910.

Wyżyna Lubelska: Felin i Elizówka koło Lublina (MICZULSKI 1967).

Gatunek znany ze Szwecji, Polski, Węgier, Austrii i, jako niepewny, z Wielkiej Brytanii; pasożyt larw muchówek.

23. *Cothonaspis nigricornis* KIEFFER, 1902.

Wyżyna Lubelska: Czechów koło Lublina (MICZULSKI 1967).

Gatunek podany dotychczas z Francji, Polski i Rumunii; pasożyt larw muchówek.

24. *Cothonaspis albipennis* (THOMSON, 1862).

Eucoila albipennis THOMSON, 1862.

Wyżyna Lubelska: Felin koło Lublina (MICZULSKI 1967).

Gatunek znany tylko ze Szwecji i Polski; pasożyt larw muchówek.

Genus: *Microstilba* FÖRSTER, 1869.

25. *Microstilba tibialis* KIEFFER, 1901.

Wyżyna Lubelska: Felin koło Lublina (MICZULSKI 1967).

Gatunek podany ze Szwecji, Polski i Rumunii; pasożyt larw muchówek.

Genus: *Disorygma* FÖRSTER, 1869.

26. *Disorygma divulgata* FÖRSTER, 1869.

Disorygma divulgatum: MICZULSKI 1967.

Wyżyna Lubelska: Felin koło Lublina (MICZULSKI 1967).

Gatunek zanotowany z RFN, Polski i Rumunii; pasożyt larw muchówek.

Genus: *Diglyphosema* FÖRSTER, 1869.

27. *Diglyphosema punctata* KIEFFER, 1901.

Diglyphosema punctatum: MICZULSKI 1967.

Wyżyna Lubelska: Czechów koło Lublina (MICZULSKI 1967).

Gatunek znany dotychczas zaledwie z Węgier i Polski; pasożyt larw muchówek.

Genus: *Tetrarhoptra* FÖRSTER, 1869.

— *Tetrarhoptra polonica* GŁOW.: MICZULSKI 1967.

Wyżyna Lubelska: Felin koło Lublina.

Nomen nudum!

Genus: *Eucoila* WESTWOOD, 1833.

— *Eucoila klosei* HEDICKE: HEDICKE 1927, CELIŃSKI i FILIPEK 1957.

Pojezierze Pomorskie: Bielinek nad Odrą — Wąwóz Storezykowy.

Nomen nudum!

Familia: **ALLOXYSTIDAE** HELLÉN, 1931 (*Alloxystinae*).

Charipinae auct.

Genus: **Alloxysta** FÖRSTER, 1869.

28. *Alloxysta macrophadna* (HARTIG, 1841).

Xystus macrophadnus HARTIG, 1841.

Alloxysta scutellata KIEFFER, 1902.

Nizina Mazowiecka: Chylice koło Jaktorowa (BAŃKOWSKA i inni 1975), Łomna i Sulejówek koło Warszawy (E. KIERYCH*); Śląsk Górny: Gołkowice koło Byczyny (BAŃKOWSKA i inni 1975); Wyżyna Małopolska: Czechów koło Pińczowa (BAŃKOWSKA i inni 1975).

Gatunek szeroko rozmieszczony w Europie. W stadium larwalnym żyje w larwach mszycarzowatych — *Aphidius ervi* HAL., *Aphidius picipes* (NEES), *Aphidius urticae* HAL. i *Praon barbatum* MACK. — pasożytów *Acyrtosiphon pisum* (HARR.) (*Aphidodea*).

29. *Alloxysta crassa* (CAMERON, 1889).

Allotria crassa CAMERON, 1889.

Nizina Mazowiecka: Chylice koło Jaktorowa (BAŃKOWSKA i inni 1975); Śląsk Górny: Gołkowice koło Byczyny (BAŃKOWSKA i inni 1975); Wyżyna Małopolska: Czechów koło Pińczowa (BAŃKOWSKA i inni 1975).

Gatunek notowany z Wielkiej Brytanii, Finlandii i Polski. W stadium larwalnym żyje w larwach mszycarzowatych z rodzaju *Aphidius* NEES, pasożytów *Acyrtosiphon pisum* (HARR.).

30. *Alloxysta curvata* (KIEFFER, 1902).

Allotria curvata KIEFFER, 1902.

Bothrioxysta curvata: MICZULSKI 1967.

Wyżyna Lubelska: Felin koło Lublina (MICZULSKI 1967).

Gatunek znany dotychczas z Francji i Polski; pasożyt mszycarzowatych (*Aphidiidae*).

31. *Alloxysta fracticornis* (THOMSON, 1862).

Allotria fracticornis THOMSON, 1862.

Charips fracticornis: BAŃKOWSKA i inni 1975.

Nizina Mazowiecka: Chylice koło Jaktorowa (BAŃKOWSKA i inni 1975); Śląsk Górny: Gołkowice koło Byczyny (BAŃKOWSKA i inni 1975); Wyżyna Małopolska: Czechów koło Pińczowa (BAŃKOWSKA i inni 1975).

Gatunek notowany ze Szwecji i Polski. W stadium larwalnym żyje

w larwach mszycarzowatych — *Aphidius ervi* HAL., *Aphidius picipes* (NEES), *Aphidius urticae* HAL. i *Praon barbatum* MACK., pasożytów *Acyrtosiphon pisum* (HARR.).

32. *Alloxysta victrix* (WESTWOOD, 1833).

Allotria victrix WESTWOOD, 1833.

Charips victrix: MICZULSKI 1967, BAŃKOWSKA i inni 1975.

Nizina Mazowiecka: Chylice koło Jaktorowa (BAŃKOWSKA i inni 1975); Śląsk Górny: Gołkowice koło Byczyny (BAŃKOWSKA i inni 1975); Wyżyna Małopolska: Czechów koło Pińczowa (BAŃKOWSKA i inni 1975); Wyżyna Lubelska: Felin koło Lublina (MICZULSKI 1967, 1968); «Prusy Zachodnie i Wschodnie» (BRISCHKE 1882a).

Gatunek notowany z północnej, zachodniej i środkowej Europy; w stadium larwalnym żyje w mszycarzowatych (*Aphidiidae*).

— *Alloxysta obscurata* (HARTIG, 1840).

Xystus obscuratus HARTIG, 1840,

Allotria obscurata: BRISCHKE 1882a.

«Prusy Zachodnie i Wschodnie» (BRISCHKE 1882a).

Gatunek znany ponadto z RFN; jego występowanie w Polsce wymaga dokładniejszego udokumentowania. Pasożyt mszycarzowatych (*Aphidiidae*).

— *Alloxysta minuta* (HARTIG, 1840).

Xystus minutus HARTIG, 1840.

Allotria minuta: BRISCHKE 1882a.

«Prusy Zachodnie i Wschodnie» (BRISCHKE 1882a).

Gatunek zasiedlający Palearktykę, jest zapewne elementem naszej fauny. Występowanie jego w Polsce wymaga jednakże dokładniejszego udokumentowania. Dane BRISCHKEGO mogą odnosić się do terenów ZSRR. Pasożyt mszycarzowatych (*Aphidiidae*).

— *Alloxysta circumscripta* (HARTIG, 1841).

Xystus circumscriptus HARTIG, 1841.

Allotria circumscripta: BRISCHKE 1882a.

«Prusy Zachodnie i Wschodnie» (BRISCHKE 1882a).

Gatunek notowany z Wielkiej Brytanii, RFN, Austrii i Finlandii. Występowanie w Polsce wymaga dokładniejszego udokumentowania. Pasożyt mszycarzowatych (*Aphidiidae*).

—. *Alloxysta flavicornis* (HARTIG, 1841).

Xystus flavicornis HARTIG, 1841.

Allotria flavicornis: BRISCHKE 1882a.

«Prusy Zachodnie i Wschodnie» (BRISCHKE 1882a).

Gatunek znany z Wielkiej Brytanii, Francji, Holandii, RFN, Szwajcarii, Austrii, Finlandii i Rumunii. Występowanie w Polsce wymaga dokładniejszego udokumentowania.

—. *Alloxysta curvicornis* CAMERON, 1883.

Alloxysta curvicornis HELLEN [sic!]: WIĄCKOWSKI i HERMAN 1968.

Niepewną wiadomość o występowaniu w Polsce tego gatunku znajdujemy w pracy WIĄCKOWSKIEGO i HERMAN. Autorzy pracy nie zaznaczyli miejscowości, z której pochodziły badane owady. Należy przypuszczać że były one zebrane w okolicy Skierniewic, gdzie prowadzono badania. Nazwa gatunku podana została ze znakiem zapytania. Gatunek znany ponadto z Wielkiej Brytanii i Finlandii.

—. *Alloxysta keudelli* HEDICKE: HEDICKE 1927, CELIŃSKI i FILIPEK 1957.

Pojezierze Pomorskie: Bielinek nad Odrą — Wąwóz Storczykowy.
Nomen nudum!

Genus: *Pezophycta* FÖRSTER, 1869.

33. *Pezophycta cursor* (HARTIG, 1840).

Xystus cursor HARTIG, 1840.

Nizina Mazowiecka: Chylice koło Jaktorowa (BAŃKOWSKA i inni 1975); Wyżyna Małopolska: Czechów koło Pińczowa (BAŃKOWSKA i inni 1975).

Gatunek notowany z Francji, RFN, Austrii, Polski i Finlandii. Wyhodowany z mszyc *Acyrtosiphon pisum* (HARR.) spasożytowanych przez mszycarzowate z rodzaju *Aphidius* NEES.

34. *Pezophycta brachyptera* (HARTIG, 1840).

Xystus brachypterus HARTIG, 1840.

Allotria brachyptera: BRISCHKE 1882b.

Pobrzeże Bałtyku: okolice Gdańska (BRISCHKE 1882b).

Gatunek znany z Wielkiej Brytanii, Francji, RFN, Austrii i Polski, notowany jako pasożyt mszycarzowatych żyjących w *Macrosiphoniella artemisiae* (B. DE F.).

Familia: **CYNIPIDAE** WESTWOOD, 1840.

Genus: **Diplolepis** GEOFFROY, 1762.

35. *Diplolepis rosae* (LINNAEUS, 1758).

Cynips Rosae LINNAEUS, 1758.

Cynips rosae: WEIGEL 1806.

Rhodites rosae: HARTIG 1843, BRISCHKE 1881, 1882b, HIERONYMUS 1890, RÜBSAAMEN 1901, NIEZABITOWSKI 1905, SCHMIDT 1907, 1913, DITTRICH i SCHMIDT 1911, ŻMUDA 1913, TRZEBIŃSKI 1916, MOESZ 1920, KONOPACKA 1921, SZULCZEWSKI 1928, 1931a, 1931b, 1931c, 1953, RUSZKOWSKI 1933, RUSZKOWSKI i inni 1935, GAWINOWA 1935, SOKOŁOWSKA-RUTKOWSKA 1936, KAPUŚCIŃSKI 1947, NAWOJSKA 1957, POGORZELSKA-LIPNICKA 1958, MOWSZOWICZ 1961, MICHALSKI 1965.

Rhodites Rhosae HART. [sic!]: HIERONYMUS 1890.

Pobrzeże Bałtyku: Przytor na Wolinie (E. KIERYCH*), Gdynia (SZULCZEWSKI 1931a), Sopot (RÜBSAAMEN 1901), Gdańsk i okolice (HARTIG 1843, BRISCHKE 1882b, HIERONYMUS 1890); Pojezierze Pomorskie: Goleniów (E. KIERYCH*), Bielinek nad Odrą, Krajnik Górny woj. Szczecin (KIERYCH 1966), Stare Polaszki koło Kościerzyny, Bory Tucholskie (RÜBSAAMEN 1901); Pojezierze Mazurskie: Moszczonne i Rumunki koło Rypina (MICHNO-ZATORSKA 1966), Kęczewo koło Mławy (SOKOŁOWSKA-RUTKOWSKA 1936); Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Gorzów Wlkp., Santok koło Gorzowa Wlkp. (SZULCZEWSKI 1953), Zielona Góra i okolice (HIERONYMUS 1890, SCHMIDT 1907, 1913, DITTRICH i SCHMIDT 1911), Nowa Sól i okolice, okolice Jez. Ślawskiego (HIERONYMUS 1890, DITTRICH i SCHMIDT 1911), okolice Kozuchowa i Głogowa (DITTRICH i SCHMIDT 1911), Ryczywół koło Rogoźna (E. KIERYCH*), Poznań, Ludwikowo koło Poznania, Żerniki koło Żnina (SZULCZEWSKI 1928), Bydgoszcz (RUSZKOWSKI 1933, MICHALSKI 1965), Smukała i Rynkowo koło Bydgoszczy (MICHALSKI 1965), Toruń i okolice (SZULCZEWSKI 1931c, NAWOJSKA 1957, MICHNO-ZATORSKA 1966), Krzywosądz, Otłoczyn i Łężyn koło Aleksandrowa Kuj. (NAWOJSKA 1957), Strzelno, Dobrzyń nad Wisłą (MICHNO-ZATORSKA 1966), Włocławek (RUSZKOWSKI 1933, MICHNO-ZATORSKA 1966), Stary Brześć koło Włocławka (RUSZKOWSKI 1933), Łask (RUSZKOWSKI i inni 1935); Nizina Mazowiecka: Wyszogród (E. KIERYCH*), Warszawa i liczne miejscowości podwarszawskie (TRZEBIŃSKI 1916, RUSZKOWSKI 1933, GAWINOWA 1935, RUSZKOWSKI i inni 1935, KAPUŚCIŃSKI 1947, SZCZEPAŃSKI 1959, KIERYCH 1963), okolice Garwolina (TRZEBIŃSKI 1916), Kisielnica woj. Łomża (RUSZKOWSKI 1933); Podlasie: Siedlce (TRZEBIŃSKI 1916); Śląsk Dolny: Zgorzelec, Legnica, okolice Sobótki (HIERONYMUS 1890), Wrocław (HIERONYMUS 1890, NIEZGODZIŃSKI 1962, 1966), Prószków koło Opola, Muszkowice koło Ząbkowic Śl. (E. KIERYCH*); Śląsk Górny: Lubliniec, Sądów koło Lublińca, okolice Pszczyny (SZULCZEWSKI 1929, 1931b), Gliwice (DITTRICH i SCHMIDT 1911), Goczałkowice

koło Pszczyzny (HIERONYMUS 1890), Zawiercie (RUSZKOWSKI i inni 1935); Wyżyna Krakowsko-Wieluńska: Rybna koło Krakowa (RUSZKOWSKI i inni 1935); Wyżyna Małopolska: Łódź (RUSZKOWSKI 1933), Pabianice (RUSZKOWSKI i inni 1935), okolice Łodzi (MOWSZOWICZ 1961), Miechów (MOESZ 1920), Grabowiec i Krzyżanowice koło Pińczowa, Góry Pieprzowe koło Sandomierza (E. KIERYCH*); Góry Świętokrzyskie: Gruchawka koło Kiele (KONOPACKA 1921); Wyżyna Lubelska: okolice Lublina (POGORZELSKA-LIPNICKA 1958), Puławy (ŻMUDA 1913), Parchatka koło Puław, Kazimierz Dolny (E. KIERYCH*); Sudety Zachodnie: Szklarska Poręba, Jagniątków, Zachełmie, Przesieka, Marczyce, Kowary, Krzaczyzna, Ściegny, Jawor, okolice Wałbrzycha (HIERONYMUS 1890), Bierutowice, Janowice Wlk., Paszowice i Kłonicze koło Jawora, Nowa Ruda (DITTRICH i SCHMIDT 1911), Lwówek Śl., okolice Jeleniej Góry, Góry Kaczawskie, okolice Karpnik (E. KIERYCH*); Beskid Zachodni: Ogródzona koło Cieszyzna, Żywiec, Tresna i Sopotnia Wielka koło Żywca, Trzemeśnia koło Myślenic, Żegiestów (E. KIERYCH*), Tymbark koło Limanowej, Trzetrzewina koło Nowego Sącza (RUSZKOWSKI i inni 1935), Rytro (NIEZABITOWSKI 1905); Beskid Wschodni: Lesko, Ustrzyki Dolne (KIERYCH 1971); Bieszczady: Komańcza, Hoczew, Średnia Wieś, Bereska, Myczków, Polańczyk, Baligród, Wołkowyja, Habkowce, Żubracze, Cisna, Kalnica, Małe Jasło, Lutowiska, Tworylezyk, Zatwarnica, Chmiel, Smolnik, Pszczeliny, Magura Stuposiańska, Bereżki, Ustrzyki Górne, Szeroki Wierch (KIERYCH 1971); Pieniny: Stolarzówka, Trzy Korony, Sokolica, Safranówka, wąwóz Homole, Wżar (KIERYCH 1976), Białe Skały (SAWONIEWICZ 1976); Tatry (WIERZEJSKI 1868); «Prusy Zachodnie i Wschodnie» (BRISCHKE 1881); «Śląsk» (WEIGEL 1806).

Gatunek szeroko rozmieszczony w Europie i zachodniej Azji, znany także z Ameryki Północnej. W stadium larwalnym żyje w wyrosłych wielokomorowych, z licznymi wypustkami, wywoływanych najczęściej na pędach, rzadziej na liściach większości gatunków naszych róż, głównie na róży rdzawej (*Rosa rubiginosa* L.) i róży dzikiej (*Rosa canina* L.). Samce pojawiają się rzadko, rozmnażanie głównie partenogenetyczne. Formy dorosłe pod koniec kwietnia, w maju i czerwcu.

36. *Diplolepis mayri* (SCHLECHTENDAL, 1876).

Rhodites Mayri SCHLECHTENDAL, 1876.

Pobrzeże Bałtyku: Mierzeja Helska (MOSZYŃSKA 1931), Władysławowo (MICHNO-ZATORSKA 1966), okolice Gdyni (SZULCZEWSKI 1931a); Pojezierze Pomorskie: Krajnik Górny woj. Szczecin (KIERYCH 1966), Kartuzy (MICHNO-ZATORSKA 1966); Pojezierze Mazurskie: Wąbrzeźno, Drużyny koło Brodnicy (MICHNO-ZATORSKA 1966), Kęczewo koło Mławy (SOKOŁOWSKA-RUTKOWSKA 1936), Ćminy koło Myszyńca (SZULCZEWSKI 1936); Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Zielona Góra i okolice (HIERONYMUS

1890, SCHMIDT 1907, 1913, DITTRICH i SCHMIDT 1911), Gorzewo woj. Piła, Łęczycza koło Poznania (SZULCZEWSKI 1928), Łąkie koło Strzelna (SZULCZEWSKI 1933), Bydgoszcz (RUSZKOWSKI 1933), Rynkowo i Smukała koło Bydgoszczy (MICHALSKI 1965), Toruń (MICHNO-ZATORSKA 1966), Dybowo koło Torunia (NAWOJSKA 1957), las Mieszawa koło Torunia (SZULCZEWSKI 1931c), Nieszawa (SZULCZEWSKI 1930b); Nizina Mazowiecka: Chlewnia koło Błonia (RUSZKOWSKI 1933), Warszawa (TRZEBIŃSKI 1916, GAWINOWA 1935, RUSZKOWSKI i inni 1935, GŁOWACKI 1953, SZCZEPAŃSKI 1959), Wilga woj. Siedlce (KIERYCH 1963), Dęblin (MOESZ 1920); Śląsk Dolny: Szczodre i Byków koło Wrocławia (HIERONYMUS 1890); Wyżyna Krakowsko-Wieluńska: Kraków (ZABŁOCKI 1922); Wyżyna Małopolska: Krzyżanowice koło Pińczowa (E. KIERYCH*); Wyżyna Lubelska: Kazimierz Dolny (E. KIERYCH*), Trzciniac koło Bełżyc (POGORZELSKA-LIPNICKA 1958); Beskid Zachodni: Rytro (NIEZABITOWSKI 1905).

Gatunek zasiedlający Europę i zachodnią Azję. W stadium larwalnym żyje w wielokomorowych galasach, o powierzchni gładkiej lub z nielicznymi kolcami, wywoływanych na różach — *Rosa canina* L., *Rosa dumetorum* THUILL., *Rosa agrestis* SAVI., *Rosa rubiginosa* L. i *Rosa tomentosa* SM. Samce pojawiają się rzadko, rozmnażanie głównie partenogenetyczne. Formy dorosłe pod koniec kwietnia, w maju i czerwcu.

37. *Diplolepis spinosissima* (GIRAUD, 1859).

Rhodites spinosissima GIRAUD, 1859.

Rhodites spinosissima HART. [sic!]: HIERONYMUS 1890, DITTRICH i SCHMIDT 1911.

Rhodites spinosissima [sic!]: RÜBSAAMEN 1901, MOSZYŃSKA 1931.

Rhodites spinosissima [sic!]: TRZEBIŃSKI 1916.

Pobrzeże Bałtyku: Mierzeja Helska (MOSZYŃSKA 1931), Gdynia (SZULCZEWSKI 1931a, URBAŃSKI 1947), okolice Gdańska (BRISCHKE 1882b); Pojezierze Pomorskie: Bielinek nad Odrą (KIERYCH 1966), Bory Tucholskie (RÜBSAAMEN 1901); Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Gorzów Wlkp. (SZULCZEWSKI 1953), Zielona Góra i okolice (HIERONYMUS 1890, SCHMIDT 1907, DITTRICH i SCHMIDT 1911, NIEZGODZIŃSKI 1972), Bobrowniki koło Nowej Soli (HIERONYMUS 1890), Nowogród Bobrzański (DITTRICH i SCHMIDT 1911), Poznań (SZULCZEWSKI 1928), Rynkowo koło Bydgoszczy (MICHALSKI 1935), Toruń (MICHNO-ZATORSKA 1966), Barbarka koło Torunia (NAWOJSKA 1957); Nizina Mazowiecka: Warszawa i okolice (TRZEBIŃSKI 1916, RUSZKOWSKI 1933, GAWINOWA 1935, KAPUŚCIŃSKI 1947, KIERYCH 1963); Śląsk Dolny: Wrocław (HIERONYMUS 1890, DITTRICH i SCHMIDT 1911, NIEZGODZIŃSKI 1972), Kotowice koło Wrocławia, okolice Sobótki i Księgnie Małych woj. Wrocław, okolice Świdnicy, okolice Strzelina, Goświnowice koło Nysy (HIERONYMUS 1890); Śląsk Górny: Drontowiczki koło Lublińca (SZULCZEWSKI 1931b), Pszczyna i okolice (SZULCZEWSKI 1929); Wyżyna Małopolska: okolice Łodzi (MOWSZOWICZ 1961); Wyżyna

Lubelska: okolice Lublina (POGORZELSKA-LIPNICKA 1958); Sudety Zachodnie: okolice Dębowego Gaju koło Lwówka Śl., Kowary, Karpacz, Sokołowsko koło Mieroszowa (HIERONYMUS 1890), okolice Jeleniej Góry, Karpniki, Mysłakowice koło Kowar, Góry Kaczawskie, Kłodzko (E. KIERYCH*), Nowa Ruda (DITTRICH i SCHMIDT 1911, NIEZGODZIŃSKI 1972); Sudety Wschodnie: Krzyżkowice koło Prudnika (DITTRICH i SCHMIDT 1914); Beskid Zachodni: Rytro (NIEZGODZIŃSKI 1972); Beskid Wschodni: Lesko (KIERYCH 1971); Bieszczady: Myczków, Polańczyk, Bereżki (KIERYCH 1971); Pieniny: wąwóz Homole, Wżar (KIERYCH 1976).

Gatunek zasiedlający Europę, zachodnią Azję i Daleki Wschód; galasotwórczy, w stadium larwalnym żyje w obustronnych nabrzmieniach liści i ogonków liściowych róż, głównie na *Rosa canina* L. Wyrosła spotykane są także na *Rosa glauca* VILL., *Rosa pomifera* HERRM., *Rosa tomentosa* SM., *Rosa sepium* THUILL., *Rosa corrifolia* FRIES., *Rosa umbelliflora* SW., *Rosa tomentella* LÉM., *Rosa cinnamomea* L., *Rosa dumetorum* THUILL., *Rosa eglanteria* L., *Rosa rubiginosa* L. i *Rosa pendulina* L. Samce rzadko spotykane, rozmnażanie głównie partenogenetyczne. Formy dorosłe w maju i czerwcu.

38. *Diplolepis eglanteriae* (HARTIG, 1840).

Rhodites Eglanteriae HARTIG, 1840.

Pobrzeże Bałtyku: Kamień Pomorski, Frombork (NIEZGODZIŃSKI 1972), Mieroszyno i Chłapowo koło Władysławowa (MICHNO-ZATORSKA 1966), Mierzeja Helska (MOSZYŃSKA 1931), Gdynia (SZULCZEWSKI 1931a, URBAŃSKI 1947), okolice Gdańska (BRISCHKE 1882b); Pojezierze Pomorskie: Goleniów (E. KIERYCH*), Bielinek nad Odrą (KIERYCH 1966), Bory Tucholskie (RÜBSAAMEN 1901); Pojezierze Mazurskie: Drużyny koło Brodnicy, Rumunki koło Rypina (MICHNO-ZATORSKA 1966), Kęczewo koło Mławy (SOKOŁOWSKA-RUTKOWSKA 1936), Myszyniec (SZULCZEWSKI 1936); Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Gorzów Wlkp. (SZULCZEWSKI 1953), Zielona Góra i okolice (HIERONYMUS 1890, SCHMIDT 1907, 1913, DITTRICH i SCHMIDT 1911, NIEZGODZIŃSKI 1972), okolice Kożuchowa (HIERONYMUS 1890, DITTRICH i SCHMIDT 1911, NIEZGODZIŃSKI 1972), Nowa Sól i okolice (DITTRICH i SCHMIDT 1911, NIEZGODZIŃSKI 1972), Pyrnik i Konotop woj. Zielona Góra (HIERONYMUS 1890, DITTRICH i SCHMIDT 1911), Świebodzin, Leszno, Rawicz, Kuklinów i Kromlice koło Kobylina, Wyganów koło Krotoszyna (NIEZGODZIŃSKI 1972), Skoki, Lipnica koło Szamotuł, Poznań (SZULCZEWSKI 1928), Węgiełki koło Wrześni (HELLWIG 1898), Bydgoszcz, Smukała i Rynkowo koło Bydgoszczy (MICHAŁSKI 1965), Strzelno, Toruń, Włocławek (MICHNO-ZATORSKA 1966), Barbarka koło Torunia (SZULCZEWSKI 1931c), Otłoczyn koło Aleksandrowa Kuj.,

Inowrocław (NAWOJSKA 1957); Nizina Mazowiecka: Sucha Żyrardowska (E. KIERYCH*), Rawa Mazowiecka (NIEZGODZIŃSKI 1972), Warszawa i okolice (TRZEBIŃSKI 1916, RUSZKOWSKI 1933, GAWINOWA 1935, RUSZKOWSKI i inni 1935, KAPUŚCIŃSKI 1947, KIERYCH 1963); Śląsk Dolny: Bolesławiec, Zagrodno, Krotoszyce, Pawłowice Wielkie, Malczyce, Magniee, Grodków, Krapkowice, Namysłów (NIEZGODZIŃSKI 1972), Wrocław i okolice (HIERONYMUS 1890, DITTRICH i SCHMIDT 1911, NIEZGODZIŃSKI 1972), okolice Strzelina (HIERONYMUS 1890); Wzgórza Trzebnickie: Oborniki Śl., Syców, Trzebnica (NIEZGODZIŃSKI 1972); Śląsk Górny: Kluczbork, Olesno, Góra Św. Anny koło Leśnicy, Racibórz, Rybnik (NIEZGODZIŃSKI 1972), Jankowice koło Pszczyzny (SZULCZEWSKI 1929); Wyżyna Małopolska: Rogów, Końskie, Spała, Tomaszów Maz. (NIEZGODZIŃSKI 1972), Krzyżanowice koło Pińczowa (E. KIERYCH*); Wyżyna Lubelska: okolice Lublina (POGORZELSKA-LIPNICKA 1958); Nizina Sandomierska: Mielec (NIEZGODZIŃSKI 1972); Sudety Zachodnie: okolice Jeleniej Góry, Góry Kaczawskie (E. KIERYCH*), okolice Podskala koło Lwówka Śl., Jagniątków, Karpacz, Kowary, okolice Mieroszowa (HIERONYMUS 1890), Janowice Wielkie koło Jeleniej Góry, Paszowice i Kłonicie koło Jawora (DITTRICH i SCHMIDT 1911), Nowa Ruda (DITTRICH i SCHMIDT 1911, NIEZGODZIŃSKI 1972), Lwówek Śl., Płakowice koło Lwówka Śl., Wleń, Jawor, Męcinka koło Jawora, Lewin Kłodzki, Polanica Zdrój, Gorzów koło Bystrzycy Kłodzkiej, Nowolesie i Taszów koło Kłodzka, Kłodzko (NIEZGODZIŃSKI 1972); Sudety Wschodnie: okolice Prudnika (DITTRICH i SCHMIDT 1914); Beskid Zachodni: Bielsko-Biała, Sopotnia Wielka koło Żywca, Trzemeśnia koło Myślenic (E. KIERYCH*), Żywiec, Stary Sącz, Przehyba koło Nowego Sącza, Nowy Sącz (NIEZGODZIŃSKI 1972), Rytro (NIEZABITOWSKI 1905, NIEZGODZIŃSKI 1972); Kotlina Nowotarska: Nowy Targ (NIEZGODZIŃSKI 1972); Beskid Wschodni: Lesko, Ustrzyki Dolne (KIERYCH 1971); Bieszczady: Komańcza, Hoczew, Średnia Wieś, Habkowce, Zatwarnica, Chmiel, Bereżki, Magura Stuposiańska, Przysłop, Ustrzyki Górne (KIERYCH 1971); Pieniny: Stolarzówka, Trzy Korony, Sokolica, Krościenko, Kras, Safranówka, Jaworki (KIERYCH 1976); «Prusy Zachodnie i Wschodnie» (BRISCHKE 1881).

Gatunek rozmieszczony prawie w całej Europie, galasotwórczy, w stadium larwalnym żyje w jednokomorowych, kulistych, o gładkiej powierzchni wyrosłach wywoływanych najczęściej na liściach, rzadziej na ogonkach liściowych, niekiedy na działkach kielicha większości gatunków naszych róż. Najczęściej atakuje różę rdzawą (*Rosa rubiginosa* L.) i różę dziką (*Rosa canina* L.), nieco rzadziej różę kutnerową (*Rosa tomentosa* SM.). Galasy dojrzewają jesienią, opadają do ściółki, często dopiero wraz z liśćmi. Formy dorosłe w końcu kwietnia, w maju i czerwcu. Samce pojawiają się stosunkowo rzadko, przeważa rozmnażanie partenogenetyczne.

39. *Diplolepis centifoliae* (HARTIG, 1840).

Rhodites Centifoliae HARTIG, 1940.

Pobrzeże Bałtyku: Gdańsk-Brentowo (HIERONYMUS 1890); Pojezierze Pomorskie: Goleniów (E. KIERYCH*), Stare Polaszki koło Kościerzyny (RÜBSAAMEN 1901); Nizina Wielkopolsko-Kujawska: okolice Zielonej Góry (DITTRICH i SCHMIDT 1911).

Gatunek notowany z Wielkiej Brytanii, Danii, RFN, Austrii, Szwecji, Polski, Finlandii, Rumunii, południowych obszarów europejskiej części ZSRR i Kraju Nadmorskiego. W stadium larwalnym żyje w wyrosłach wywoływanych na liściach *Rosa canina* L., *Rosa centifolia* L. i *Rosa spinosissima* L. Wyrosła nie różni się niczym od galasów wywoływanych przez *Diplolepis eglanteriae* (HART.).

40. *Diplolepis rosarum* (GIRAUD, 1859).

Rhodites rosarum GIRAUD, 1859.

Pojezierze Pomorskie: Szczecin (HIERONYMUS 1890), Bielinek nad Odrą (KIERYCH 1966); Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Zielona Góra (SCHMIDT 1907, 1913, DITTRICH i SCHMIDT 1911, NIEZGODZIŃSKI 1972), Nowa Sól (DITTRICH i SCHMIDT 1911, NIEZGODZIŃSKI 1972), Konotop woj. Zielona Góra (DITTRICH i SCHMIDT 1911), Stempuchowo koło Wągrowca, Góra Moraska koło Poznania, Poznań (SZULCZEWSKI 1928), Leszno (NIEZGODZIŃSKI 1972), Bydgoszcz (NAWOJSKA 1957), Toruń (NAWOJSKA 1957, MICHNO-ZATORSKA 1966); Nizina Mazowiecka: Warszawa (KAPUŚCIŃSKI 1947, KIERYCH 1963), Izabelin koło Warszawy (KIERYCH 1963); Śląsk Dolny: Wrocław (HIERONYMUS 1890, NIEZGODZIŃSKI 1972) Pawłowice Wielkie woj. Legnica, Magnice woj. Wrocław (NIEZGODZIŃSKI 1972); Wzgórza Trzebnickie: Trzebnica (NIEZGODZIŃSKI 1972); Śląsk Górny: Gliwice (DITTRICH i SCHMIDT 1914); Wyżyna Małopolska: Łódź (RUSZKOWSKI 1933); Góry Świętokrzyskie: Gruchawka koło Kiele (KONOPACKA 1921); Sudety Zachodnie: Kłonicze koło Jawora (DITTRICH i SCHMIDT 1911), Jawor, Lewin Kłodzki (NIEZGODZIŃSKI 1972); Sudety Wschodnie: Głubczyce (HIERONYMUS 1890); Beskid Zachodni: Rytro (NIEZGODZIŃSKI 1972).

Gatunek znany z Wielkiej Brytanii, Portugalii, Holandii, RFN, Szwajcarii, Austrii, Włoch, Polski, Węgier i Rumunii; galasotwórczy, w stadium larwalnym żyje w jednokomorowych wyrosłach z wieloma kolcami wywoływanych na liściach róż — *Rosa agrestis* SAVI., *Rosa arvensis* HUDS., *Rosa canina* L., *Rosa centifolia* L., *Rosa cinnamomea* L., *Rosa corrifolia* FRIES., *Rosa dumetorum* THUILL., *Rosa glauca* VILL., *Rosa obtusifolia* DESV., *Rosa pimpinellifolia* L. i *Rosa pomifera* HERRM. Wyrosła dojrze-

wają jesienią, opadają do ściółki. Formy dorosłe w maju i czerwcu. Samce pojawiają się stosunkowo rzadko, rozmnażanie głównie partenogenetyczne.

Genus: *Neuroterus* HARTIG, 1840.

41. *Neuroterus fumipennis* HARTIG, 1841.

Spathogaster tricolor HARTIG, 1841.

Neuroterus tricolor: HIERONYMUS 1890, SCHMIDT 1909, MOWSZOWICZ 1961, MICHNO-ZATORSKA 1966.

Pojezierze Mazurskie: Drużyny koło Brodnicy (MICHNO-ZATORSKA 1966); Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Zielona Góra i okolice (SCHMIDT 1909, DITTRICH i SCHMIDT 1910); Śląsk Dolny: Pątnów koło Legnicy, okolice Strzelina (HIERONYMUS 1890), Wrocław (HIERONYMUS 1890, DITTRICH i SCHMIDT 1910), Sobótka (DITTRICH i SCHMIDT 1910); Wyżyna Krakowsko-Wieluńska: Kraków (NIEZABITOWSKI 1905); Wyżyna Małopolska: okolice Łodzi (MOWSZOWICZ 1961); Sudety Zachodnie: Godyszyn i Karpniki koło Jeleniej Góry (E. KIERYCH*), Janowice Wielkie koło Jeleniej Góry (DITTRICH i SCHMIDT 1910); Beskid Zachodni: okolice Bestwiny koło Bielska-Białej (WACHTL 1876), Rytro (NIEZABITOWSKI 1905).

Gatunek zamieszkujący strefę występowania dębów w Europie i Azji Mniejszej, galasotwórczy i z przemianą pokoleń. Oba pokolenia powodują powstawanie jednokomorowych wyrosli na liściach *Quercus petraea* (MATT.) LIEBL., *Quercus pubescens* WILLD. i *Quercus robur* L. Kuliste, pokryte licznymi włoskami galasy pokolenia dwupłciowego wywoływane są wiosną, dojrzewają w czerwcu; formy dorosłe galasotwórcy w czerwcu i lipcu. Soczewkowate galasy pokolenia jednopłciowego pojawiają się w lecie, dojrzewają jesienią; formy dorosłe galasotwórcy w kwietniu i maju następnego roku.

42. *Neuroterus quercusbaccarum* (LINNAEUS, 1758).

Cynips Quercus baccarum LINNAEUS, 1758.

Cynips Quercus pedunculii LINNAEUS, 1758.

Diptolepis lenticularis OLIVIER, 1791.

Neuroterus Malpighii HARTIG, 1840.

Spathogaster interruptor HARTIG, 1841.

Cynips Quercus baccarum: WEIGEL 1806.

Spathogaster baccarum: WACHTL 1876, BRISCHKE 1882b.

Neuroterus baccarum: HIERONYMUS 1890, RÜBSAAMEN 1901, SCHMIDT 1907, KONOPACKA 1921.

Neuroterus quercus-baccarum: MOESZ 1920, SZULCZEWSKI 1928, 1929, 1931a, 1931b, 1950, RUSZKOWSKI 1933, KAPUŚCIŃSKI 1936, 1947, SOKOŁOWSKA-RUTKOWSKA 1936, NAWOJSKA 1957, POGORZELSKA-LIPNICKA 1958, MOWSZOWICZ 1961, MICHNO-ZATORSKA 1966.

Neuroterus lenticularis: WACHTL 1876, BRISCHKE 1882b, HIERONYMUS 1890, RÜBSAAMEN 1901, SCHMIDT 1907, TRZEBIŃSKI 1916, KONOPACKA 1921, MICHALSKI 1965.

Pobrzeże Bałtyku: Gdynia (SZULCZEWSKI 1931a), okolice Gdańska (BRISCHKE 1882b); Pojezierze Pomorskie: Bielinek nad Odrą (E. KIERYCH*), Kartuzy, Zawory koło Kartuz (MICHNO-ZATORSKA 1966), Bory Tucholskie (RÜBSAAMEN 1901, MICHNO-ZATORSKA 1966), Linie koło Dąbrowy Chełmińskiej (NAWOJSKA 1957); Pojezierze Mazurskie: Drużyny, Zbiczo, Małki i Kawki koło Brodnicy, Rumunki i Trąbin koło Rypina, Karnkowo koło Lipna (MICHNO-ZATORSKA 1966), Kęczewo koło Mławy (SOKOŁOWSKA-RUTKOWSKA 1936), Wierzba koło Mikołajek (E. KIERYCH*), Nowogród (SZULCZEWSKI 1936); Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Zielona Góra i okolice (HIERONYMUS 1890, SCHMIDT 1907, DITTRICH i SCHMIDT 1910), Siedlisko koło Nowej Soli (DITTRICH i SCHMIDT 1910), Dębina koło Szamotuł, Brudzyń koło Żnina (SZULCZEWSKI 1928), Wielkopolski Park Narodowy (SZULCZEWSKI 1933, 1950), Żerków koło Jarocina (RUSZKOWSKI 1933), Rynkowo i Smukała koło Bydgoszczy (MICHALSKI 1965), Toruń i okolice (SZULCZEWSKI 1931c, NAWOJSKA 1957, MICHNO-ZATORSKA 1966), Złoczew (MOWSZOWICZ 1961); Nizina Mazowiecka: Głowno (MOWSZOWICZ 1961), Warszawa i liczne miejscowości w okolicy Warszawy (TRZEBIŃSKI 1916, KONOPACKA 1921, GAWINOWA 1935, KAPUŚCIŃSKI 1947, KIERYCH 1963); Podlasie: rezerwat Jata koło Łukowa (KAPUŚCIŃSKI 1936); Śląsk Dolny: Zgorzelec, Wrocław i okolice, Kąty Wrocławskie, Świdnica i okolice, okolice Strzelina (HIERONYMUS 1890), Sobótka i okolice (HIERONYMUS 1890, DITTRICH i SCHMIDT 1910); Wzgórza Trzebnickie: Trzebnica, Oborniki Śl. (HIERONYMUS 1890); Śląsk Górny: Pawonków koło Lublińca (SZULCZEWSKI 1931b), Pszczyna i okolice (DITTRICH i SCHMIDT 1910, SZULCZEWSKI 1929); Wyżyna Małopolska: Brzuchania koło Miechowa (E. KIERYCH*); Wyżyna Lubelska: Puławy i Poturzyn (TRZEBIŃSKI 1916), Trzciniac koło Bełżyc (POGORZELSKA-LIPNICKA 1958), Chełm (MOESZ 1920); Sudety Zachodnie: Lwówek Śl., Szklarska Poręba, okolice Jagniątkowa, Przesieka, Bukowiec, Krzaczyzna i Kowary koło Jeleniej Góry, Siechów koło Jawora (HIERONYMUS 1890), Paszowice i Kłonice koło Jawora (DITTRICH i SCHMIDT 1910), Wojanów, Karpniki, Mysłakowice i wzgórze koło Jeleniej Góry (E. KIERYCH*); Beskid Zachodni: okolice Bestwiny koło Bielska-Białej (WACHTL 1876), Żywiec i okolice (WACHTL 1876, E. KIERYCH*); Beskid Wschodni: Lesko, Ustrzyki Dolne (KIERYCH 1971); Bieszczady: Komańcza, Hoczew, Średnia Wieś, Baligród (KIERYCH 1971); «Śląsk» (WEIGEL 1806).

Gatunek zasiedlający prawie całą Europę, północną Afrykę i Azję Mniejszą, galasotwórczy i z przemianą pokoleń. Oba pokolenia powodują powstawanie jednokomorowych wyrosli na liściach (pokolenie dwupłciowe także na szypułkach kwiatowych) dębów — *Quercus petraea* (MATT.) LIEBL., *Quercus pubescens* WILLD. i *Quercus robur* L. Kuliste, soczyste,

o gładkiej powierzchni galasy pokolenia dwupłciowego wywoływane są wiosną, dojrzewają pod koniec maja i w czerwcu; formy dorosłe galasotwórcy w czerwcu. Soczewkowate galasy pokolenia jednopłciowego dojrzewają jesienią, opadają do ściółki; formy dorosłe galasotwórcy w marcu następnego roku.

43. *Neuroterus laeviusculus* SCHENCK, 1863.

Spathogaster albipes SCHENCK, 1863.

Neuroterus leviusculus [sic!]: SCHMIDT 1907.

Neuroterus laeviusculus HART. [sic!]: RUSZKOWSKI 1933.

Neuroterus albipes: SCHMIDT 1907, DITTRICH i SCHMIDT 1914, KONOPACKA 1921, RUSZKOWSKI 1933, GAWINOWA 1935, KAPUŚCIŃSKI 1936, 1947, SOKOŁOWSKA-RUTKOWSKA 1936, MOWSZOWICZ 1961, MICHNO-ZATORSKA 1966.

Neuroterus albipes (laeviusculus): MOWSZOWICZ 1961.

Pojezierze Pomorskie: Grzybek koło Osi (MICHNO-ZATORSKA 1966); Pojezierze Mazurskie: Karnkowo koło Lipna, Drużyny koło Brodnicy, Górzno (MICHNO-ZATORSKA 1966), Kęczewo i Dwukoły koło Mławy (SOKOŁOWSKA-RUTKOWSKA 1936); Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Zielona Góra (SCHMIDT 1907, DITTRICH i SCHMIDT 1910, 1914), Ochla koło Zielonej Góry (HIERONYMUS 1890), Poznań (RUSZKOWSKI 1933), Złoczew (MOWSZOWICZ 1961), Toruń, Piwnice i Młyniec koło Torunia, Włocławek (MICHNO-ZATORSKA 1966); Nizina Mazowiecka: Głogowo koło Sochaczewa (RUSZKOWSKI 1933), Warszawa i okolice (KONOPACKA 1921, GAWINOWA 1935, KAPUŚCIŃSKI 1947, KIERYCH 1963); Podlasie: rezerwat Jata koło Łukowa (KAPUŚCIŃSKI 1936); Śląsk Dolny: Pątnów Legnicki (HIERONYMUS 1890), Wrocław, okolice Sobótki (HIERONYMUS 1890, DITTRICH i SCHMIDT 1910, 1914); Wzgórza Trzebnickie: okolice Oleśnicy (DITTRICH i SCHMIDT 1914); Śląsk Górny: Gliwice (DITTRICH i SCHMIDT 1914); Wyżyna Małopolska: okolice Łodzi (MOWSZOWICZ 1961); Sudety Zachodnie: okolice Karpnik koło Jeleniej Góry (E. KIERYCH*), Paszowice i Kłonicze koło Jawora (DITTRICH i SCHMIDT 1910); Sudety Wschodnie: Krzyżkowice koło Prudnika (DITTRICH i SCHMIDT 1914); Beskid Zachodni: okolice Żywca i Bestwiny (WACHTL 1876).

Gatunek zasiedlający prawie całą Europę, północną Afrykę i Azję Mniejszą, galasotwórczy i z przemianą pokoleń. Powoduje powstawanie wyrosli na dębach — *Quercus petraea* (MATT.) LIEBL., *Quercus pubescens* WILLD., *Quercus robur* L. Małe, owalne galasy pokolenia dwupłciowego wywoływane są wiosną, zwykle na brzegach rozwijających się jeszcze liści, niekiedy na ogonkach liściowych, dojrzewają w maju, nie opadają; formy dorosłe galasotwórcy w maju i czerwcu. Znacznie większe, soczewkowate galasy pokolenia jednopłciowego wywoływane są na blaszkach liści, dojrzewają jesienią, opadają do ściółki; formy dorosłe galasotwórcy w marcu i kwietniu następnego roku.

44. *Neuroterus numismalis* (FOURCROY, 1785).

Cynips numismalis FOURCROY, 1785.

Cynips numismatis OLIVIER, 1790.

Neuroterus Reaumurii HARTIG, 1840.

Cynips vesicatrix SCHLECHTENDAL, 1870.

Cynips Reaumurii: JABŁOŃSKI 1869, BRISCHKE 1882b.

Neuroterus vesicatrix: SCHMIDT 1907.

Neuroterus vesicator: HIERONYMUS 1890, KONOPACKA 1921.

Spathegaster vesicatrix: WACHTL 1876.

Neuroterus numismalis OLIVIER [sic!]: HIERONYMUS 1890, RÜBSAAMEN 1901, SCHMIDT 1907, KONOPACKA 1921, KIERYCH 1963.

Neuroterus numismatis OLIV.: WACHTL 1876, BRISCHKE 1882b, ŻMUDA 1913, TRZEBIŃSKI 1916.

Neuroterus numismalis FOVIC [sic!]: SOKOŁOWSKA-RUTKOWSKA 1936.

Pobrzeże Bałtyku: okolice Gdańska (BRISCHKE 1882b); Pojezierze Pomorskie: Bieleń nad Odrą (E. KIERYCH*), Wieżycza koło Skarszew (MICHNO-ZATORSKA 1966) Bory Tucholskie (RÜBSAAMEN 1901, MICHNO-ZATORSKA 1966); Pojezierze Mazurskie: Drużyny, Kawki i Małki koło Brodnicy, Rumunki i Trażyn koło Rypina, Steklin i Karnkowo koło Lipna, Górzno i Wielka Łąka woj. Toruń (MICHNO-ZATORSKA 1966), Kęczewo koło Mławy (SOKOŁOWSKA-RUTKOWSKA 1936), Wierzba koło Mikołajek (E. KIERYCH*); Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Zielona Góra (SCHMIDT 1907, DITTRICH i SCHMIDT 1910), okolice Ochli koło Zielonej Góry (HIERONYMUS 1890), Koźuchów (DITTRICH i SCHMIDT 1910), Ryczywół koło Rogoźna (E. KIERYCH*), Dębina koło Szamotuł (SZULCZEWSKI 1928), Toruń (NAWOJSKA 1957, MICHNO-ZATORSKA 1966), Młyniec, Piwnice i Cierpice koło Torunia, Włocławek (MICHNO-ZATORSKA 1966), Otłoczyn koło Aleksandrowa Kuj. (E. KIERYCH*); Nizina Mazowiecka: Warszawa i okolice (TRZEBIŃSKI 1916, KONOPACKA 1921, GAWINOWA 1935, KAPUŚCIŃSKI 1947, KIERYCH 1963); Śląsk Dolny: Zgorzelec, okolice Legnicy, Wilków koło Wrocławia, Świdnica, Sobótka (HIERONYMUS 1890), Wrocław (HIERONYMUS 1890, DITTRICH i SCHMIDT 1910); Wzgórza Trzebnickie: Oborniki Śl. (HIERONYMUS 1890); Wyżyna Krakowsko-Wieluńska: Ojców (MOESZ 1920), Krzeszowice (JABŁOŃSKI 1869); Wyżyna Małopolska: Zgierz (MOWSZOWICZ 1961); Wyżyna Lubelska: Trzcinec koło Bełżyc (POGORZELSKA-LIPNICKA 1958), Hostynne koło Hrubieszowa (ŻMUDA 1913); Sudety Zachodnie: Lwówek Śl., Kowary (HIERONYMUS 1890), Mysłakowice i Wojcieszów koło Jeleniej Góry (E. KIERYCH*), Paszowice i Kłonicze koło Jawora (DITTRICH i SCHMIDT 1910); Beskid Zachodni: okolice Bestwiny koło Bielska-Białej, «Zachodnia Galicja, po Koszarawę, Sołę i Wisłę» (WACHTL 1876), Żywiec (E. KIERYCH*); Beskid Wschodni: Lesko (KIERYCH 1971); Bieszczady: Komańcza, Hoczew, Średnia Wieś, Baligród, Tworylczyk (KIERYCH 1971).

Gatunek zasiedlający prawie całą Europę i Azję Mniejszą, galasotwórca i z przemianą pokoleń. Powoduje powstawanie wyrosli na dębach —

Quercus petraea (MATT.) LIEBL., *Quercus pubescens* WILLD., i *Quercus robur* L. Okragłe, płaskie galasy pokolenia dwupłciowego wywoływane są wiosną w parenchymie liści, najczęściej na *Quercus petraea* (MATT.) LIEBL. i *Quercus pubescens* WILLD., dojrzewają w maju; formy dorosłe galasotwórcy w czerwcu. Guziczkowate, z charakterystycznym wklęśnięciem górnej powierzchni, pokryte jedwabistymi włoskami galasy pokolenia jednopłciowego wywoływane są na dolnej stronie blaszki liściowej trzech naszych dębów, dojrzewają jesienią, opadają do ściółki; formy dorosłe galasotwórcy w marcu następnego roku.

45. *Neuroterus aprilius* (GIRAUD, 1859).

Spathogaster aprilius GIRAUD, 1859.

Neuroterus Schlechtendali MAYR, 1871.

Pojezierze Pomorskie: Bielinek nad Odrą, Piasek koło Chojny (E. KIERYCH*); Nizina Mazowiecka: Warszawa-Bielany (E. KIERYCH*); Śląsk Górny: Gołkowice koło Byczyny (E. KIERYCH*); Wyżyna Małopolska: Brzuchania koło Miechowa (E. KIERYCH*); Beskid Zachodni: Bestwina koło Bielska-Białej, «Zachodnia Galicja, po Koszarawę, Sołę i Wisłę» (WACHTL 1876); Beskid Wschodni: Lesko (KIERYCH 1971); Bieszczady: Komańcza, Hoczew, Średnia Wieś, Baligród, Zatwarnica, Pszczeliny (KIERYCH 1971).

Gatunek zamieszkujący prawie całą Europę i Azję Mniejszą, galasotwórcy i z przemianą pokoleń. Powoduje powstawanie wyrosli na dębach — *Quercus pubescens* WILLD., *Quercus petraea* (MATT.) LIEBL. i *Quercus robur* L. Wyrosła pokolenia dwupłciowego wywoływane są w kwietniu, w postaci rozdęć bocznych i szczytowych pąków na jednorocznych pędach, dojrzewają w końcu kwietnia; formy dorosłe galasotwórcy w początkach maja. Wyrosła pokolenia jednopłciowego wywoływane są na szypułkach kwiatowych, dojrzewają w maju lub na początku czerwca, opadają do ściółki; formy dorosłe galasotwórcy w sierpniu i wrześniu.

46. *Neuroterus saliens* (KOLLAR, 1857).

Cynips saliens KOLLAR, 1857.

Spathogaster glandiformis GIRAUD, 1859.

Neuroterus glandiformis: MICHALSKI 1965.

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Bydgoszcz — Ogród Botaniczny (MICHALSKI 1965).

Gatunek odnotowany z Portugalii, Francji, Włoch, Austrii, Węgier, Czechosłowacji, Rumunii i Polski [wiadomość o występowaniu w Polsce wymaga sprawdzenia, została podana na podstawie tylko znalezionych, zahamowanych w rozwoju żółędzi *Quercus cerris* L. var. *austriaca* (WILLD.) LOUD.], galasotwórcy i z przemianą pokoleń. Pokolenie dwupłciowe

w stadium larwalnym żyje w żółędziach *Quercus cerris* L. i *Quercus suber* L. powodując ich niedorozwój; formy dorosłe galasotwórcy w maju i czerwcu. Galasy pokolenia jednopłciowego wywoływane są na spodniej stronie liści, zwykle przy nerwach głównych *Quercus cerris* L., *Quercus ilex* L. i *Quercus suber* L. Pojawiają się one w drugiej połowie lata, dojrzewają w październiku, opadają do ściółki; formy dorosłe galasotwórcy w kwietniu, niekiedy dopiero w październiku następnego roku.

Genus: *Cynips* LINNAEUS, 1758.

47. *Cynips quercusfolii* LINNAEUS, 1758.

Cynips Quercus folii LINNAEUS, 1758.

Diplolepis scutellaris OLIVIER, 1791.

Spathegaster Taschenbergi SCHLECHTENDAL, 1870.

Cynips Quercus folii: WEIGEL 1806.

Dryophanta scutellaris: WACHTL 1876, BRISCHKE 1882b.

Dryophanta Taschenbergi: HIERONYMUS 1890, RÜBSAAMEN 1901, SCHMIDT 1907, DITTRICH i SCHMIDT 1910.

Dryophanta folii: HIERONYMUS 1890, RÜBSAAMEN 1901, NIEZABITOWSKI 1905, SCHMIDT 1907, DITTRICH i SCHMIDT 1910, GROSSER 1914, TRZEBIŃSKI 1916, KONOPACKA 1921, NAWOJSKA 1957, MICHAŁSKI 1965.

Dryophanta quercus-folii: MOKRZECKI 1928, RUSZKOWSKI 1933.

Diplolepis quercus folii: TRZEBIŃSKI 1916, SZULCZEWSKI 1928, 1931c, URBAŃSKI 1947, MICHNO-ZATORSKA 1966.

Diplolepis quercus-folii: RUSZKOWSKI i inni 1935, SOKOŁOWSKA-RUTKOWSKA 1936, SZULCZEWSKI 1947, 1953, NAWOJSKA 1957, POGORZELSKA-LIPNICKA 1958, MOWSZOWICZ 1961.

Diplolepis quercus-folii [sic!]: GAWINOWA 1935.

Cynips folii: GŁOWACKI 1953.

Cynips folii HRTG [sic!]: BRISCHKE 1882b.

Cynips (folii) folii: KINSEY 1936.

Cynips quercus-folii: KAPUŚCIŃSKI 1947.

Pobrzeże Bałtyku: Gdynia (URBAŃSKI 1947), okolice Gdańska (BRISCHKE 1882b); Pojezierze Pomorskie: Goleniów, Bielinek nad Odrą, Piasek koło Chojny (E. KIERYCH*), Bory Tucholskie (RÜBSAAMEN 1901), Płutowo koło Chełmna (NAWOJSKA 1957); Pojezierze Mazurskie: Drużyny koło Brodnicy, Trąbin koło Rypina (MICHNO-ZATORSKA 1966), Kęczewo i Dwukoły koło Mławy (SOKOŁOWSKA-RUTKOWSKA 1936), Wierzba koło Mikołajek (E. KIERYCH*); Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Gorzów Wlkp. (SZULCZEWSKI 1953), Zielona Góra i okolice (HIERONYMUS 1890, SCHMIDT 1907, DITTRICH i SCHMIDT 1910), Żagań, Nowa Sól (DITTRICH i SCHMIDT 1910), Wielkopolski Park Narodowy (SZULCZEWSKI 1928, 1947, RUSZKOWSKI 1933), Łopienno koło Wągrowca, Łapaj koło Żnina (SZULCZEWSKI 1928), Ryczywół koło Rogoźna (E. KIERYCH*), okolice Bydgoszczy (RUSZKOWSKI 1933, MICHAŁSKI 1965), Dąbrowa Chełmińska, Linie koło Dąbrowy Chełmińskiej (NAWOJSKA 1957), Toruń i okolice (SZULCZEWSKI

1931c, NAWOJSKA 1957, MICHNO-ZATORSKA 1966); Nizina Mazowiecka: «w pow. Skierniewice» (RUSZKOWSKI 1933), Zwierzyniec koło Makowa woj. Skierniewice (MOKRZECKI 1928), Warszawa i liczne miejscowości podwarszawskie (TRZEBIŃSKI 1916, GAWINOWA 1935, RUSZKOWSKI i inni 1935, GŁOWACKI 1953, SZCZEPAŃSKI 1959, KIERYCH 1963), Zareby Kościelne koło Ostrowi Maz. (E. KIERYCH*); Podlasie: okolice Sokołowa Podl. (RUSZKOWSKI i inni 1935), Białka koło Radzyna Podl. (E. KIERYCH*); Śląsk Dolny: Zgorzelec i okolice, Świebodzice, Sobótka, Ślęza, okolice Strzelina (HIERONYMUS 1890), Wrocław i okolice (HIERONYMUS 1890, DITTRICH i SCHMIDT 1910), Bielawa (DITTRICH i SCHMIDT 1910); Śląsk Górny: Gołkowice koło Byczyny (E. KIERYCH*); Wyżyna Krakowsko-Wieluńska: Kraków (NIEZABITOWSKI 1905); Wyżyna Małopolska: Lubieszów koło Piotrkowa Trybunalskiego (MOWSZOWICZ 1961); Góry Świętokrzyskie: Biesak koło Kielc (KONOPACKA 1921); Wyżyna Lubelska: Puławy, Kazimierz Dolny (E. KIERYCH*), Trzciniac koło Bełżyc (POGORZELSKA-LIPNICKA 1958); Nizina Sandomierska: Puszcza Niepołomska (MOKRZECKI 1928, RUSZKOWSKI 1933), Łańcut (KINSEY 1936); Sudety Zachodnie: Lwówek Śl., Jawor (DITTRICH i SCHMIDT 1910), Jelenia Góra, Karpniki koło Jeleniej Góry, Kowary i okolice, Książ koło Wałbrzycha (HIERONYMUS 1890), Góry Kaczawskie (E. KIERYCH*); Sudety Wschodnie: Młynów koło Kłodzka (E. KIERYCH*); Beskid Zachodni: «Zachodnia Galicja, po Koszarawę, Sołę i Wisłę» (WACHTL 1876), Ogrodzona koło Cieszyna, Żywiec, Bielsko-Biała, Lipnik koło Bielska-Białej, Myślenice (E. KIERYCH*), Rytro (NIEZABITOWSKI 1905); Beskid Wschodni: Lesko, Ustrzyki Dolne (KIERYCH 1971); Bieszczady: Komańcza, Hoczew, Średnia Wieś, Baligród, Tworylezyk, Zatwarnica, Ohmiel, Pszczeliny (KIERYCH 1971); «Śląsk» (WEIGEL 1806, GROSSER 1914).

Gatunek szeroko rozmieszczony w strefie występowania dębów w Europie i Azji Mniejszej, galasotwórczy i z przemianą pokoleń. Powoduje powstawanie wyrośli na *Quercus robur* L., *Quercus petraea* (MATT.) LIEBL. i *Quercus pubescens* WILLD. Galasy pokolenia dwupłciowego wywoływane są wiosną na miejscu śpiących pąków na pniach i gałęziach, dojrzewają w maju; formy dorosłe galasotwórcy w końcu maja, na początku czerwca. Galasy pokolenia jednopłciowego, znane pod nazwą jabłuszek dębowych, w niektóre lata występujące masowo, wywoływane są na dolnej stronie liści, dojrzewają w końcu lata, opadają do ściółki; formy dorosłe galasotwórcy w listopadzie i grudniu, niekiedy w styczniu i lutym.

48. *Cynips longiventris* HARTIG, 1840.

Spathogaster similis ADLER, 1881.

Cynips substituta KINSEY, 1930.

Diplolepis longiventris: MOESZ 1920, SZULCZEWSKI 1928, 1929, 1931b, 1931c, 1936, GAWINOWA 1935, SOKOŁOWSKA-RUTKOWSKA 1936, NAWOJSKA 1957, POGORZELSKA-LIPNICKA 1958, MOWSZOWICZ 1961.

Dryophanta longiventris: WACHTL 1876, BRISCHKE 1882b, HIERONYMUS 1890, SCHMIDT 1907, DITTRICH i SCHMIDT 1910, 1914, KONOPACKA 1921, RUSZKOWSKI 1933, SZULCZEWSKI 1947.

Dryophanta similis: HIERONYMUS 1890, SCHMIDT 1907.

Pobrzeże Bałtyku: okolice Gdańska (BRISCHKE 1882b); Pojezierze Pomorskie: Bielinek nad Odrą (E. KIERYCH*), Kostkowo koło Wejherowa (RUSZKOWSKI 1933), Grzybek koło Osi (MICHNO-ZATORSKA 1966); Pojezierze Mazurskie: Dębowa Łąka koło Wąbrzeźna, Wielka Łąka koło Kowalewa Pom., Drużyny koło Brodnicy, Trąbin i Rumunki koło Rypina, Karnkowo koło Lipna (MICHNO-ZATORSKA 1966), Dwukoły koło Mławy (SOKOŁOWSKA-RUTKOWSKA 1936), Krutyń koło Rucianego-Nidy (E. KIERYCH*); Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Łęknica (E. KIERYCH*), Nowogród Bobrzański (DITTRICH i SCHMIDT 1910), Zielona Góra (SCHMIDT 1907, DITTRICH i SCHMIDT 1910), Dębina koło Szamotuł, Łopienno koło Wągrowca (SZULCZEWSKI 1928), Wielkopolski Park Narodowy (SZULCZEWSKI 1947), Ostromecko koło Bydgoszczy (MICHNO-ZATORSKA 1966) Toruń i okolice (SZULCZEWSKI 1931c, NAWOJSKA 1957, MICHNO-ZATORSKA 1966); Nizina Mazowiecka: Warszawa i okolice (TRZEBIŃSKI 1916, RUSZKOWSKI 1933, GAWINOWA 1935, KAPUŚCIŃSKI 1947, KIERYCH 1963), Nowogród (SZULCZEWSKI 1936); Podlasie: okolice Sokołowa Podl. (RUSZKOWSKI i inni 1935); Śląsk Dolny: okolice Sobótki (DITTRICH i SCHMIDT 1910); Wzgórza Trzebnickie: Ligota Piękna koło Trzebnicy (HIERONYMUS 1890); Śląsk Górny: Herby, Pszczyna (SZULCZEWSKI 1929, 1931b); Wyżyna Krakowsko-Wieluńska: Ojców (MOESZ 1920); Wyżyna Małopolska: Rogów koło Koluszek (NUNBERG i SZCZEPAŃSKI 1965, SZCZEPAŃSKI 1968), Łódź (MOWSZOWICZ 1961); Wyżyna Lubelska: Trzcinec koło Bełżyc (POGORZELSKA-LIPNICKA 1958); Sudety Zachodnie: Jelenia Góra i okolice, Góry Kaczawskie, okolice Karpnik koło Jeleniej Góry (E. KIERYCH*), okolice Kowar (HIERONYMUS 1890); Sudety Wschodnie: Młynów koło Kłodzka (E. KIERYCH*), Prudnik (DITTRICH i SCHMIDT 1914); Beskid Zachodni: Ogrodzona koło Cieszyna, Żywiec (E. KIERYCH*), «Zachodnia Galicja, po Koszarawę, Sołę i Wisłę» (WACHTL 1876); Beskid Wschodni: Lesko, Ustrzyki Dolne (KIERYCH 1971); Bieszczady: Komańcza, Hoczew, Średnia Wieś, Baligród, Tworylczyk, Chmiel (KIERYCH 1971).

Gatunek rozmieszczony w Europie w strefie występowania dębów; galasotwórczy, z przemianą pokoleń. Powoduje powstawanie wyrosli na *Quercus robur* L., *Quercus petraea* (MATT.) LIEBL. i *Quercus pubescens* WILLD. Galasy pokolenia dwupłciowego wywoływane są wiosną, na miejscu śpiących pąków na pniach i gałęziach, dojrzewają w końcu maja lub na początku czerwca; formy dorosłe galasotwórcy pod koniec maja i w czerwcu. Galasy pokolenia jednopłciowego wywoływane są na dolnej stronie blaszki liściowej, dojrzewają w końcu lata, opadają do ściółki; formy dorosłe galasotwórcy w listopadzie i grudniu.

49. *Cynips divisa* HARTIG, 1840.

Spathogaster verrucosus SCHLECHTENDAL, 1870.

Spathogaster verrucosa: WACHTL 1876, BRISCHKE 1882b.

Dryophanta verrucosa: HIERONYMUS 1890, SCHMIDT 1907, DITTRICH i SCHMIDT 1910.

Dryophanta divisa: WACHTL 1876, BRISCHKE 1882b, HIERONYMUS 1890, RÜBSAAMEN 1901, SCHMIDT 1907, DITTRICH i SCHMIDT 1910, TRZEBIŃSKI 1916, MOKRZECKI 1928, RUSZKOWSKI 1933.

Diplolepis divisa: MOESZ 1920, SZULCZEWSKI 1928, SOKOŁOWSKA-RUTKOWSKA 1936, NAWOJSKA 1957, MOWSZOWICZ 1961.

Pobrzeże Bałtyku: okolice Gdańska (BRISCHKE 1882b); Pojezierze Pomorskie: Goleniów, Piasek koło Chojny (E. KIERYCH*), Kartuzy (MICHNO-ZATORSKA 1966), Bory Tucholskie (RÜBSAAMEN 1901); Pojezierze Mazurskie: Drużyny koło Brodnicy, Rumunki koło Rypina, Górzno (MICHNO-ZATORSKA 1966), Kęczewo i Dwukoły koło Mławy (SOKOŁOWSKA-RUTKOWSKA 1936); Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Zielona Góra (HIERONYMUS 1890, SCHMIDT 1907, DITTRICH i SCHMIDT 1910), Ochla koło Zielonej Góry (HIERONYMUS 1890), Nowa Sól (DITTRICH i SCHMIDT 1910), Dziewicza Góra koło Poznania (SZULCZEWSKI 1928), Toruń (NAWOJSKA 1957, MICHNO-ZATORSKA 1966), Barbarka i Młyniec koło Torunia (MICHNO-ZATORSKA 1966), Żerków (RUSZKOWSKI 1933); Nizina Mazowiecka: Skierniewice i okolice (MOKRZECKI 1928, RUSZKOWSKI 1933), Otrębusy koło Pruszkowa (KAPUŚCIŃSKI 1947), Puszcza Kampinoska, Warszawa (KIERYCH 1963); Śląsk Dolny: Legnica (HIERONYMUS 1890), okolice Sobótki (DITTRICH i SCHMIDT 1910); Wyżyna Małopolska: Spała koło Tomaszowa Maz. (MOWSZOWICZ 1961); Wyżyna Lubelska: Chełm (MOESZ 1920), Poturzyn woj. Zamość (TRZEBIŃSKI 1916); Sudety Zachodnie: Paszków koło Jeleniej Góry, Bardo (DITTRICH i SCHMIDT 1910), wzgórze koło Jeleniej Góry, Staniszków, okolice Marczyce, Zachelmie i Kowary koło Jeleniej Góry (HIERONYMUS 1890), Lwówek Śl., Góry Kaczawskie, okolice Karpnik koło Jeleniej Góry (E. KIERYCH*); Beskid Zachodni: «Zachodnia Galicja, po Koszarawę, Sołę i Wisłę» (WACHTL 1876), Żywiec, Sucha Beskidzka (E. KIERYCH*); Bieszczady: Tworylczyk (KIERYCH 1971).

Gatunek rozmieszczony w strefie występowania dębów w Europie, północnej Afryce i Azji Mniejszej, galasotwórczy i z przemianą pokoleń. Powoduje powstawanie wyrosli na *Quercus petraea* (MATT.) LIEBL., *Quercus pubescens* WILLD. i *Quercus robur* L. Galasy pokolenia dwupłciowego wywoływane są w pąkach, dojrzewają w maju; formy dorosłe galasotwórcy w maju i czerwcu. Galasy pokolenia jednopłciowego wywoływane są na dolnej stronie blaszki liściowej, zwykle młodych, kilkuletnich dębów, dojrzewają pod koniec lata, opadają do ściółki wraz z liśćmi; formy dorosłe galasotwórcy w październiku i listopadzie.

50. *Cynips disticha* HARTIG, 1840.

Cynips disticha f. *indistincta* NIBLETT, 1948.

Diplolepis disticha: SZULCZEWSKI 1928, 1933, 1953, SOKOŁOWSKA-RUTKOWSKA 1936, MOWSZOWICZ 1961.

Dryophanta disticha: BRISCHKE 1882b, ZABŁOCKI 1922, SOKOŁOWSKA-RUTKOWSKA 1936.

Pobrzeże Bałtyku: okolice Gdańska (BRISCHKE 1882b); Pojezierze Pomorskie: Piasek koło Chojny (E. KIERYCH*); Pojezierze Mazurskie: Drużyny koło Brodnicy (MICHNO-ZATORSKA 1966), Kęczewo koło Mławy (SOKOŁOWSKA-RUTKOWSKA 1936); Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Czechów koło Gorzowa Wlkp. (SZULCZEWSKI 1953), Dębina koło Szamotuł (SZULCZEWSKI 1928), Ludwikowo koło Poznania (SZULCZEWSKI 1933), Toruń, Młyniec i Piwnice koło Torunia (MICHNO-ZATORSKA 1966), Złoczew (MOWSZOWICZ 1961); Nizina Mazowiecka: Warszawa (KAPUŚCIŃSKI 1947, KIERYCH 1963), Krasnogliny koło Dębina (E. KIERYCH*); Wyżyna Krakowsko-Wieluńska: Kraków (ZABŁOCKI 1922); Wyżyna Małopolska: Rogów koło Koluszek (NUNBERG i SZCZEPAŃSKI 1965, SZCZEPAŃSKI 1968).

Gatunek zasiedlający zachodnią, środkową, południową i południowo-wschodnią Europę, galasotwórczy i z przemianą pokoleń. Powoduje powstawanie wyrosli na *Quercus petraea* (MATT.) LIEBL., a sporadycznie na *Quercus pubescens* WILLD. i *Quercus robur* L. Galasy pokolenia dwupłciowego wywoływane są w bocznych i szczytowych pąkach na gałęziach, dojrzewają w maju; formy dorosłe galasotwórcy pod koniec maja i na początku czerwca. Galasy pokolenia jednopłciowego na dolnej stronie blaszki liściowej, dojrzewają pod koniec lata; formy dorosłe galasotwórcy jesienią.

51. *Cynips agama* HARTIG, 1840.

Cynips agama f. *mailleti* FOLLIOT, 1964.

Dryophanta agama: WACHTL 1876, BRISCHKE 1882b, HIERONYMUS 1890, SCHMIDT 1909, DITTRICH i SCHMIDT 1910, KONOPACKA 1921.

Diplolepis agama: SZULCZEWSKI 1929, 1931c, 1931b, 1953, NAWOJSKA 1957, MOWSZOWICZ 1961.

Diplolepis agama F. Lw. [sic!]: SZULCZEWSKI 1953.

Diptolepis agama [sic!]: SZULCZEWSKI 1928.

Pobrzeże Bałtyku: okolice Gdańska (BRISCHKE 1882b); Pojezierze Pomorskie: Piasek koło Chojny (E. KIERYCH*); Pojezierze Mazurskie: Drużyny koło Brodnicy (MICHNO-ZATORSKA 1966); Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Gorzów Wlkp. (SZULCZEWSKI 1953), Nowogród Bobrzański (DITTRICH i SCHMIDT 1910), Zielona Góra i okolice (SCHMIDT 1909, DITTRICH i SCHMIDT 1910), Puszczykowo koło Poznania (SZULCZEWSKI

1928), Dąbrowa Chełmińska (NAWOJSKA 1957), Toruń (NAWOJSKA 1957, MICHNO-ZATORSKA 1966), Barbarka koło Torunia (SZULCZEWSKI 1931c, MICHNO-ZATORSKA 1966); Nizina Mazowiecka: Komorów koło Pruszkowa (KAPUŚCIŃSKI 1947), Warszawa, Roztoka, Dziekanów Leśny i Jabłonna koło Warszawy (KIERYCH 1963); Podlasie: rezerwat Jata koło Łukowa (KAPUŚCIŃSKI 1963); Śląsk Dolny: Sobótka i okolice, okolice Strzelina (HIERONYMUS 1890); Śląsk Górny: Kocheice koło Lublińca (SZULCZEWSKI 1931b), Łąka koło Pszczyny (SZULCZEWSKI 1929); Wyżyna Małopolska: Spała koło Tomaszowa Maz. (MOWSZOWICZ 1961); Góry Świętokrzyskie: Biesak koło Kielec (KONOPACKA 1921); Sudety Zachodnie: Lwówek Śl., okolice Jeleniej Góry (E. KIERYCH*), Paszowice i Kłonicze koło Jawora (DITTRICH i SCHMIDT 1910); Sudety Wschodnie: Młynów koło Kłodzka (E. KIERYCH*); Beskid Zachodni: okolice Bestwiny koło Bielska-Białej (WACHTL 1876).

Gatunek zasiedlający zachodnią, środkową, wschodnią i południową Europę, galasotwórczy i z przemianą pokoleń. Powoduje powstawanie wyrosli na *Quercus petraea* (MATT.) LIEBL., rzadziej na *Quercus pubescens* WILLD. i *Quercus robur* L. Galasy pokolenia dwupłciowego powstają w bocznych pąkach na pędach dębów w maju; formy dorosłe galasotwórcy pod koniec maja. Galasy pokolenia jedнопłciowego wywoływane są na dolnej stronie blaszki liściowej, dojrzewają jesienią, opadają do ściółki wraz z liśćmi; formy dorosłe galasotwórcy w listopadzie i grudniu.

— *Cynips quercusinferus* LINNAEUS, 1767.

Cynips Quercus inferus LINNAEUS, 1767.

Cynips Quercus inferus: WEIGEL 1806.

«Śląsk» (WEIGEL 1806).

Gatunek niemożliwy obecnie do zidentyfikowania.

— *Cynips quercuspetioli* LINNAEUS, 1758.

Cynips Quercus petioli LINNAEUS, 1758.

Cynips Quercus petioli: WEIGEL 1806.

«Śląsk» (WEIGEL 1806).

Gatunek niemożliwy obecnie do zidentyfikowania.

— *Cynips Togae* „FBR”: BRISCHKE 1882b.

Pobrzeże Bałtyku: okolice Gdańska (BRISCHKE 1882b).

Gatunek podany z *Quercus petraea* (MATT.) LIEBL. i *Quercus robur* L.; obecnie niemożliwy do zidentyfikowania.

Genus: *Trigonaspis* HARTIG, 1840.

52. *Trigonaspis megaptera* (PANZER, 1801).

Cynips megaptera PANZER, 1801.

Cynips renum HARTIG, 1840.

Trigonaspis crustalis HARTIG, 1840.

Trigonaspis renum: HIERONYMUS 1890, SCHMIDT 1907, DITTRICH i SCHMIDT 1910, MOESZ 1920, SZULCZEWSKI 1947.

Biorhiza renum: WACHTL 1876, BRISCHKE 1882b.

Pobrzeże Bałtyku: okolice Gdańska (BRISCHKE 1882b); Pojezierze Pomorskie: Goleniów, Bielinek nad Odrą (E. KIERYCH*), Bory Tucholskie (RÜBSAAMEN 1901); Pojezierze Mazurskie: Drużyny i Małki koło Brodnicy (MICHNO-ZATORSKA 1966), Kęczewo koło Mławy (SOKOŁOWSKA-RUTKOWSKA 1936), Wierzba koło Mikołajek (E. KIERYCH*); Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Zielona Góra (SCHMIDT 1907, DITTRICH i SCHMIDT 1910), Nowogród Bobrzański, Siedlisko koło Nowej Soli (DITTRICH i SCHMIDT 1910), Wielkopolski Park Narodowy (SZULCZEWSKI 1947), Miradz koło Strzelna (SZULCZEWSKI 1928), Toruń, Cierpice koło Torunia (MICHNO-ZATORSKA 1966); Nizina Mazowiecka: Warszawa (KIERYCH 1963), Jabłonna koło Warszawy (E. KIERYCH*); Śląsk Dolny: Wrocław (HIERONYMUS 1890, DITTRICH i SCHMIDT 1910), okolice Strzelina (HIERONYMUS 1890), okolice Sobótki (DITTRICH i SCHMIDT 1910); Śląsk Górny: Gólkowice koło Byczyny (E. KIERYCH*); Wyżyna Krakowsko-Wieluńska: Kraków (WIERZEJSKI 1868); Wyżyna Małopolska: Spała koło Tomaszowa Maz. (MOWSZOWICZ 1961), okolice Tomaszowa Maz. (E. KIERYCH*); Wyżyna Lubelska: Puławy (E. KIERYCH*), Chełm (MOESZ 1920); Sudety Zachodnie: Pilchowice, Wojcieszów, Wojanów, Krogulec, Mysłakowice, Trzezińskie Mokradła i Karpniki koło Jeleniej Góry (E. KIERYCH*), okolice Kłonic koło Jawora, Bardo (DITTRICH i SCHMIDT 1910); Beskid Zachodni: «Zachodnia Galicja, po Koszarawę, Sołę i Wisłę» (WACHTL 1876), Rytro (E. KIERYCH*); Beskid Wschodni: Ustrzyki Dolne (KIERYCH 1971); Bieszczady: Średnia Wieś (KIERYCH 1971).

Gatunek szeroko rozmieszczony w Europie, w strefie występowania dębów, galasotwórczy i z przemianą pokoleń. Powoduje powstawanie wyrosli na *Quercus petraea* (MATT.) LIEBL., *Quercus pubescens* WILLD. i *Quercus robur* L. Galasy pokolenia dwupłciowego najczęściej na młodych, odrosłowych pędach lub młodych dębach tuż ponad ziemią, niekiedy przykryte ściółką, czasem także na znajdujących się przy ziemi gałęziach dębów starych, dojrzewają w maju; formy dorosłe galasotwórcy pod koniec maja i na początku czerwca. Galasy pokolenia jednopłciowego na dolnej stronie blaszki liściowej, dojrzewają w październiku i listopadzie, opadają do ściółki; formy dorosłe galasotwórcy w listopadzie i grudniu.

—. *Trigonaspis synaspis* (HARTIG, 1841).

Apophyllus synaspis HARTIG, 1841.

Trigonaspis megapteropsis WRIESE in KIEFFER, 1901.

Trigonaspis Sinaspis [sic!]: TRZEBIŃSKI 1916.

Trigonaspis sinospis [sic!]: SZULCZEWSKI 1931c.

?*Trigonaspis synaspis*: MICHNO-ZATORSKA 1966.

Pojezierze Mazurskie: Drużyny koło Brodnicy (MICHNO-ZATORSKA 1966); Nizina Wielkopolsko-Kujawska: okolice Gorzowa Wlkp. (stanowisko niedokładnie określone) (SZULCZEWSKI 1953), Toruń (MICHNO-ZATORSKA 1966), Barbara koło Torunia (SZULCZEWSKI 1931c, MICHNO-ZATORSKA 1966); Śląsk Górny: okolice Pszczyny (SZULCZEWSKI 1929); Wyżyna Małopolska: okolice Łodzi (MOWSZOWICZ 1961); Wyżyna Lubelska: Poturzyn woj. Zamość (TRZEBIŃSKI 1916).

Rozmieszczenie gatunku niedokładnie poznane, chociaż przypisuje mu się zasiedlenie obszaru występowania dębów w Europie i Azji Mniejszej. Dane o występowaniu w Polsce także nie są pewne i wymagają sprawdzenia. Gatunek galasotwórczy i z przemianą pokoleń. Powoduje powstawanie wyrosli na *Quercus petraea* (MATT.) LIEBL., *Quercus pubescens* WILLD. i *Quercus robur* L. Galasy pokolenia dwupłciowego nie różnią się, zarówno kształtem jak i miejscem powstawania, od galasów pokolenia dwupłciowego *Trigonaspis megaptera* (PANZ.); wywoływane są wiosną, formy dorosłe galasotwórcy w czerwcu i lipcu. Galasy pokolenia jednopłciowego wywoływane są na spodniej stronie blaszki liściowej, pojawiają się w końcu lata, dojrzewają jesienią, opadają do ściółki.

Genus: *Biorhiza* WESTWOOD, 1840.

53. *Biorhiza pallida* (OLIVIER, 1791).

Diplolepis pallidus OLIVIER, 1791.

Cynips aptera FABRICIUS, 1793.

Cynips Quercus terminalis FABRICIUS, 1798.

Biorhiza aptera: WACHTL 1876, BRISCHKE 1882b, HIERONYMUS 1890, RÜBSAAMEN 1901, SCHMIDT 1907.

Biorrhiza aptera [sic!]: DITTRICH i SCHMIDT 1910, SZULCZEWSKI 1947.

Biorrhiza terminalis: HIERONYMUS 1890, RÜBSAAMEN 1901, SCHMIDT 1907.

Biorrhiza terminalis [sic!]: NIEZABITOWSKI 1905, GROSSER 1914.

Andricus terminalis: NOWICKI 1874, WACHTL 1876, BRISCHKE 1882a, 1882b, NIEZABITOWSKI 1910.

Teras terminalis HART. [sic!]: WIERZEJSKI 1868.

Biorrhiza pallida [sic!]: NIEZABITOWSKI 1905, DITTRICH i SCHMIDT 1910, TRZEBIŃSKI 1916, KONOPACKA 1921, SZULCZEWSKI 1928, 1929, 1931a, RUSZKOWSKI 1933, GAWINOWA 1935, SOKOŁOWSKA-RUTKOWSKA 1936, URBAŃSKI 1947, GŁOWACKI 1953, NAWOJSKA 1957, POGORZELSKA-LIPNICKA 1958, MOWSZOWICZ 1961, MICHNO-ZATORSKA 1966.

Pobrzeże Bałtyku: Gdynia (SZULCZEWSKI 1931a, URBAŃSKI 1947), okolice Gdańska (BRISCHKE 1882b); Pojezierze Pomorskie: Goleniów, Bielinek nad Odrą, Piasek koło Chojny (E. KIERYCH*), Bory Tucholskie (RÜBSAAMEN 1901, MICHNO-ZATORSKA 1966); Pojezierze Mazurskie: Nowy Świat koło Brodnicy, Karnkowo koło Lipna (MICHNO-ZATORSKA 1966), Dwukoły i Turza koło Mławy (SOKOŁOWSKA-RUTKOWSKA 1936), Gawrychruda nad jez. Wigry (E. KIERYCH*); Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Łęknica (E. KIERYCH*), Zielona Góra i okolice (HIERONYMUS 1890, SCHMIDT 1907, DITTRICH i SCHMIDT 1910), Nowa Sól i okolice (HIERONYMUS 1890, DITTRICH i SCHMIDT 1910), Łopienno koło Wągrowca, Murowana Goślina koło Obornik, Poznań, Suchatówka koło Inowrocławia (SZULCZEWSKI 1928), Wielkopolski Park Narodowy (SZULCZEWSKI 1947), Kórnik, «pow. Wyrzysk» (RUSZKOWSKI 1933), Bierzgłowski Zamek (NAWOJSKA 1957), Toruń (MICHNO-ZATORSKA 1966); Nizina Mazowiecka: Warszawa i liczne miejscowości koło Warszawy (TRZEBIŃSKI 1916, KONOPACKA 1921, RUSZKOWSKI 1933, GAWINOWA 1935, KAPUŚCIŃSKI 1947, GŁOWACKI 1953, SZCZEPAŃSKI 1959, KIERYCH 1963); Podlasie: Bedlno koło Radzyna Podl. (E. KIERYCH*); Śląsk Dolny: Zgorzelec, Ślęza (HIERONYMUS 1890), Brzeg Dolny (DITTRICH i SCHMIDT 1910), Wrocław (HIERONYMUS 1890, DITTRICH i SCHMIDT 1910); Wzgórza Trzebnickie: Oborniki Śl., Trzebnica, Szczodre koło Oleśnicy (HIERONYMUS 1890); Śląsk Górny: Jankowice koło Pszczyny (SZULCZEWSKI 1929); Wyżyna Krakowsko-Wieluńska: okolice Krakowa (WIERZEJSKI 1868), Krzeszowice (NOWICKI 1874), Kraków, Głęboka koło Krakowa (NIEZABITOWSKI 1905); Wyżyna Małopolska: Spała koło Tomaszowa Maz. (MOWSZOWICZ 1961), Grabowiec koło Pińczowa (E. KIERYCH*); Wyżyna Lubelska: Puławy, leśnictwo Ruda (POGORZELSKA-LIPNICKA 1958); Sudety Zachodnie: Pilchowice, okolice Jeleniej Góry, Góry Kaczawskie, Sokole Góry (E. KIERYCH*), Staniszków, Bukowiec, Kowary i Karpniki koło Jeleniej Góry (HIERONYMUS 1890), Jawor i okolice, Bolków (DITTRICH i SCHMIDT 1910); Beskid Zachodni: «Zachodnia Galicja, po Koszarawę, Sołę i Wisłę» (WACHTL 1876), Wapnica koło Bielska-Białej, Żywiec, Sucha Beskidzka (E. KIERYCH*), Rytro (NIEZABITOWSKI 1905, 1910); Beskid Wschodni: Lesko, Ustrzyki Dolne (KIERYCH 1971); Bieszczady: Komańcza, Hoczew, Średnia Wieś, Baligród (KIERYCH 1971); «Prusy Zachodnie i Wschodnie» (BRISCHKE 1882a); «Śląsk» (GROSSER 1914).

Gatunek rozmieszczony na obszarze występowania dębów w Europie, północnej Afryce i Azji Mniejszej, galasotwórczy i z przemianą pokoleń. Powoduje powstawanie wyrosli na *Quercus robur* L., *Quercus petraea* (MATT.) LIEBL. i *Quercus pubescens* WILLD. Galasy pokolenia dwupłciowego wywoływane są na miejscu bocznych i szczytowych pąków na gałęziach dębów starszych, pojawiają się wiosną, dojrzewają w czerwcu; formy dorosłe galasotwórcy w czerwcu i lipcu. Galasy pokolenia jedno-

płciowego na korzeniach, dojrzewają jesienią; formy dorosłe galasotwórcy w listopadzie i grudniu.

Genus: *Andricus* HARTIG, 1840.

54. *Andricus oστria* (HARTIG, 1840).

Cynips oστria HARTIG, 1840.

Neuroterus furunculus BELJERINCK, 1883.

Neuroterus ostreus GIRAUD, 1859.

Andricus ostreus: HIERONYMUS 1890, NIEZABITOWSKI 1905, SCHMIDT 1907, TRZEBIŃSKI 1916, KONOPACKA 1921, SZULCZEWSKI 1928, 1929, 1931a, 1931c, KAPUŚCIŃSKI 1936, SOKOŁOWSKA-RUTKOWSKA 1936, NAWOJSKA 1957, MOWSZOWICZ 1961, MICHAŁSKI 1965, NUNBERG i SZCZEPAŃSKI 1965, MICHNO-ZATORSKA 1966, KIERYCH 1971.

Andricus ostrea: KIERYCH 1963.

Andricus ostreae: MOKRZECKI 1928. RUSZKOWSKI 1933.

Pobrzeże Bałtyku: okolice Gdyni (SZULCZEWSKI 1931a), okolice Gdańska (BRISCHKE 1882b); Pojezierze Pomorskie: Bielinek nad Odrą, Piasek koło Chojny (E. KIERYCH*), Wieżycza koło Skarszew (MICHNO-ZATORSKA 1966); Pojezierze Mazurskie: Drużyny i Malki koło Brodnicy, Wielka Łąka koło Kowalewa Pom., Rumunki i Trąbin koło Rypina, Karnkowo koło Lipna, Górzno (MICHNO-ZATORSKA 1966), Kęczewo koło Mławy (SOKOŁOWSKA-RUTKOWSKA 1936); Nizina Wielkopolsko-Kujawska: okolice Gorzowa Wlkp. (SZULCZEWSKI 1953), Zielona Góra i okolice (HIERONYMUS 1890, SCHMIDT 1907, DITTRICH i SCHMIDT 1910), Gądky, Ludwikowo i Dziewicza Góra koło Poznania (SZULCZEWSKI 1928), Ryczywół koło Rogoźna, Poznań (E. KIERYCH*), Bydgoszcz, Rynkowo i Trzciniec koło Bydgoszczy (MICHAŁSKI 1965), Toruń i okolice (SZULCZEWSKI 1931c, NAWOJSKA 1957, MICHNO-ZATORSKA 1966), Otłoczyn koło Aleksandrowa Kuj. (E. KIERYCH*); Nizina Mazowiecka: Zwierzyniec koło Makowa woj. Skierniewice (MOKRZECKI 1928), Skierniewice (RUSZKOWSKI 1933), Warszawa i okolice (TRZEBIŃSKI 1916, KONOPACKA 1921, Gawinowa 1935, KIERYCH 1963); Podlasie: rezerwat Jata koło Łukowa (KAPUŚCIŃSKI 1936); Śląsk Dolny: Zgorzelec, Wrocław, Wilków koło Wrocławia, Świdnica i okolice, Sobótka i okolice (HIERONYMUS 1890); Śląsk Górny: Międzyrzecze koło Pszczyzny (SZULCZEWSKI 1929); Wyżyna Krakowsko-Wieluńska: Kraków (NIEZABITOWSKI 1905); Wyżyna Małopolska: Łódź (MOWSZOWICZ 1961), Rogów koło Koluszek (NUNBERG i SZCZEPAŃSKI 1965); Wyżyna Lubelska: Puławy (TRZEBIŃSKI 1916); Sudety Zachodnie: Jelenia Góra, Pilchowice, Radomierz i Mysłakowice koło Jeleniej Góry, Góry Kaczawskie (E. KIERYCH*), Jawor (DITTRICH i SCHMIDT 1910), Książ koło Wałbrzycha (HIERONYMUS 1890); Beskid Zachodni: okolice Bestwiny koło Bielska-Białej, okolice Żywca (WACHTL 1876), Żywiec, Myślenice (E. KIERYCH*); Beskid Wschodni: Lesko, Ustrzyki Dolne (KIERYCH

1971); Bieszczady: Komańcza, Hoczew, Średnia Wieś, Polańczyk, Bali-
gród, Tworylezyk, Zatwarnica, Chmiel (KIERYCH 1971).

Gatunek rozsiedlony na obszarze występowania dębów w Europie
i Azji Mniejszej, galasotwórczy, z przemianą pokoleń. Powoduje powsta-
wanie wyrosli na *Quercus petraea* (MATT.) LIEBL., *Quercus pubescens* WILLD.
i *Quercus robur* L. Galasy pokolenia dwupłciowego wywoływane są wiosną
w bocznych i szczytowych pąkach pędów; formy dorosłe galasotwórcy
w maju. Galasy pokolenia jednopłciowego powstają zazwyczaj przy
głównym nerwie liścia, dojrzewają we wrześniu i październiku; formy do-
rosłe galasotwórcy w październiku, listopadzie i grudniu.

55. *Andricus inflator* HARTIG, 1840.

Cynips globuli HARTIG, 1840.

Aphilothrix globuli: BRISCHKE 1882b.

Andricus globuli: HIERONYMUS 1890, RÜBSAAMEN 1901, SCHMIDT 1907, DITT-
RICH i SCHMIDT 1910.

Pobrzeże Bałtyku: Gdynia (SZULCZEWSKI 1931a, URBAŃSKI 1947),
okolice Gdańska (BRISCHKE 1882b); Pojezierze Pomorskie: Gole-
niów, Bielinek nad Odrą, Piasek koło Chojny (E. KIERYCH*), Kartuzy
(MICHNO-ZATORSKA 1966), Bory Tucholskie (RÜBSAAMEN 1901, MICHNO-
ZATORSKA 1966); Pojezierze Mazurskie: Małki, Kawki i Drużyny koło
Brodnicy, Karnkowo koło Lipna (MICHNO-ZATORSKA 1966), Dwukoły i Kę-
czewo koło Mławy (SOKOŁOWSKA-RUTKOWSKA 1936), Wierzba koło Miko-
łajek (E. KIERYCH*), Białusny Lasek koło Myszynca (SZULCZEWSKI 1936);
Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Zielona Góra i okolice (HIERONYMUS
1890, SCHMIDT 1907, DITTRICH i SCHMIDT 1910), Siedlisko koło Nowej
Soli (DITTRICH i SCHMIDT 1910), Tumidaj koło Wągrowca (SZULCZEWSKI
1928), Poznań (RUSZKOWSKI 1933), Ludwikowo koło Poznania (SZUL-
CZEWSKI 1933), Rynkowo koło Bydgoszczy (MICHALSKI 1965), Toruń
i okolice (SZULCZEWSKI 1931c, NAWOJSKA 1935, MICHNO-ZATORSKA 1966),
Otłoczyn koło Aleksandrowa Kuj. (E. KIERYCH*); Nizina Mazowiecka:
okolice Warszawy (KAPUŚCIŃSKI 1947, KIERYCH 1963), Nowogród Łom-
żyński (SZULCZEWSKI 1936); Podlasie: rezerwat Jata koło Łukowa (KA-
PUŚCIŃSKI 1936); Śląsk Dolny: okolice Zgorzelca (HIERONYMUS 1890),
Świebodzice, Wrocław, Smolec koło Wrocławia (DITTRICH i SCHMIDT
1910), okolice Sobótki (HIERONYMUS 1890, DITTRICH i SCHMIDT 1910);
Śląsk Górny: Gołkowice koło Byczyny (E. KIERYCH*), Grzeblowice
koło Pszczyny (SZULCZEWSKI 1929); Wyżyna Krakowsko-Wieluńska:
Kraków (ŻMUDA 1913); Wyżyna Małopolska: Łódź (RUSZKOWSKI i inni
1935, MOWSZOWICZ 1961), Tuszyn koło Łodzi (RUSZKOWSKI i inni 1935),
Spała koło Tomaszowa Maz. (MOWSZOWICZ 1961); Sudety Zachodnie:
Kowary, Bukowiec, Staniszków i Marczyce koło Jeleniej Góry, Książ i Szcza-
wienko koło Wałbrzycha (HIERONYMUS 1890), Pilchowice, Jelenia Góra

i okolice, Góry Kaczawskie (E. KIERYCH*), Paszowice i Kłonicie koło Jawora (DITTRICH i SCHMIDT 1910); Sudety Wschodnie: Młynów koło Kłodzka (E. KIERYCH*); Beskid Zachodni: «Zachodnia Galicja, po Koszarawę, Sołę i Wisłę» (WACHTL 1876), Żywiec (E. KIERYCH*), Rytro (NIEZABITOWSKI 1905); Beskid Wschodni: Lesko, Ustrzyki Dolne (KIERYCH 1971); Bieszczady: Komańcza, Hoczew, Polańczyk, Średnia Wieś, Baligród, Zatwarnica, Chmiel (KIERYCH 1971); «Śląsk» (GROSSER 1914).

Gatunek zasiedlający obszar występowania dębów w Europie, galasotwórczy, z przemianą pokoleń. Powoduje powstawanie wyrośli na *Quercus robur* L., *Quercus petraea* (MATT.) LIEBL. i *Quercus pubescens* WILLD. Galasy pokolenia dwupłciowego w postaci rozdęć zakończeń młodych pędów wywoływane są wiosną; dorosłe formy galasotwórcy w czerwcu. Galasy pokolenia jednopłciowego tworzą się w pąkach bocznych i szczytowych, zwłaszcza na gałęziach dębów starszych, dojrzewają w październiku, wypadają do ściółki; formy dorosłe galasotwórcy wiosną, w marcu lub kwietniu następnego roku, niekiedy dopiero po dwóch latach.

— *Andricus pseudoinflator* TAVARES, 1901.

?*Andricus pseudo-inflator*: MICHNO-ZATORSKA 1966.

Pojezierze Mazurskie: Drużyny i Małki koło Brodnicy (MICHNO-ZATORSKA 1966); Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Młyniec koło Torunia (MICHNO-ZATORSKA 1966).

Gatunek opisany z Portugalii, znany również z Sycylii (DALLA TORRE i KIEFFER 1910), ma także, według późniejszych danych (BALÁS 1941, BUHR 1965), zasiedlać południową część Europy Środkowej. Wymaga dokładniejszych badań. Znane jest tylko pokolenie dwupłciowe, które powoduje powstawanie wyrośli podobnych do wyrośli pokolenia dwupłciowego *Andricus inflator* HART. lecz nieco mniejszych. Wywoływane są one, według DALLA TORREGO i KIEFFERA (1910) na *Quercus lusitanica* var. *broteri* P. COUT. i *Quercus lusitanica* var. *faginea* BOSS., a według BUHRA (1965) także na *Quercus pubescens* WILLD., *Quercus robur* L. i innych. MICHNO-ZATORSKA zebrała galasy z *Quercus robur* L.

Informacja o występowaniu w Polsce *Andricus pseudoinflator* TAV., oparta tylko na podstawie wyrośli, budzi wątpliwości i wymaga sprawdzenia.

56. *Andricus curvator* HARTIG, 1840.

Cynips collaris HARTIG, 1840.

Aphilothrix collaris: BRISCHKE 1882b.

Aphilothrix collaris [sic!]: WACHTL 1876.

Andricus collaris: SCHMIDT 1907, DITTRICH i SCHMIDT 1910.

Pobrzeże Bałtyku: Gdynia (SZULCZEWSKI 1931a), okolice Gdańska (BRISCHKE 1882b); Pojezierze Pomorskie: Bielinek nad Odrą (E. KIERYCH*), Kartuzy, Zawory i Somonino koło Kartuz (MICHNO-ZATORSKA 1966), Bory Tucholskie (RÜBSAAMEN 1901, MICHNO-ZATORSKA 1966); Pojezierze Mazurskie: Drużyny, Małki i Kawki koło Brodnicy, Wielka Łąka koło Kowalewa Pom., okolice Rypina (MICHNO-ZATORSKA 1966, ŻMUDA 1913), Dwukoły, Kęczewo i Dolna Wola koło Mławy (SOKOŁOWSKA-RUTKOWSKA 1936); Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Gorzów Wlkp. (SZULCZEWSKI 1953), Łęknica (E. KIERYCH*), Zielona Góra (HIERONYMUS 1890, SCHMIDT 1907, DITTRICH i SCHMIDT 1910), Siedlisko koło Nowej Soli (DITTRICH i SCHMIDT 1910), okolice Żmigrodu (HIERONYMUS 1890), Wolsztyn, Dziekczyn koło Żnina, Góra Moraska koło Poznania, Zalesie koło Szamotuł (SZULCZEWSKI 1928), Toruń, Cierpice, Młyniec i Gronowo koło Torunia (MICHNO-ZATORSKA 1966), Złoczew (MOWSZOWICZ 1961); Nizina Mazowiecka: Warszawa i okolice (TRZEBIŃSKI 1916, KONOPACKA 1921, KAPUŚCIŃSKI 1947, KIERYCH 1963); Śląsk Dolny: Zgorzelec (DITTRICH i SCHMIDT 1910), Kamionna i Szczodre koło Wrocławia, Świebodzice, Ślęza (HIERONYMUS 1890); Wzgórza Trzebnickie: Oborniki Śl., Trzebnica (HIERONYMUS 1890); Śląsk Górny: Gołkowice koło Byczyny (E. KIERYCH*), Sadów koło Lublińca (SZULCZEWSKI 1931b), Pszczyna (DITTRICH i SCHMIDT 1910, SZULCZEWSKI 1929); Wyżyna Krakowsko-Wieluńska: Kraków (NOWICKI 1874, ŻMUDA 1913); Wyżyna Małopolska: Brzuchania koło Miechowa (E. KIERYCH*); Sudety Zachodnie: Kowary, Bukowiec, Marczyce koło Jeleniej Góry, okolice Szczawna-Zdroju, okolice Walima woj. Wałbrzych (HIERONYMUS 1890), Pilchowice, okolice Jeleniej Góry, Góry Kaczawskie (E. KIERYCH*), Jawor, Paszowice i Kłonice koło Jawora (DITTRICH i SCHMIDT 1910); Beskid Zachodni: «Zachodnia Galicja, po Koszarawę, Solę i Wisłę» (WACHTL 1876), Żywiec (E. KIERYCH*), Rytko (NIEZABITOWSKI 1905); Bieszczady: Komańcza, Średnia Wieś, Baligród (KIERYCH 1971).

Gatunek rozsiedlony na obszarze występowania dębów w Europie i Azji Mniejszej, galasotwórczy i z przemianą pokoleń. Powoduje powstawanie wyrosli na *Quercus petraea* (MATT.) LIEBL., *Quercus pubescens* WILLD. i *Quercus robur* L. Galasy pokolenia dwupłciowego na liściach, rzadko na młodych pędach, wywoływane są wiosną; formy dorosłe galasotwórcy w maju i czerwcu. Galasy pokolenia jednopłciowego powstają w pąkach, dojrzewają w październiku, opadają do ściółki; formy dorosłe galasotwórcy w marcu i kwietniu.

57. *Andricus fecundatrix* (HARTIG, 1840).

Cynips fecundatrix HARTIG, 1840.

Andricus pilosus ADLER, 1881.

Cynips Quercus gemmae LINNAEUS, 1758 (part.).

Aphilothrix gemmae: NOWICKI 1874, BRISCHKE 1882b.

Aphilotrix gemmae [sic!]: WACHTL 1876.

Andricus fecundator: DITTRICH i SCHMIDT 1910, TRZEBIŃSKI 1916, KONOPACKA 1921, SZULCZEWSKI 1928, 1929, 1931b, 1931c, 1936, 1953, GAWINOWA 1935, KAPUŚCIŃSKI 1936, 1947, SOKOŁOWSKA-RUTKOWSKA 1936, NAWOJSKA 1957, POGORZELSKA-LIPNICKA 1958, SZCZEPAŃSKI 1959, MOWSZOWICZ 1961, MICHAŁSKI 1965, MICHNO-ZATORSKA 1966, KIERYCH 1971.

Pobrzeże Bałtyku: Gdynia (SZULCZEWSKI 1931a), okolice Gdańska (BRISCHKE 1882b); Pojezierze Pomorskie: Kartuzy (MICHNO-ZATORSKA 1966), Bory Tucholskie (RÜBSAAMEN 1901, MICHNO-ZATORSKA 1966); Pojezierze Mazurskie: Drużyny i Małki koło Brodnicy, Wielka Łąka koło Kowalewa Pom., Karnkowo koło Lipna (MICHNO-ZATORSKA 1966), Kęczewo koło Mławy (SOKOŁOWSKA-RUTKOWSKA 1936), Zawodzie koło Myszynca (SZULCZEWSKI 1936), Krutyń koło Rucianego-Nidy, Wierzba koło Mikołajek (E. KIERYCH*); Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Gorzów Wlkp. (SZULCZEWSKI 1953), Zielona Góra i okolice (HIERONYMUS 1890, SCHMIDT 1907, DITTRICH i SCHMIDT 1910), Łopienno koło Wągrowca, Murowana Goślina, Ludwikowo i Dziewicza Góra koło Poznania, Nakło nad Notecią, Dziekczyn koło Żnina (SZULCZEWSKI 1928), Rynkowo i Smukała koło Bydgoszczy (MICHAŁSKI 1965), Toruń i okolice (SZULCZEWSKI 1931c, NAWOJSKA 1957, MICHAŁSKI 1965, MICHNO-ZATORSKA 1966), Otłoczyn koło Aleksandrowa Kuj. (E. KIERYCH*); Nizina Mazowiecka: Warszawa i okolice (TRZEBIŃSKI 1916, KONOPACKA 1921, RUSZKOWSKI 1933, GAWINOWA 1935, KAPUŚCIŃSKI 1947, KIERYCH 1963); Podlasie: rezerwat Jata koło Łukowa (KAPUŚCIŃSKI 1936), Bedlno koło Radzyna Podl. (E. KIERYCH*); Śląsk Dolny: Zgorzelec, okolice Sobótki i Strzelina, Świebodzice (HIERONYMUS 1890), Wrocław (HIERONYMUS 1890, DITTRICH i SCHMIDT 1910); Wzgórza Trzebnickie: okolice Trzebnicy, Oborniki Śl. (HIERONYMUS 1890); Śląsk Górny: Gołkowice koło Byczyny (E. KIERYCH*), Pawonków koło Lublińca (SZULCZEWSKI 1931b), Łąka koło Pszczyny (SZULCZEWSKI 1929), Mysłowice (DITTRICH i SCHMIDT 1910); Wyżyna Krakowsko-Wieluńska: Krzeszowice (JABŁOŃSKI 1869), Kraków (NOWICKI 1874); Wyżyna Małopolska: Spała koło Tomaszowa Maz. (MOWSZOWICZ 1961); Góry Świętokrzyskie: okolice Kiele (KONOPACKA 1921); Wyżyna Lubelska: Trzcinec koło Bełżyc (POGORZELSKA-LIPNICKA 1958), Chełm (MOESZ 1920), Poturzyn (TRZEBIŃSKI 1916); Sudety Zachodnie: Marczyce koło Jeleniej Góry, Kowary i okolice, okolice Walima woj. Wałbrzych (HIERONYMUS 1890), okolice Jeleniej Góry, okolice Karpnik koło Jeleniej Góry, Góry Kaczawskie (E. KIERYCH*), Jawor, Paszowice i Kłonicze koło Jawora (DITTRICH i SCHMIDT 1910); Beskid Zachodni: «Zachodnia Galicja, po Koszarawę, Sołę i Wisłę» (WACHTL 1876), Żywiec (E. KIERYCH*); Beskid Wschodni: Lesko, Ustrzyki Dolne (KIERYCH 1971); Bieszczady: Komańcza, Hoczew, Średnia Wieś, Polańczyk, Baligród, Tworylczyk, Zatwarnica, Chmiel (KIERYCH 1971).

Gatunek zasiedlający obszar występowania dębów w Europie, galaso-

twórczy i z przemianą pokoleń. Powoduje powstawanie wyrosli na *Quercus petraea* (MATT.) LIEBL., *Quercus pubescens* WILLD. i *Quercus robur* L. Galasy pokolenia dwupłciowego wywoływane są na szypułkach kwiatowych, dojrzewają w maju; formy dorosłe galasotwórcy w czerwcu. Galasy pokolenia jednopłciowego, zwane szyszeczkami dębowymi, powstają na miejscu bocznych i szczytowych pąków, dojrzewają jesienią, po dojrzaniu wypada do ściółki galas wewnętrzny; formy dorosłe w kwietniu następnego roku lub dopiero po dwu, trzech latach.

58. *Andricus quercusramuli* (LINNAEUS, 1761).

Cynips Quercus ramuli LINNAEUS, 1761.

Cynips autumnalis HARTIG, 1840.

Teras amentorum HARTIG, 1843.

Cynips Quercus ramuli: WEIGEL 1806.

Aphilothrix autumnalis: BRISCHKE 1882b.

Aphilothrix autumnalis [sic!]: WACHTL 1876.

Andricus autumnalis: SCHMIDT 1909, DITTRICH i SCHMIDT 1910.

Andricus ramuli: BRISCHKE 1882b, SCHMIDT 1909, MICHALSKI 1965.

Andricus quercus-ramuli: SZULCZEWSKI 1950, MICHALSKI 1965, MICHNO-ZATORSKA 1966.

Pobrzeże Bałtyku: okolice Gdańska (BRISCHKE 1882b); Pojezierze Pomorskie: Bielinek nad Odrą (E. KIERYCH*); Pojezierze Mazurskie: Drużyny koło Brodnicy (MICHNO-ZATORSKA 1966); Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Zielona Góra (SCHMIDT 1909, DITTRICH i SCHMIDT 1910), Wielkopolski Park Narodowy (SZULCZEWSKI 1950), Rynkowo i Smukała koło Bydgoszczy (MICHALSKI 1965); Śląsk Dolny: Wrocław, okolice Sobótki (DITTRICH i SCHMIDT 1910); Beskid Zachodni: «Zachodnia Galicja, po Koszarawę, Sołę i Wisłę» (WACHTL 1876), Żywiec (E. KIERYCH*); «Śląsk» (WEIGEL 1806).

Gatunek zasiedlający obszar występowania dębów w Europie, galasotwórczy i z przemianą pokoleń. Powoduje powstawanie wyrosli na *Quercus petraea* (MATT.) LIEBL., *Quercus pubescens* WILLD. i *Quercus robur* L. Galasy pokolenia dwupłciowego wywoływane są na męskich kwiatostanach, dojrzewają w maju; formy dorosłe galasotwórcy pod koniec maja i na początku czerwca. Galasy pokolenia jednopłciowego powstają w bocznych i szczytowych pąkach, dojrzewają w październiku i listopadzie; formy dorosłe galasotwórcy w kwietniu.

59. *Andricus callidoma* (HARTIG, 1841).

Cynips callidoma HARTIG, 1841.

Andricus cirratus ADLER, 1881.

Aphilothrix callidoma: BRISCHKE 1882b.

Aphilothrix callidoma [sic!]: WACHTL 1876.

Andricus callidoma GIR. [sic!]: DITTRICH i SCHMIDT 1910.

Andricus callidoma (ADLER) [sic!]: KIERYCH 1963.

Pobrzeże Bałtyku: okolice Gdańska (BRISCHKE 1882b); Pojezierze Mazurskie: Drużyny koło Brodnicy (MICHNO-ZATORSKA 1966); Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Zielona Góra (SCHMIDT 1907, DITTRICH i SCHMIDT 1910); Nizina Mazowiecka: Warszawa-Radość (KIERYCH 1963); Śląsk Dolny: Wrocław, okolice Sobótki (DITTRICH i SCHMIDT 1910); Beskid Zachodni: «Zachodnia Galicja, po Koszarawę, Sołę i Wisłę» (WACHTL 1876).

Gatunek europejski, zasiedlający obszar występowania dębów, galasotwórczy i z przemianą pokoleń. Powoduje powstawanie wyrosli na *Quercus petraea* (MATT.) LIEBL. i *Quercus robur* L. Galasy pokolenia dwupłciowego na męskich kwiatostanach, dojrzewają w maju; formy dorosłe galasotwórcy w końcu maja i w czerwcu. Galasy pokolenia jednopłciowego powstają w pąkach pachowych, dojrzewają jesienią, opadają do ściółki; formy dorosłe galasotwórcy w marcu i kwietniu.

60. *Andricus nudus* ADLER, 1881.

Aphilothrix malpighii ADLER, 1881.

Andricus Malpighii: SCHMIDT 1907.

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Zielona Góra (SCHMIDT 1907).

Gatunek zasiedlający Europę, z wyjątkiem jej północnych obszarów, galasotwórczy i z przemianą pokoleń. Powoduje powstawanie wyrosli na *Quercus petraea* (MATT.) LIEBL., *Quercus pubescens* WILLD. i *Quercus robur* L. Galasy pokolenia dwupłciowego wywoływane są na męskich szypułkach kwiatowych, dojrzewają w końcu maja; formy dorosłe galasotwórcy w końcu maja i w czerwcu. Galasy pokolenia jednopłciowego powstają w pąkach pachowych, dojrzewają jesienią; formy dorosłe galasotwórcy w kwietniu.

61. *Andricus solitarius* (BOYER DE FONSCOLOMBE, 1832).

Diplolepis solitaria BOYER DE FONSCOLOMBE, 1832.

Cynips ferruginea HARTIG, 1840.

Andricus occultus TSCHKE, 1871.

Aphilothrix solitaria: BRISCHKE 1882b.

Pobrzeże Bałtyku: Gdynia (SZULCZEWSKI 1931a), okolice Gdańska (BRISCHKE 1882b); Pojezierze Pomorskie: Bielinek nad Odrą, Piasek koło Chojny (E. KIERYCH*); Pojezierze Mazurskie: Drużyny koło Brodnicy (MICHNO-ZATORSKA 1966); Nizina Wielkopolsko-Kujawska: okolice Gorzowa Wlkp. (SZULCZEWSKI 1953), Zielona Góra (HIERONYMUS 1890, SCHMIDT 1907, DITTRICH i SCHMIDT 1910), Gorzewo woj. Piła, Słomowo koło Obornik (SZULCZEWSKI 1928); Nizina Mazowiecka: Warszawa-Bielany (KIERYCH 1963); Śląsk Dolny: okolice Sobótki (DITTRICH i SCHMIDT 1910); Śląsk Górny: Łąka koło Pszczyny (SZULCZEWSKI 1929); Sudety

Zachodnie: Karpniki koło Jeleniej Góry (E. KIERYCH*); Sudety Wschodnie: Młynów koło Kłodzka (E. KIERYCH*).

Gatunek rozmieszczony prawie w całej Europie, na obszarze występowania dębów, galasotwórczy i z przemianą pokoleń. Powoduje powstawanie wyrośli na *Quercus petraea* (MATT.) LIEBL., *Quercus pubescens* WILLD. i *Quercus robur* L. Galasy pokolenia dwupłciowego wywoływane są na męskich szypułkach kwiatowych, dojrzewają w maju; formy dorosłe galasotwórcy w końcu maja. Galasy pokolenia jednopłciowego powstają w pąkach pachowych, dojrzewają we wrześniu i październiku.

62. *Andricus glandulae* (HARTIG, 1840).

Cynips glandulae HARTIG, 1840.

Andricus xanthopsis SCHLECHTENDAL, 1883.

Aphilotrix glandulae: BRISCHKE 1882b.

Andricus glandulae SCHENCK [sic!]: SZULCZEWSKI 1953.

Pobrzeże Bałtyku: okolice Gdańska (BRISCHKE 1882b); Pojezierze Pomorskie: Piasek koło Chojny (E. KIERYCH*); Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Polichno koło Gorzowa Wlkp. (SZULCZEWSKI 1953), Zielona Góra (SCHMIDT 1907, DITTRICH i SCHMIDT 1910), Wielkopolski Park Narodowy (SZULCZEWSKI 1950); Nizina Mazowiecka: Warszawa-Bielany (KIERYCH 1963); Śląsk Dolny: okolice Sobótki (DITTRICH i SCHMIDT 1910).

Gatunek notowany z Wielkiej Brytanii, Francji, Holandii, RFN, Szwajcarii, Czechosłowacji, Węgier i Rumunii, galasotwórczy i z przemianą pokoleń. Powoduje powstawanie wyrośli na *Quercus petraea* (MATT.) LIEBL., *Quercus pubescens* WILLD. i *Quercus robur* L. Galasy pokolenia dwupłciowego powstają na męskich szypułkach kwiatowych; formy dorosłe galasotwórcy w maju. Galasy pokolenia jednopłciowego na miejscu pąków pachowych, dojrzewają jesienią, opadają do ściółki; formy dorosłe galasotwórcy w marcu i kwietniu.

63. *Andricus quadrilineatus* HARTIG, 1840.

Cynips marginalis SCHLECHTENDAL, 1870.

Andricus Kiefferi PIGEOT, 1900.

Aphilotrix marginalis [sic!]: WACHTL 1876.

Andricus marginalis: DITTRICH i SCHMIDT 1914.

Andricus marginalis ADL. [sic!]: SCHMIDT 1909, SZULCZEWSKI 1928.

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: okolice Zielonej Góry (SCHMIDT 1909), Radojewo koło Poznania (SZULCZEWSKI 1928); Nizina Mazowiecka: Warszawa-Bielany (E. KIERYCH*); Śląsk Dolny: Wrocław (HIERONYMUS 1890, DITTRICH i SCHMIDT 1914); Sudety Zachodnie: Wojcieszów i Trzcina koło Jeleniej Góry (E. KIERYCH*); Beskid Zachodni: okolice Bestwiny koło Bielska-Białej, «Zachodnia Galicja, po Koszarawę, Sołę

i Wisłę» (WACHTL 1876); Bieszczady: Średnia Wieś, Baligród, Pszczeliny (KIERYCH 1971).

Gatunek europejski, galasotwórczy i z przemianą pokoleń. Powoduje powstanie wyrosli na *Quercus petraea* (MATT.) LIEBL., czasem także na *Quercus robur* L. Galasy pokolenia dwupłciowego na szypułkach męskich kwiatów; formy dorosłe galasotwórcy w drugiej połowie maja i na początku czerwca. Galasy pokolenia jednopłciowego wywoływane są na brzegach liści i na szypułkach kwiatowych, dojrzewają pod koniec lata, opadają do ściółki; formy dorosłe w kwietniu i maju następnego roku.

64. *Andricus seminationis* (GIRAUD, 1859).

Cynips seminationis GIRAUD, 1859.

Andricus seminationis ADLER [sic!]: RÜBSAAMEN 1901, DITTRICH i SCHMIDT 1910.

Pojezierze Pomorskie: Zawory koło Kartuz (MICHNO-ZATORSKA 1966), Bory Tucholskie (RÜBSAAMEN 1901); Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Łęknica (KIERYCH 1966); Śląsk Dolny: Wrocław (DITTRICH i SCHMIDT 1910); Sudety Zachodnie: Karpniki koło Jeleniej Góry (E. KIERYCH*); Beskid Zachodni: Bestwina koło Bielska-Białej (WACHTL 1876).

Gatunek notowany z Wielkiej Brytanii, Francji, Holandii, Belgii, RFN, Szwajcarii, Austrii, Polski i Rumunii, galasotwórczy i zapewne z przemianą pokoleń, chociaż dotychczas znane jest tylko pokolenie jednopłciowe. Powoduje ono powstawanie wyrosli na szypułkach kwiatowych *Quercus robur* L. i *Quercus petraea* (MATT.) LIEBL. Jednokomorowe galasy pojawiają się w maju, dojrzewają w czerwcu, opadają do ściółki; forma dorosła galasotwórcy w marcu następnego roku.

65. *Andricus paradoxus* (RADOSZKOWSKI, 1866).

Manderstjernia paradoxa RADOSZKOWSKI, 1866.

Cynips albopunctata SCHLECHTENDAL, 1870.

Andricus albopunctatus f. *barbotini* FOLLIOT, 1964.

Andricus albopunctatus: SCHMIDT 1907, DITTRICH i SCHMIDT 1910, SZULCZEWSKI 1950, MICHNO-ZATORSKA 1966, KIERYCH 1971.

Aphilothrix albopunctata: BRISCHKE 1882b.

Aphilothrix albopunctata [sic!]: WACHTL 1876.

Pobrzeże Bałtyku: okolice Gdańska (BRISCHKE 1882b); Pojezierze Pomorskie: Kartuzy (MICHNO-ZATORSKA 1966); Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Zielona Góra (SCHMIDT 1907, DITTRICH i SCHMIDT 1910), Puszczykowo koło Poznania (SZULCZEWSKI 1950), Toruń (MICHNO-ZATORSKA 1966); Nizina Mazowiecka: Warszawa i okolice (KIERYCH 1963); Sudety Zachodnie: Karpniki koło Jeleniej Góry (E. KIERYCH*); Beskid Zachodni: «Zachodnia Galicja, po Koszarawę, Sołę i Wisłę» (WACHTL 1876); Bieszczady: Średnia Wieś (KIERYCH 1971).

Gatunek zasiedlający strefę występowania dębów w Europie, galasotwórczy i z przemianą pokoleń. Galasy pokolenia dwupłciowego wywoływane są na szypułkach kwiatowych. Wyrosła pokolenia jednopłciowego powstają na miejscu pąków na *Quercus robur* L., *Quercus petraea* (MATT.) LIEBL. i *Quercus pubescens* WILLD., dojrzewają w maju; formy dorosłe galasotwórcy w marcu następnego roku, czasem i w listopadzie i grudniu w roku powstania galasów.

66. *Andricus sieboldi* (HARTIG, 1843).

Cynips Sieboldii HARTIG, 1843.

Cynips ramicola SCHLECHTENDAL, 1870.

Andricus sieboldi f. *poissoni* FOLLIOT, 1964.

Andricus testaceipes: SZULCZEWSKI 1933, MICHNO-ZATORSKA 1966, KIERYCH 1963 (part.).

Aphilotrix sieboldi [sic!]: WACHTL 1876.

Pobrzeże Bałtyku: okolice Gdańska (BRISCHKE 1882b); Pojezierze Pomorskie: Bielinek nad Odrą (E. KIERYCH*); Pojezierze Mazurskie: Trąbin koło Rypina (MICHNO-ZATORSKA 1966), Wierzba koło Mikołajek (E. KIERYCH*); Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Zielona Góra (SCHMIDT 1907, DITTRICH i SCHMIDT 1910), Dębina i Ludwikowo koło Poznania (SZULCZEWSKI 1933); Nizina Mazowiecka: Warszawa i okolice (KIERYCH 1963); Wzgórza Trzebnickie: okolice Obornik Śl. (HIERONYMUS 1890); Śląsk Górny: Gołkowice koło Byczyny (E. KIERYCH*); Wyżyna Małopolska: okolice Tomaszowa Maz. (E. KIERYCH*); Sudety Zachodnie: Jelenia Góra i okolice, Góry Kaczawskie (E. KIERYCH*); Sudety Wschodnie: Młynów koło Kłodzka (E. KIERYCH*); Beskid Zachodni: «Zachodnia Galicja, po Koszarawę, Sołę i Wisłę» (WACHTL 1876), Wapienica koło Bielska-Białej (E. KIERYCH*); Beskid Wschodni: Ustrzyki Dolne (KIERYCH 1971); Bieszczady: Komańcza, Średnia Wieś, Chmiel (KIERYCH 1971).

Gatunek rozmieszczony prawie w całej Europie na obszarze występowania dębów, galasotwórczy i z przemianą pokoleń. Powoduje powstawanie wyrosła na *Quercus robur* L., *Quercus petraea* (MATT.) LIEBL. i *Quercus pubescens* WILLD. Galasy pokolenia dwupłciowego wywoływane są wiosną w szczytowych pąkach; formy dorosłe galasotwórcy w czerwcu. Galasy pokolenia jednopłciowego powstają u podstawy pni młodych, kilkuletnich dębów, dojrzewają jesienią; formy dorosłe galasotwórcy w marcu lub kwietniu.

67. *Andricus quercusradicis* (FABRICIUS, 1798).

Cynips Quercus radialis FABRICIUS, 1798.

Andricus trilineatus HARTIG, 1840.

Andricus noduli HARTIG, 1840.

Cynips Quercus radialis: WEIGEL 1806,

Andricus radialis: HIERONYMUS 1890, RÜBSAAMEN 1901, SCHMIDT 1907, DITTRICH i SCHMIDT 1910.

Andricus quercus radialis: SZULCZEWSKI 1936, MICHNO-ZATORSKA 1966.

Andricus quercus-radialis: GAWINOWA 1935, KAPUŚCIŃSKI 1947, NAWOJSKA 1957.

Aphilotrix radialis: BRISCHKE 1882b.

Aphilotrix radialis [sic!]: WACHTL 1876.

Andricus testaceipes HARTIG: NOWICKI 1874, WACHTL 1876, HIERONYMUS 1890, SCHMIDT 1907, DITTRICH i SCHMIDT 1910, KIERYCH 1963 (part.), MICHNO-ZATORSKA 1966.

Pobrzeże Bałtyku: okolice Gdańska (BRISCHKE 1882b); Pojezierze Pomorskie: Goleniów, Bielinek nad Odrą, Piasek koło Chojny (E. KIERYCH*), okolice Kościerzyny (MICHNO-ZATORSKA 1966), Bory Tucholskie (RÜBSAAMEN 1901, MICHNO-ZATORSKA 1966); Pojezierze Mazurskie: Drużyny koło Brodnicy, Górzno (MICHNO-ZATORSKA 1966), Wierzba koło Mikolajek (E. KIERYCH*); Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Łęknica (E. KIERYCH*), Zielona Góra (HIERONYMUS 1890, SCHMIDT 1907, DITTRICH i SCHMIDT 1910, 1914), Linie koło Dąbrowy Chełmińskiej (NAWOJSKA 1957), Ostromecko koło Bydgoszczy (MICHNO-ZATORSKA 1966), Toruń i okolice (NAWOJSKA 1957, MICHNO-ZATORSKA 1966); Nizina Mazowiecka: Zwierzyniec koło Makowa woj. Skierniewice (MOKRZECKI 1928), «w pow. Skierniewice» (RUSZKOWSKI 1933), Warszawa i okolice (GAWINOWA 1935, KAPUŚCIŃSKI 1947, KIERYCH 1963), Nowogród woj. Łomża (SZULCZEWSKI 1933); Podlasie: Białka koło Radzyna Podl. (E. KIERYCH*); Śląsk Dolny: okolice Wrocławia, Janowiczki koło Niemceży, okolice Strzelina, Ślęza (HIERONYMUS 1890); Wzgórza Trzebnickie: okolice Obornik Śl. (HIERONYMUS 1890); Wyżyna Krakowsko-Wieluńska: Kraków (NOWICKI 1874); Sudety Zachodnie: okolice Jeleniej Góry, Góry Kaczawskie (E. KIERYCH*); Sudety Wschodnie: Młynów koło Kłodzka (E. KIERYCH*); Beskid Zachodni: «Zachodnia Galicja, po Koszarawę, Sołę i Wisłę» (WACHTL 1876); Beskid Wschodni: Lesko (KIERYCH 1971); Bieszczady: Hoczew, Średnia Wieś, Baligród, Chmiel (KIERYCH 1971); «Śląsk» (WEIGEL 1806).

Gatunek rozsiedlony na obszarze występowania dębów w Europie i północnej Afryce, galasotwórczy, z przemianą pokoleń. Powoduje powstawanie wyrosli na *Quercus petraea* (MATT.) LIEBL., *Quercus pubescens* WILLD. i *Quercus robur* L. Galasy pokolenia dwupłciowego wywoływane są w korze jednorocznych pędów, w nerwach i ogonkach liściowych, dojrzewają pod koniec lipca i w sierpniu; formy dorosłe w sierpniu, niekiedy dopiero na początku września. Galasy pokolenia jednopłciowego powstają na sztykach korzeniowych dębów, często przykryte ziemią lub ściółką, dojrzewają jesienią; formy dorosłe w marcu i kwietniu.

68. *Andricus quercuscorticis* (LINNAEUS, 1761).

Cynips Quercus corticis LINNAEUS, 1761.

Andricus gemmatus ADLER, 1881.

Andricus corticis: SCHMIDT 1907, DITTRICH i SCHMIDT 1910.

Aphilotrix corticis [sic!]: WACHTL 1876.

Pojezierze Pomorskie: Bielinek nad Odrą, Piasek koło Chojny (E. KIERYCH*); Pojezierze Mazurskie: Wierzba koło Mikołajek (E. KIERYCH*); Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Zielona Góra (SCHMIDT 1907, DITTRICH i SCHMIDT 1910); Nizina Mazowiecka: Warszawa (KIERYCH 1963), Sieraków i Dziekanów Leśny koło Warszawy (E. KIERYCH*); Sudety Zachodnie: Jelenia Góra i okolice, Góry Kaczawskie (E. KIERYCH*); Beskid Zachodni: «Zachodnia Galicja, po Koszarawę, Sołę i Wisłę» (WACHTL 1876).

Gatunek zasiedlający obszar występowania dębów w Europie, galasotwórczy i z przemianą pokoleń. Powoduje powstawanie wyrosli na *Quercus petraea* (MATT.) LIEBL., *Quercus pubescens* WILLD. i *Quercus robur* L. Galasy pokolenia dwupłciowego wywoływane są wiosną w pąkach pachowych, dojrzewają w maju; formy dorosłe galasotwórcy w czerwcu. Galasy pokolenia jednopłciowego powstają w korze pni starych dębów, dojrzewają jesienią, formy dorosłe galasotwórcy w maju i czerwcu, niekiedy także w lipcu.

69. *Andricus rhyzomae* (HARTIG, 1843).

Cynips rhyzomae HARTIG, 1843.

Aphilotrix rhizomae [sic!]: WACHTL 1876.

Sudety Zachodnie: Wołowa Góra koło Kowar (E. KIERYCH*); Beskid Zachodni: okolice Bestwiny koło Bielska-Białej (WACHTL 1876).

Gatunek rozmieszczony w zachodniej i południowej Europie oraz w południowej części Europy Środkowej, galasotwórczy i z przemianą pokoleń zapewne, chociaż dotychczas znane jest tylko pokolenie jednopłciowe. Powoduje ono powstawanie wyrosli w korze pni *Quercus robur* L. i *Quercus petraea* (MATT.) LIEBL. Galasy dojrzewają jesienią, formy dorosłe galasotwórcy w marcu i kwietniu.

70. *Andricus ionescui* KIERYCH, 1965.

Pojezierze Pomorskie: Bielinek nad Odrą (E. KIERYCH*); Nizina Mazowiecka: Warszawa-Radość — locus typicus! (KIERYCH 1965); Sudety Zachodnie: Karpniki, Krogulec i Trzeińsko koło Jeleniej Góry (E. KIERYCH*).

Gatunek opisany z Polski, galasotwórczy i zapewne z przemianą pokoleń. Znane dotychczas pokolenie jednopłciowe powoduje powstawanie wyrosli u podstawy pni *Quercus robur* L. Galasy dojrzewają późną jesienią; formy dorosłe galasotwórcy w marcu i kwietniu.

71. *Andricus kollari* (HARTIG, 1843).

Cynips Kollarii HARTIG, 1843.

Andricus circulans MAYR, 1870.

Pobrzeże Bałtyku: Gdynia (SZULCZEWSKI 1931a); Pojezierze Pomorskie: Piasek koło Chojny (E. KIERYCH*), «w pow. Świecie» (RUSZKOWSKI 1933); Nizina Wielkopolsko-Kujawska: okolice Zielonej Góry (DITTRICH i SCHMIDT 1910), Góra Moraska koło Poznania, Łapaj koło Żnina (SZULCZEWSKI 1928), Bydgoszcz (RUSZKOWSKI 1933), Barbarka koło Torunia (SZULCZEWSKI 1931c), Otłoczyn koło Aleksandrowa Kuj. (NAWOJSKA 1957); Nizina Mazowiecka: okolice Warszawy (TRZEBIŃSKI 1916, KONOPACKA 1921, KAPUŚCIŃSKI 1947, KIERYCH 1963); Podlasie: Białka i Bedlno koło Radzyna Podl. (E. KIERYCH*); Śląsk Dolny: Zgorzelec (DITTRICH i SCHMIDT 1910), Wrocław (HIERONYMUS 1890, DITTRICH i SCHMIDT 1910), Śląza (HIERONYMUS 1890); Śląsk Górny: Kobiór woj. Katowice (SZULCZEWSKI 1929); Wyżyna Krakowsko-Wieluńska: okolice Krakowa (WIERZEJSKI 1868), Kraków (NOWICKI 1874); Wyżyna Małopolska: Zgierz (MOWSZOWICZ 1961), Lubienia koło Starachowic (E. KIERYCH*); Góry Świętokrzyskie: Św. Katarzyna koło Kielc (E. KIERYCH*); Sudety Zachodnie: Maciejowice koło Lwówka Śl., okolice Karpnik, Wołowa Góra koło Kowar (E. KIERYCH*), Jelenia Góra (HIERONYMUS 1890), okolice Kłonic koło Jawora (DITTRICH i SCHMIDT 1910); Beskid Zachodni: «Zachodnia Galicja, po Koszarawę, Sołę i Wisłę» (WACHTL 1876), Żywiec (E. KIERYCH*), Rytko (NIEZABITOWSKI 1905); Beskid Wschodni: Lesko, Ustrzyki Dolne (KIERYCH 1971); Bieszczady: Komańcza, Hoczew, Średnia Wieś, Polańczyk, Baligród, Tworylczyk, Zatwarnica, Chmiel (KIERYCH 1971); Tatry: Kopa Kondracka (E. KIERYCH*); «Śląsk» (GROSSER 1914).

Gatunek zasiedlający obszar występowania dębów w Europie, północnej Afryce i Azji Mniejszej, galasotwórczy i z przemianą pokoleń. Pokolenie dwupłciowe powoduje powstawanie wyrosli w pąkach *Quercus cerris* L.; wywoływane są one wiosną, dojrzewają w kwietniu, formy dorosłe galasotwórcy w kwietniu i maju. Pokolenie jednopłciowe tworzy wyrosła na pędach, często na pędach odroślowych *Quercus robur* L., *Quercus petraea* (MATT.) LIEBL. i *Quercus pubescens* WILLD. Wyrosła dojrzewają w sierpniu; formy dorosłe galasotwórcy w końcu sierpnia i we wrześniu.

72. *Andricus lignicola* (HARTIG, 1840).

Cynips lignicola HARTIG, 1840.

Andricus lignicola f. *vanheurni* DOCTERS VAN LEEUWEN et DEKHUIJZEN-MAASLAND, 1958.

Adleria lignicola: MICHNO-ZATORSKA 1966.

Pojezierze Mazurskie: Kęczewo koło Mławy (SOKOŁOWSKA-RUTKOWSKA 1966), Zawodzie koło Myszyńca (SZULCZEWSKI 1936); Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Zielona Góra (SCHMIDT 1907, DITTRICH i SCHMIDT 1910), Puszczykówko koło Poznania, Łapaj koło Żnina (SZULCZEWSKI 1928), Bydgoszcz (MICHALSKI 1961), Toruń (MICHNO-ZATORSKA 1966); Nizina

Mazowiecka: Warszawa i okolice (KONOPACKA 1921, KIERYCH 1963); Śląsk Dolny: Wrocław, okolice Sobótki (DITTRICH i SCHMIDT 1910), Prószków koło Opola (E. KIERYCH*); Śląsk Górny: Sadów koło Lublińca (SZULCZEWSKI 1931b), Pszczyna i okolice (DITTRICH i SCHMIDT 1910, SZULCZEWSKI 1929); Wyżyna Krakowsko-Wieluńska: Kraków (NOWICKI 1874); Sudety Zachodnie: Jelenia Góra, okolice Karpnik, Mysłakowice i Trzcianko koło Jeleniej Góry, Wołowa Góra koło Kowar (E. KIERYCH*); Sudety Wschodnie: Łądek Zdrój (E. KIERYCH*); Beskid Zachodni: «Zachodnia Galicja, po Koszarawę, Solę i Wisłę» (WACHTL 1876), Żywiec, Tresna koło Żywca, Bielsko-Biała, Sucha Beskidzka (E. KIERYCH*); Beskid Wschodni: Lesko, Ustrzyki Dolne (KIERYCH 1971); Bieszczady: Komańcza, Hoczew, Średnia Wieś, Polańczyk, Baligród, Zatwarnica, Chmiel, Pszczeliny (KIERYCH 1971); «Śląsk» (HIERONYMUS 1890).

Gatunek zamieszkujący prawie całą Europę i Azję Mniejszą, galasotwórczy i z przemianą pokoleń. Powoduje powstawanie wyrosli na *Quercus petraea* (MATT.) LIEBL., *Quercus pubescens* WILLD. i *Quercus robur* L. Galasy pokolenia jednopłciowego wywoływane są na miejscu pąków na młodych pędach i na gałęziach drzew starych, dojrzewają późną jesienią; formy dorosłe w maju i czerwcu.

73. *Andricus gallactinctoriae* (OLIVIER, 1791).

Diplolepis gallae tinctoriae OLIVIER, 1791.

Cynips tinctoria LINN. [sic!]: WACHTL 1876.

Nizina Mazowiecka: Podkowa Leśna (KIERYCH 1966); Beskid Zachodni: okolice Bestwiny koło Bielska-Białej (WACHTL 1876); Bieszczady: Średnia Wieś, Chmiel (KIERYCH 1971).

Gatunek notowany z Polski, Czechosłowacji, Węgier, Grecji i Turcji, galasotwórczy i zapewne z przemianą pokoleń. Znane dotychczas tylko pokolenie jednopłciowe powoduje powstawanie wyrosli na miejscu pąków pachowych na *Quercus petraea* (MATT.) LIEBL., *Quercus pubescens* WILLD. i *Quercus robur* L. Galasy dojrzewają jesienią, opadają do ściółki; formy dorosłe galasotwórcy w maju i czerwcu.

74. *Andricus infectorius* (HARTIG, 1843).

Cynips infectoria HARTIG, 1843.

Cynips tinctoria nostras STEFANI, 1886.

Cynips tinctoria HARTIG var. *nostra* STEFANI: NIEZABITOWSKI 1905.

Beskid Zachodni: Rytro (NIEZABITOWSKI 1905).

Gatunek notowany z Polski, Czechosłowacji, Austrii, Węgier, Jugosławii i Azji Mniejszej, galasotwórczy i przypuszczalnie z przemianą pokoleń. Za pokolenie dwupłciowe tego gatunku uważa się, bez potwierdzenia hodowlą, *Andricus burgundus* GIRAUD, który powoduje powstawanie

wyrośli na męskich kwiatach *Quercus cerris* L. Pokolenie jednopłciowe wywołuje wyrośla na miejscu pąków na gałęziach *Quercus petraea* (MATT.) LIEBL., *Quercus pubescens* WILLD. i *Quercus robur* L. Forma dorosła galasotwórcy wiosną.

75. *Andricus corruptrix* (SCHLECHTENDAL, 1870).

Cynips corruptrix SCHLECHTENDAL, 1870.

Andricus corruptrix larshemi DOCTERS VAN LEEUWEN et DEKHUIJZEN-MAASLAND, 1958.

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Łęknica (KIERYCH 1966); Śląsk Dolny: Wrocław (DITTRICH i SCHMIDT 1910); Sudety Zachodnie: Krogulec koło Jeleniej Góry (E. KIERYCH*); Bieszczady: Komańcza, Baligród, Chmiel (KIERYCH 1971).

Gatunek rozmieszczony w zachodniej i południowej Europie oraz w południowej części Europy Środkowej, galasotwórczy i z przemianą pokoleń. Galasy pokolenia dwupłciowego znane są dotychczas tylko z Holandii z *Quercus cerris* L. Wywoływane są w pąkach; formy dorosłe tego pokolenia w kwietniu i maju. Galasy pokolenia jednopłciowego powstają na pędach *Quercus petraea* (MATT.) LIEBL., *Quercus pubescens* WILLD. i *Quercus robur* L. Po dojrzaniu nie opadają do ściółki, pozostają na miejscu powstania; forma dorosła galasotwórcy w sierpniu.

76. *Andricus aries* (GIRAUD, 1859).

Cynips Aries GIRAUD, 1859.

Beskid Zachodni: okolice Żywca i Bestwiny koło Bielska-Białej (WACHTL 1876).

Gatunek notowany z Polski, Austrii, Węgier, Rumunii, Jugosławii i Włoch, galasotwórczy i zapewne z przemianą pokoleń, chociaż dotychczas znane jest tylko pokolenie jednopłciowe. Powoduje ono powstawanie wyrośli na gałęziach *Quercus petraea* (MATT.) LIEBL., *Quercus pubescens* WILLD. i *Quercus robur* L. Galasy dojrzewają w sierpniu, formy dorosłe w sierpniu i wrześnie.

77. *Andricus conglomeratus* (GIRAUD, 1859).

Cynips conglomerata GIRAUD, 1859.

Śląsk Dolny: Wrocław (HIERONYMUS 1890); Śląsk Górny: Gliwice (DITTRICH i SCHMIDT 1914); Wyżyna Krakowsko-Wieluńska: Kraków (NOWICKI 1874); Sudety Zachodnie: okolice Szczawna-Zdroju (HIERONYMUS 1890); Sudety Wschodnie: okolice Prudnika (DITTRICH i SCHMIDT 1914); Beskid Zachodni: «Zachodnia Galicja, po Koszarawę, Solę i Wisłę»

(WACHTL 1876), Myślenice (E. KIERZYCH*), Rytro (NIEZABITOWSKI 1905); «Śląsk» (GROSSE 1914).

Gatunek zasiedlający południowo-zachodnią, południową i południowo-wschodnią Europę oraz południową część Europy Środkowej, galasotwórczy i zapewne z przemianą pokoleń. Dotychczas znane jest jednak tylko pokolenie jednopłciowe. Powoduje ono powstawanie wyrośli na pędach *Quercus petraea* (MATT.) LIEBL., *Quercus pubescens* WILLD. i *Quercus robur* L.

78. *Andricus polycerus* (GIRAUD, 1859).

Cynips polycera GIRAUD, 1859.

Pobrzeże Bałtyku: okolice Gdańska (BRISCHKE 1882b); Beskid Zachodni: okolice Bestwiny koło Bielska-Białej, Żywiec (WACHTL 1876).

Gatunek notowany z Polski, Czechosłowacji, Austrii, Węgier, Rumunii i Włoch, galasotwórczy. Znane jest tylko pokolenie jednopłciowe wywołujące wyrośla na pędach *Quercus petraea* (MATT.) LIEBL., *Quercus pubescens* WILLD. i *Quercus robur* L. Dojrzewają one we wrześniu; formy dorosłe galasotwórcy w październiku i listopadzie.

79. *Andricus mitratus* (MAYR, 1870).

Cynips glutinosa var. *mitrata* MAYR, 1870.

Beskid Wschodni: Lesko (KIERZYCH 1971).

Gatunek notowany z południowej i południowo-wschodniej Europy oraz z południowej części Europy Środkowej, galasotwórczy, przypuszczalnie z przemianą pokoleń, jednakże dotychczas znane jest tylko pokolenie jednopłciowe. Powoduje ono powstawanie wyrośli na pędach *Quercus petraea* (MATT.) LIEBL., *Quercus pubescens* WILLD. i *Quercus robur* L. Wyrośla dojrzewają późną jesienią; formy dorosłe galasotwórcy w marcu.

80. *Andricus amblycerus* (GIRAUD, 1859).

Cynips amblycera GIRAUD, 1859.

Beskid Zachodni: «Zachodnia Galicja, po Koszarawę, Solę i Wisłę» (WACHTL 1876).

Gatunek notowany z Polski, Czechosłowacji, Austrii, Węgier, Rumunii, Włoch wraz z Sycylią i Jugosławii, galasotwórczy i zapewne z przemianą pokoleń. Dotychczas znane jest jednak tylko pokolenie jednopłciowe, które powoduje powstawanie wyrośli na pędach *Quercus petraea* (MATT.) LIEBL., *Quercus pubescens* WILLD. i *Quercus robur* L. Wyrośla dojrzewają jesienią, formy dorosłe galasotwórcy w maju.

81. *Andricus conificus* (HARTIG, 1843).

Cynips conifica „KOLLAR” HARTIG, 1843.

Beskid Zachodni: okolice Żywca (na brzegu Koszarawy) (WACHTL 1876).

Gatunek zasiedlający południową część Europy Środkowej oraz południową i południowo-wschodnią Europę, galasotwórczy, znany tylko z pokolenia jednopłciowego. Powoduje ono powstawanie wyrośli na miejscu śpiących pąków na pniach starszych drzew *Quercus petraea* (MATT.) LIEBL., *Quercus pubescens* WILLD. i *Quercus robur* L. Galasy dojrzewają jesienią, dorosłe formy galasotwórcy w marcu.

82. *Andricus hartigi* (HARTIG, 1843).

Cynips Hartigii „KOLLAR” HARTIG, 1843.

Cynips Hartigi KOLL.: WACHTL 1876.

Beskid Zachodni: Hałenów koło Bielska-Białej (WACHTL 1876).

Gatunek notowany z Hiszpanii, Włoch, Austrii, Polski, Węgier, Czechosłowacji i Rumunii, galasotwórczy, przypuszczalnie z przemianą pokoleń, dotychczas znane jest tylko pokolenie jednopłciowe. Powoduje ono powstawanie wyrośli na gałęziach i pniach *Quercus petraea* (MATT.) LIEBL., *Quercus pubescens* WILLD. i *Quercus robur* L. Galasy dojrzewają jesienią, nie opadają do ściółki, przez wiele lat pozostają w miejscu powstania; formy dorosłe galasotwórcy w marcu.

83. *Andricus truncicola* (GIRAUD, 1859).

Cynips Truncicola GIRAUD, 1859.

Cynips Hartigi KOLL. var. *truncicola* GIR.: WACHTL 1876.

Beskid Zachodni: Hałenów koło Bielska-Białej (WACHTL 1876).

Gatunek zasiedlający południową część Europy Środkowej, południową Europę i Azję Mniejszą, galasotwórczy i zapewne z przemianą pokoleń, dotychczas jednakże znane jest tylko pokolenie jednopłciowe, które powoduje powstawanie wyrośli na gałęziach i pniach *Quercus petraea* (MATT.) LIEBL., *Quercus pubescens* WILLD. i *Quercus robur* L. Galasy dojrzewają jesienią, nie opadają do ściółki, przez wiele lat pozostają na miejscu powstania; formy dorosłe galasotwórcy w marcu.

84. *Andricus caputmedusae* (HARTIG, 1843).

Cynips caput medusae HARTIG, 1843.

Cynips caput-medusae: GODYŃ 1939.

Śląsk Górny: Izbicko woj. Opole (HIERONYMUS 1890), Katowice (DITTRICH i SCHMIDT 1910); Wyżyna Krakowsko-Wieluńska: Kraków (NIEZABITOWSKI 1905); Beskid Zachodni: Bestwina koło Bielska-Białej, Sporysz koło Żywca (GODYŃ 1939).

Gatunek zasiedlający południową część Europy Środkowej, południowo-wschodnią Europę i Azję Mniejszą, galasotwórczy, przypuszczalnie z przemianą pokoleń, dotychczas znane jest jednak tylko pokolenie jednoplciowe. Powoduje ono powstawanie wyrosli na żołądziach *Quercus petraea* (MATT.) LIEBL., *Quercus pubescens* WILLD. i *Quercus robur* L. Galasy dojrzewają jesienią, opadają do ściółki; formy dorosłe galasotwórcy w marcu.

85. *Andricus quercuscalycis* (BURGSDORF, 1783)¹.

Cynips calycis Quercus BURGSDORF, 1783.

Cynips cerri BELJERINCK, 1896.

Cynips calycis: JABŁOŃSKI 1869, NOWICKI 1874, WACHTL 1876, HIERONYMUS 1890, NIEZABITOWSKI 1905, DITTRICH i SCHMIDT 1910, 1914, GROSSER 1914.

Cynips quercus calycis: ŻMUDA 1913, URBAŃSKI 1959.

Cynips quercus-calycis: SZULCZEWSKI 1928, RUSZKOWSKI 1933, GODYŃ 1939.

Cynips quercuscalycis: KIERYCH 1966, 1971, URBAŃSKI 1972.

Pojezierze Pomorskie: «w pow. Świecie» (RUSZKOWSKI 1933); Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Łęknica (KIERYCH 1966), Zielona Góra, Kozuchów (DITTRICH i SCHMIDT 1910), Dębina koło Poznania (SZULCZEWSKI 1928), Promno koło Poznania, Wielkopolski Park Narodowy (URBAŃSKI 1972), Osowa Sień i Pępowo woj. Leszno (URBAŃSKI 1959), Gołuchów koło Pleszewa (GOETZ 1929); Śląsk Dolny: Wrocław (HIERONYMUS 1890, DITTRICH i SCHMIDT 1910, KIERYCH 1966), Kąty Wrocławskie, okolice Sobótki, Dzierżoniów (HIERONYMUS 1890), Świdnica (DITTRICH i SCHMIDT 1914), okolice Strzelina (DITTRICH i SCHMIDT 1910); Śląsk Górny: okolice Będzina, Mysłowic, Chrzanowa i Pszczyny (GODYŃ 1939); Wyżyna Krakowsko-Wieluńska: Kraków i okolice (NOWICKI 1874, NIEZABITOWSKI 1905, ŻMUDA 1913, GODYŃ 1939); Nizina Sandomierska: okolice Łańcuta (GODYŃ 1939); Sudety Zachodnie: Jawor (DITTRICH i SCHMIDT 1910); Sudety Wschodnie: Głubczyce (DITTRICH i SCHMIDT 1910); Beskid Zachodni: «Zachodnia Galicja, po Koszarawę, Sołę i Wisłę» (WACHTL 1876), okolice Cieszyna, Bielska-Białej, Żywca i Wadowic (GODYŃ 1939), Żywiec, Tresna koło Żywca, Ogrodzona koło Cieszyna, Wapienica koło Bielska-Białej, Myślenice, Trzemeśnia koło Myślenic (E. KIERYCH*), Rytro (NIEZABITOWSKI 1905); Beskid Wschodni: Mszanka koło Gorlic (JABŁOŃSKI 1869); Bieszczady: Średnia Wieś (KIERYCH 1971); «Śląsk» (GROSSER 1914).

---

¹ Użyto nazwy gatunkowej *Andricus quercuscalycis* (BURGSD.) ze względu na powszechność jej stosowania, chociaż jest ona pisana niepoprawnie w stosunku do pierwotnej wersji, użytej przez jej autora.

Gatunek zasiedlający południową część Europy Środkowej oraz zachodnią, południową i południowo-wschodnią Europę a także Azję Mniejszą, galasotwórczy, z przemianą pokoleń. Pokolenie dwupłciowe powoduje powstawanie wyrosli wiosną na szypułkach męskich kwiatów *Quercus cerris* L.; formy dorosłe galasotwórcy pod koniec maja. Galasy pokolenia jednopłciowego powstają na miseczkach żołędzi *Quercus robur* L., *Quercus pubescens* WILLD. i *Quercus petraea* (MATT.) LIEBL., dojrzewają pod koniec sierpnia, opadają do ściółki; formy dorosłe galasotwórcy czasem już w listopadzie, zwykle w marcu lub kwietniu następnego roku.

86. *Andricus lucidus* (HARTIG, 1843).

Cynips lucida „KOLLAR” HARTIG, 1843.

Aphilothrix lucida: WACHTL 1876.

Beskid Zachodni: Bestwina koło Bielska-Białej (WACHTL 1876), Rytko (NIEZABITOWSKI 1905).

Gatunek rozmieszczony w zachodniej, południowej i południowo-wschodniej Europie oraz w Azji Mniejszej, galasotwórczy, zapewne z przemianą pokoleń, dotychczas jednakże znane jest tylko pokolenie jednopłciowe. Powoduje ono powstawanie wyrosli na miejscu pąków pachowych na młodych pędach *Quercus petraea* (MATT.) LIEBL., *Quercus pubescens* WILLD. i *Quercus robur* L. Galasy dojrzewają jesienią, formy dorosłe galasotwórcy wiosną.

87. *Andricus gemmea* (GIRAUD, 1859).

Cynips Gemmea GIRAUD, 1859.

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Łęknica (KIERYCH 1966); Śląsk Dolny: Prószków koło Opola (KIERYCH 1966); Wyżyna Małopolska: Brzuchania koło Miechowa (E. KIERYCH*); Beskid Zachodni: okolice Bestwiny koło Bielska-Białej i okolice Żywca (WACHTL 1876), Żywiec (E. KIERYCH*).

Gatunek zasiedlający południową część Europy Środkowej oraz południową i południowo-wschodnią Europę, galasotwórczy i z przemianą pokoleń. Pokolenie dwupłciowe powoduje powstawanie wyrosli na *Quercus cerris* L. Galasy pokolenia jednopłciowego wywoływane są na młodych odrosłowych pędach, na gałęziach i u podstawy pni starych drzew *Quercus robur* L., *Quercus petraea* (MATT.) LIEBL. i *Quercus pubescens* WILLD. Galasy po dojrzeniu opadają do ściółki, formy dorosłe galasotwórcy w lipcu i sierpniu.

88. *Andricus serotinus* (GIRAUD, 1859).

Cynips serotina GIRAUD, 1859.

Aphilothrix serotina [sic!]: WACHTL 1876.

Beskid Zachodni: Hałcnów i okolice Bestwiny koło Bielska-Białej (WACHTL 1876).

Gatunek notowany z Polski, Węgier, Austrii i Rumunii, galasotwórczy i z przemianą pokoleń zapewne, chociaż dotychczas znane jest tylko pokolenie jednopłciowe. Powoduje ono powstawanie wyrośli u podstawy pni i na przykrytych ziemią lub ściółką gałęziach *Quercus petraea* (MATT.) LIEBL. *Quercus pubescens* WILLD. i *Quercus robur* L. Galasy dojrzewają jesienią, formy dorosłe galasotwórcy wiosną następnego roku.

89. *Andricus clementinae* (GIRAUD, 1859).

Cynips clementinae GIRAUD, 1859.

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Zielona Góra (SCHMIDT 1907, DITTRICH i SCHMIDT 1910).

Gatunek notowany z Anglii, Holandii, Polski, Austrii, Węgier i Włoch, galasotwórczy, przypuszczalnie z przemianą pokoleń, jednak dotychczas znane jest tylko pokolenie jednopłciowe powodujące powstawanie wyrośli w pąkach na gałęziach *Quercus robur* L. i *Quercus petraea* (MATT.) LIEBL. Galasy dojrzewają jesienią, formy dorosłe galasotwórcy w październiku i listopadzie lub w marcu następnego roku.

90. *Andricus multiplicatus* GIRAUD, 1859.

Śląsk Dolny: Wrocław (DITTRICH i SCHMIDT 1910).

Gatunek notowany z Włoch (wraz z Sycylią), Polski, Czechosłowacji, Austrii, Węgier, Rumunii, Jugosławii i Azji Mniejszej. Znane jest tylko pokolenie dwupłciowe powodujące powstawanie wyrośli na pędach *Quercus cerris* L. Wyrośl rozwija się wiosną, dojrzewa w maju lub w czerwcu, niekiedy dopiero w lipcu; formy dorosłe galasotwórcy w lipcu.

91. *Andricus grossulariae* GIRAUD, 1859.

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Łęknica (KIERYCH 1966).

Gatunek notowany z Polski, Austrii, Włoch, Węgier, Rumunii i północnej Afryki, galasotwórczy i zapewne z przemianą pokoleń, chociaż dotychczas znane jest tylko jego pokolenie dwupłciowe. Powoduje ono powstawanie wyrośli na szypułkach męskich kwiatów *Quercus cerris* L. Wyrosła dojrzewają w maju i czerwcu, nie opadają; formy dorosłe galasotwórcy w czerwcu i lipcu.

— *Andricus gallaeurnaeformis* (BOYER DE FONSCOLOMBE, 1832).

Diplolepis gallae urnaeformis BOYER DE FONSCOLOMBE, 1832.

Andricus gallae-urnaeformis: SOKOŁOWSKA-RUTKOWSKA 1936.

Andricus sufflator MAYR. 1882.

Andricus sufflator MAYR?: DITTRICH i SCHMIDT 1914.

Pojezierze Mazurskie: Kęczewo koło Mławy (SOKOŁOWSKA-RUTKOWSKA 1936); Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Zielona Góra (DITTRICH i SCHMIDT 1914).

Gatunek zasiedlający południową część Europy Środkowej oraz zachodnią, południową i południowo-wschodnią Europę a także Azję Mniejszą, galasotwórczy i z przemianą pokoleń. Powoduje powstawanie wyrosli na *Quercus pubescens* WILLD. Jako dęby żywicielskie tego gatunku podawane są także *Quercus robur* L., *Quercus petraea* (MATT.) LIEBL., *Quercus frainetto* TEN. i *Quercus rubra* L. [*Quercus borealis* var. *maxima* (MARSH.) ASHE]. Dane te wymagają jednakże dokładniejszego przebadania. Galasy pokolenia dwupłciowego wywoływane są wiosną w parenchymie liści; formy dorosłe galasotwórcy w czerwcu. Galasy pokolenia jednopłciowego powstają na spodniej stronie blaszki liściowej, dojrzewają jesienią, opadają do ściółki, formy dorosłe galasotwórcy wiosną.

Informacje DITTRICHA i SCHMIDTA oraz SOKOŁOWSKIEJ-RUTKOWSKIEJ, oparte tylko na wyrosłach zebranych na *Quercus robur* L., budzą poważne wątpliwości i wymagają dokładnego sprawdzenia.

Genus: *Diastrophus* HARTIG, 1840.

92. *Diastrophus rubi* (BOUCHÉ, 1834).

Cynips Rubi BOUCHÉ, 1834.

Diastrophus rubi HARTIG [sic!]: BRISCHKE 1882b, HIERONYMUS 1890, SCHMIDT 1907, DITTRICH i SCHMIDT 1911, SZULCZEWSKI 1928, 1930b, 1931c, 1953, GAWINOWA 1935, NAWOJSKA 1957, SZCZEPAŃSKI 1959, MOWSZOWICZ 1961, MICHNO-ZATORSKA 1966.

Pobrzeże Bałtyku: okolice Gdańska (BRISCHKE 1882b); Pojezierze Pomorskie: Bielinek nad Odrą (KIERYCH 1966), Grabów koło Chojny (E. KIERYCH*); Pojezierze Mazurskie: Wąbrzeźno, Małki koło Brodnicy, Rumunki koło Rypina (MICHNO-ZATORSKA 1966), Wierzba koło Mikołajek (E. KIERYCH*); Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Gorzów Wlkp. (SZULCZEWSKI 1953), Zielona Góra (SCHMIDT 1907), Pyrnik koło Zielonej Góry, Głogów (DITTRICH i SCHMIDT 1911), Jeleniów koło Nowej Soli (HIERONYMUS 1890), Ludwikowo koło Poznania, Brudzyń koło Żnina, Miradz koło Strzelna (SZULCZEWSKI 1928), Toruń i okolice (SZULCZEWSKI 1930b, 1931c, NAWOJSKA 1957, MICHNO-ZATORSKA 1966); Nizina Mazowiecka: Kornelin koło Sochaczewa (E. KIERYCH*), Warszawa (GAWINOWA 1935, RUSZKOWSKI i inni 1935, SZCZEPAŃSKI 1959, KIERYCH 1966); Podlasie: Białka koło Radzyna Podl. (E. KIERYCH*); Śląsk Dolny: Wrocław (DITTRICH i SCHMIDT 1911), Makowice koło Świdnicy (HIERONYMUS 1890); Wyżyna Małopolska: Łódź (MOWSZOWICZ 1961); Sudety Zachodnie: Wojcieszów koło Jeleniej Góry (E. KIERYCH*); Pieniny: Kras (KIERYCH 1976).

Gatunek zasiedlający całą prawie Europę, galasotwórczy, bez przemiany pokoleń, powoduje powstawanie wielokomorowych wyrosli na pędach jeżyny sinojagodowej — *Rubus caesius* L. Notowany także z *Rubus fruticosus* L., *Rubus idaeus* L. i *Rubus seebergensis* PFUHL. Galasy dojrzewają jesienią, formy dorosłe galasotwórcy w maju i czerwcu.

93. *Diastrophus mayri* REINHARD, 1876.

Diastrophus mayri [sic!]: SZULCZEWSKI 1928.

Diastrophus mayri [sic!]: SZULCZEWSKI 1936.

Pobrzeże Bałtyku: okolice Gdańska (BRISCHKE 1882b); Pojezierze Mazurskie: Zawodzie koło Myszyńca (SZULCZEWSKI 1936); Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Gorzów Wlkp. (SZULCZEWSKI 1953), Zielona Góra (DITTRICH i SCHMIDT 1911, SCHMIDT 1913), Pyrnik i Konotop koło Zielonej Góry (DITTRICH i SCHMIDT 1911), Wodniki koło Góry (HIERONYMUS 1890), Poznań (SZULCZEWSKI 1928), Węgierki koło Wrześni (HELLWIG 1898), Bielawy i Trzcinec koło Bydgoszczy (MICHAŁSKI 1965), okolice Torunia (SZULCZEWSKI 1930b, 1931c); Śląsk Dolny: Wrocław (HIERONYMUS 1890); Śląsk Górny: Kośmidry koło Lublińca (SZULCZEWSKI 1931b); Sudety Zachodnie: Szczawno-Zdrój (HIERONYMUS 1890), Góry Sowie, Książ koło Wałbrzycha (DITTRICH i SCHMIDT 1911).

Gatunek europejski, galasotwórczy, powoduje powstawanie wielokomorowych nabrzmięń na łodygach pięciorników — *Potentilla argentea* L., *Potentilla canescens* BESS., *Potentilla heptaphylla* L., *Potentilla supina* L. i *Potentilla wiemanniana* GÜNTH. et SCHUM.

Genus: *Xestophanes* FÖRSTER, 1869.

94. *Xestophanes potentillae* (RETZIUS, 1783).

Cynips Potentillae RETZIUS, 1783.

Xestophanes potentillae VILL. [sic!]: HIERONYMUS 1890, SZULCZEWSKI 1928.

Xestophanes potentillae VILL. [sic!]: SZULCZEWSKI 1936.

Xenophanes Potentillae [sic!]: BRISCHKE 1882b.

Pobrzeże Bałtyku: okolice Gdańska (BRISCHKE 1882b); Pojezierze Mazurskie: Myszyńiec (SZULCZEWSKI 1936); Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Zielona Góra i okolice (SCHMIDT 1907, 1913, DITTRICH i SCHMIDT 1911), Poznań, Wybranowo koło Żnina (SZULCZEWSKI 1928), Toruń (MICHNO-ZATORSKA 1966); Nizina Mazowiecka: Jabłonna koło Warszawy (KIERUCH 1963); Śląsk Dolny: Legnica (HIERONYMUS 1890); Wzgórza Trzebnickie: Dobroszyce koło Oleśnicy (DITTRICH i SCHMIDT 1911); Śląsk Górny: Lubliniec (SZULCZEWSKI 1931b); Wyżyna Krakowsko-Wieluńska: Kraków-Podgórze (ŻMUDA 1913); Sudety Zachodnie: Paszowice koło Jawora (DITTRICH i SCHMIDT 1911).

Gatunek szeroko rozmieszczony w Europie, galasotwórczy, bez prze-

miany pokoleń, powoduje powstawanie wyrośli na kłęczach i ogonkach liściowych pięciornika rozłogowego — *Potentilla reptans* L. Podawany także z *Potentilla arenaria* BORKH., *Potentilla argentea* L., *Potentilla heptaphylla* L., *Potentilla silesiaca* UECHTR. i *Potentilla sterilis* (L.) GARCKE. Formy dorosłe galasotwórcy w maju i czerwcu.

95. *Xestophanes brevitarsis* (THOMSON, 1877).

Aulax (*Xestophanes*) *brevitarsis* THOMSON, 1877.

Xestophanes brevitarsus [sic!]: DITTRICH i SCHMIDT 1911.

?*Xestophanes brevitarsis*: MOESZ 1920.

Pobrzeże Bałtyku: okolice Gdańska (BRISCHKE 1882b, RÜBSAAMEN 1901); Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Zielona Góra i okolice (DITTRICH i SCHMIDT 1911, SCHMIDT 1913); Nizina Mazowiecka: Babice koło Warszawy (KAPUŚCIŃSKI 1947); Śląsk Dolny: okolice Świdnicy (HIERONYMUS 1890, DITTRICH i SCHMIDT 1911); Wyżyna Krakowsko-Wieluńska: Olkusz (MOESZ 1920); Kotlina Nowotarska: Witów (ŻMUDA 1913); Beskid Wschodni: Ustrzyki Dolne (KIERYCH 1971); Bieszczady: Magura Stuposiańska, Przysłup, Szeroki Wierch (KIERYCH 1971); Pieniny: Trzy Korony, Białe Skały, polana Wyrobek (KIERYCH 1976).

Gatunek europejski, galasotwórczy, bez przemiany pokoleń, powoduje powstawanie wyrośli na łodygach pięciorników — *Potentilla erecta* (L.) RÄUSCHEL, *Potentilla arenaria* BORKH., *Potentilla heptaphylla* L. i *Potentilla verna* L.; formy dorosłe galasotwórcy w maju i czerwcu.

96. *Xestophanes foveicollis* (THOMSON, 1877).

Aulax (*Xestophanes*) *foveicollis* THOMSON, 1877.

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: okolice Gorzowa Wlkp. (SZULCZEWSKI 1953), Wielkopolski Park Narodowy (SZULCZEWSKI 1950).

Gatunek bardzo słabo poznany, opisany ze Szwecji, zanotowany także z Węgier, jego występowanie w Polsce wymaga sprawdzenia; galasotwórczy, bez przemiany pokoleń, powoduje powstawanie wyrośli na pięciorniku rozłogowym — *Potentilla reptans* L.

Genus: *Isocolus* FÖRSTER, 1869.

97. *Isocolus jaceae* (SCHENCK, 1863).

Aulax jaceae SCHENCK, 1863.

Pobrzeże Bałtyku: okolice Gdańska (BRISCHKE 1882b); Pojezierze Pomorskie: Bory Tucholskie (RÜBSAAMEN 1901); Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Zielona Góra i okolice (SCHMIDT 1907, DITTRICH i SCHMIDT 1913); Sudety Wschodnie: Złoty Stok (DITTRICH i SCHMIDT 1913).

Gatunek zasiedlający Europę, z wyjątkiem jej części północnej, galasotwórczy, bez przemiany pokoleń, powoduje powstawanie nabrzmień nasion chabrów — *Centaurea jacea* L., *Centaurea rhenana* BOR. i *Centaurea scabiosa* L. Formy dorosłe galasotwórcy w czerwcu i lipcu, niekiedy także w sierpniu.

98. *Isocolus rogenhoferi* WACHTL, 1881.

Aulax Rogenhoferi: SCHMIDT 1907, DITTRICH i SCHMIDT 1913.

Aulax rogenhoferi: SZULCZEWSKI 1930b, 1931c, 1933, 1953.

Pojezierze Mazurskie: Kretowiny koło Morąga (E. KIERYCH*); Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Czechów koło Gorzowa Wlkp. (SZULCZEWSKI 1953), Zielona Góra i okolice (SCHMIDT 1907, DITTRICH i SCHMIDT 1913), Poznań (SZULCZEWSKI 1933), Toruń (SZULCZEWSKI 1930b, 1931c); Wyżyna Małopolska: Czechów koło Pińczowa (E. KIERYCH*); Pieniny: Stolarzówka, Trzy Korony, polana Burzyna, wąwóz Homole (KIERYCH 1976).

Gatunek zasiedlający Europę, galasotwórczy, bez przemiany pokoleń, powoduje nabrzmienie nasion i listków okrywy koszyczka kwiatowego chabrów — *Centaurea jacea* L. i *Centaurea scabiosa* L. Formy dorosłe galasotwórcy w czerwcu i lipcu.

99. *Isocolus scabiosae* (GIRAUD, 1859).

Diastrophus scabiosae GIRAUD, 1859.

Aulax scabiosae: DITTRICH i SCHMIDT 1913.

Pojezierze Pomorskie: Bielinek nad Odrą (KIERYCH 1966); Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Zielona Góra (DITTRICH i SCHMIDT 1913); Śląsk Górny: Pszczyzna i okolice (DITTRICH i SCHMIDT 1913).

Gatunek zasiedlający Europę, galasotwórczy, bez przemiany pokoleń. Powoduje wielokomorowe nabrzmienia łodyg chabrów — *Centaurea scabiosa* L., *Centaurea nigra* L. i *Centaurea rhenana* BOR. Formy dorosłe galasotwórcy w maju.

Genus: *Aulacidea* ASHMEAD, 1897.

100. *Aulacidea tragopogonis* (THOMSON, 1877).

Aulax Tragopoginis THOMSON, 1877.

100a. *Aulacidea tragopogonis tragopogonis* (THOMSON, 1877).

Aulax Tragopoginis THOMSON, 1877.

Pojezierze Pomorskie: Bielinek nad Odrą (KIERYCH 1966); Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Gorzów Wlkp. (SZULCZEWSKI 1953), Poznań i okolice, Dziekczyn koło Żnina (SZULCZEWSKI 1928), Smukała i Rynko-

wo koło Bydgoszczy (MICHALSKI 1965), Toruń, Bielawy koło Chełmży (SZULCZEWSKI 1931c); Nizina Mazowiecka: Jabłonna koło Warszawy (KIERYCH 1966); Śląsk Dolny: Prochowice koło Legnicy (DITTRICH i SCHMIDT 1913); Sudety Zachodnie: Stankowo koło Walima (HIERONYMUS 1890).

Podgatunek zasiedlający Europę, galasotwórczy, bez przemiany pokoleń, powoduje powstawanie wielokomorowych, widocznych z zewnątrz nabrzmiń u podstawy łodyg kozibrodu łąkowego — *Tragopogon pratensis* L. Notowany także z *Tragopogon maior* JACQ. i *Tragopogon orientalis* L., informacje te jednak odnoszą się przypuszczalnie do podgatunku następnego. Formy dorosłe galasotwórcy w czerwcu i lipcu.

100b. *Aulacidea tragopogonis celata* KIERYCH, 1971.

Bieszczady: góra Widelki — locus typicus! (KIERYCH 1971).

Podgatunek o rozmieszczeniu znacznie szerszym, przypuszczalnie, niż znane dotychczas, galasotwórczy, bez przemiany pokoleń, powoduje powstawanie jednokomorowych wyrośli wewnątrz łodyg kozibrodu wschodniego — *Tragopogon orientalis* L. Formy dorosłe galasotwórcy w czerwcu, rzadko w lipcu.

101. *Aulacidea hieracii* (BOUCHÉ, 1834).

Cynips Hieracii BOUCHÉ, 1834.

Aulax hieracii: BRISCHKE 1882b, HIERONYMUS 1890, RÜBSAAMEN 1901, NIEZABITOWSKI 1905, SCHMIDT 1907.

Aylax hieracii: SZCZEPAŃSKI 1959.

Aulax Sabaudi HRTG.: BRISCHKE 1822b.

Pobrzeże Bałtyku: Gdynia (SZULCZEWSKI 1931a, URBAŃSKI 1947), okolice Gdańska (BRISCHKE 1882b, HIERONYMUS 1890); Pojezierze Pomorskie: Bielinek nad Odrą, Piasek (KIERYCH 1966), Raduń koło Kościerzyny (MICHNO-ZATORSKA 1966), Bory Tucholskie (RÜBSAAMEN 1901); Pojezierze Mazurskie: Drużyny koło Brodnicy (MICHNO-ZATORSKA 1966), Dąbrowa koło Myszyńca (SZULCZEWSKI 1936); Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Wieprzyce koło Gorzowa Wlkp. (SZULCZEWSKI 1953), Zielona Góra i okolice, okolice Koźuchowa i Jez. Sławskiego (HIERONYMUS 1890, SCHMIDT 1907, 1913, DITTRICH i SCHMIDT 1913), Siedlisko koło Nowej Soli, okolice Szprotawy i Milicza (DITTRICH i SCHMIDT 1913), Barkowo koło Żmigrodu (HIERONYMUS 1890), Dziewieza Góra koło Poznania (SZULCZEWSKI 1933), Puszczykówko koło Poznania, Brudzyń koło Żnina, Solec Kujawski (SZULCZEWSKI 1928), Koło (TRZEBIŃSKI 1916), Bydgoszcz (RUSZKOWSKI 1933, MICHALSKI 1965), okolice Torunia (NAWOJSKA 1957, MICHNO-ZATORSKA 1966), Lucień koło Gostynina (ŻMUDA 1913); Nizina Mazowiecka: Słupno koło Płocka (ŻMUDA 1913), Warszawa i okolice (KONOPACKA 1921, GAWINOWA 1935, KAPUŚCIŃSKI 1947, SZCZEPAŃSKI 1959, KIERYCH 1963),

Gąsiorowo koło Ostrowi Maz. (E. KIERYCH*); Śląsk Dolny: Bolesławiec, Łaziska koło Bolesławca, Świdnica, Bystrzyca Górna koło Świdnicy (DITTRICH i SCHMIDT 1913), okolice Legnicy, Wrocław (HIERONYMUS 1890), okolice Sobótki (HIERONYMUS 1890, DITTRICH i SCHMIDT 1913), Srebrna Góra koło Ząbkowic Śl. (DITTRICH i SCHMIDT 1914); Wzgórza Trzebnickie: Trzebnica, Oleśnica (DITTRICH i SCHMIDT 1913); Śląsk Górny: Borzysławice koło Koźła (DITTRICH i SCHMIDT 1913), okolice Lublińca (DITTRICH i SCHMIDT 1913, SZULCZEWSKI 1931b), okolice Pszczyny (SZULCZEWSKI 1929); Wyżyna Krakowsko-Wieluńska: Ojców (MOESZ 1920), Kraków (NIEZABITOWSKI 1905); Wyżyna Małopolska: Łódź-Julianów, Zgierz (MOWSZOWICZ 1961); Góry Świętokrzyskie: Kielce (MOESZ 1920); Wyżyna Lubelska: okolice Wandzina woj. Lublin (POGORZELSKA-LIPNICKA 1958); Sudety Zachodnie: okolice Lwówka Śl., Kłonicze koło Jawora, Nowa Ruda (DITTRICH i SCHMIDT 1913), Jelenia Góra i okolice (HIERONYMUS 1890, DITTRICH i SCHMIDT 1913), Szklarska Poręba i okolice, Kowary i okolice, Górzec koło Jawora, Góry Sowie, Szczawno-Zdrój (HIERONYMUS 1890), Góry Kaczawskie, okolice Karpnik koło Jeleniej Góry (E. KIERYCH*); Sudety Wschodnie: Młynów koło Kłodzka (E. KIERYCH*), Złoty Stok, Krzyżkowice koło Prudnika (DITTRICH i SCHMIDT 1913); Bieszczady: Magura Stuposiańska, Połonina Caryńska, Widelki, Bukowe Berdo, Szeroki Wierch (KIERYCH 1971); Pieniny: Krościenko, wąwóz Homole (KIERYCH 1976); Tatry: Lejowa Dolina (ŻMUDA 1913), «Tatry» (SZULCZEWSKI 1930a).

Gatunek zasiedlający Europę i Azję, galasotwórczy, bez przemiany pokoleń. Powoduje powstawanie wielokomorowych nabrzmięń na łodygach jastrzębców (*Hieracium* TOURN.). Notowany także z nawłoci (*Solidago* L.) i *Linaria vulgatum* FRIES.; formy dorosłe galasotwórcy w maju i czerwcu.

102. *Aulacidea pilosellae* (KIEFFER, 1902).

Aulax pilosellae KIEFFER, 1902.

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: okolice Zielonej Góry (SCHMIDT 1913); Bieszczady: Połonina Caryńska, Szeroki Wierch (KIERYCH 1971); Pieniny: Wżar (KIERYCH 1976).

Gatunek szeroko rozmieszczony w Europie i Azji, galasotwórczy, bez przemiany pokoleń, powoduje powstawanie nabrzmięń na nerwie głównym liści jastrzębca kosmaczka — *Hieracium pilosella* L. Notowany także z *Hieracium cymosum* L., *Hieracium echiodides* LUMN., *Hieracium flagellare* WILLD., *Hieracium floribundum* WIMM. i *Hieracium pratense* TAUSCH. Formy dorosłe galasotwórcy w czerwcu i lipcu.

103. *Aulacidea macula* FORSIUS, 1921.

Aulacidea macula KIEFF. [sic!]: SZULCZEWSKI 1950.

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Puszczykowo koło Poznania (SZULCZEWSKI 1950), Folsz koło Szubina (MICHNO-ZATORSKA 1966); Nizina Mazowiecka: Warszawa-Radość (KIERYCH 1963).

Gatunek europejski, galasotwórczy, bez przemiany pokoleń, powoduje zniekształcanie załężni wężymordu niskiego — *Scorzonera humilis* L. Notowany także ze *Scorzonera purpurea* L. i *Scorzonera rosea* W. K. Formy dorosłe galasotwórcy w maju.

104. *Aulacidea subterminalis* NIBLETT, 1946.

Bieszczady: Połonina Caryńska (KIERYCH 1971).

Gatunek notowany z Anglii, Polski i europejskiej części ZSRR, galasotwórczy, bez przemiany pokoleń, powoduje powstawanie wyrosli na jastrzębcu wierzchotkowym — *Hieracium cymosum* L. Formy dorosłe galasotwórcy w czerwcu i lipcu.

— *Aulacidea andrei* (KIEFFER, 1900).

Aulax Andrei KIEFFER, 1900.

Aulacidea Andrei KIEFF.?: DITTRICH i SCHMIDT 1913.

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Zielona Góra (DITTRICH i SCHMIDT 1913).

Występowanie tego gatunku w Polsce wymaga potwierdzenia, gdyż DITTRICH i SCHMIDT sami nie byli pewni oznaczenia wyrosli znalezionej na prosieczniku szorstkim (*Hypochoeris radicata* L.). Gatunek znany ponadto z Francji z prosiecznika plamistego (*Hypochoeris maculata* L.).

Genus: *Phanacis* FÖRSTER, 1860.

105. *Phanacis centaureae* FÖRSTER, 1860.

Phanacis centaureae FÖRST.?: DITTRICH i SCHMIDT 1913.

Phanacis centaurea [sic!]: KIERYCH 1966.

Pojezierze Pomorskie: Bielek nad Odrą (KIERYCH 1966); Pojezierze Mazurskie: Górzno (MICHNO-ZATORSKA 1966); Nizina Wielkopolsko-Kujawska: okolice Zielonej Góry (SCHMIDT 1913), Wilkanowo koło Zielonej Góry (DITTRICH i SCHMIDT 1913) (wiadomość niepewna); Pieniny: polana Burzyna, wąwóz Homole (KIERYCH 1976).

Gatunek europejski, galasotwórczy, bez przemiany pokoleń, samce rzadko spotykane. W stadium larwalnym żyje wewnątrz łodyg chabra driakiewnika — *Centaurea scabiosa* L. Nie powoduje zniekształceń łodyg widocznych z zewnątrz. Notowany także z *Centaurea jacea* L., *Centaurea rhenana* BOR. i *Centaurea stenolepis* KERN. Formy dorosłe galasotwórcy w maju i czerwcu.

106. *Phanacis hypochoeridis* (KIEFFER, 1887).

Aulax hypochoeridis KIEFFER, 1887.

Pojezierze Mazurskie: Kęczewo koło Mławy (SOKOŁOWSKA-RUTKOWSKA 1966); Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Zielona Góra i okolice (SCHMIDT 1913, DITTRICH i SCHMIDT 1913).

Gatunek zasiedlający prawie całą Europę, galasotwórczy, bez przemiany pokoleń, w stadium larwalnym żyje wewnątrz łodyg prosięczników — *Hypochoeris radicata* L. i *Hypochoeris glabra* L., powoduje powstawanie widocznych z zewnątrz nabrzmiń łodyg; formy dorosłe galasotwórcy w maju i czerwcu, niekiedy także w lipcu.

107. *Phanacis lampsanae* (PERRIS, 1873).

Aulax lampsanae PERRIS, 1873.

Timaspis lapsanae [sic!]: NAWOJSKA 1957.

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Bierzgłowski Zamek (NAWOJSKA 1957); Pieniny: Krościenko, wąwóz Homole (KIERYCH 1976).

Gatunek notowany z Wielkiej Brytanii, Francji, RFN, Węgier, Polski i Rumunii, galasotwórczy, bez przemiany pokoleń. Powoduje powstawanie nabrzmiń na łodygach łączygi pospolitej — *Lapsana communis* L., formy dorosłe galasotwórcy w maju i czerwcu.

108. *Phanacis caulicola* (HEDICKE, 1939).

Aulax caulicola HEDICKE in NIBLETT, 1939.

Pojezierze Pomorskie: Chojna (KIERYCH 1966).

Gatunek notowany z Wielkiej Brytanii i Polski, galasotwórczy, bez przemiany pokoleń. Powoduje powstawanie wyrosli na łodygach goryczeli — *Picris echioides* L. i *Picris hieracioides* L.; formy dorosłe galasotwórcy w maju i czerwcu.

— *Phanacis taraxaci* (ASHMEAD, 1897).

Gillettea taraxaci ASHMEAD, 1897.

?*Aulax taraxaci* KIEFF. [sic!]: MOESZ 1920.

Góry Świętokrzyskie: Kielce (MOESZ 1920).

Gatunek wymagający dokładniejszego zbadania, opisany z Ameryki Północnej, notowany także z zachodniej, północnej i środkowej Europy, galasotwórczy, bez przemiany pokoleń. Powoduje powstawanie wyrosli na mniszku pospolitym — *Taraxacum officinale* WEB.; formy dorosłe galasotwórcy w czerwcu. Wiadomość o występowaniu gatunku w Polsce niepewna.

Genus: *Timaspis* MAYR, 1881.

109. *Timaspis papaveris* KIEFFER, 1905.

Pojezierze Pomorskie: Cedynia (KIERYCH 1966); Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Borowo koło Kościana (BŹDZIUCH 1960); Wyżyna Lubelska: Felin koło Lublina (MICZULSKI 1967); Sudety Zachodnie: Lwówek Śl., Karpniki koło Jeleniej Góry (E. KIERYCH*); Beskid Wschodni: Lesko (KIERYCH 1971); Bieszczady: Hoczew, Nowosiółki, Baligród (KIERYCH 1971); «w Polsce województwa: poznańskie, olsztyńskie, łódzkie, kieleckie, rzeszowskie, lubelskie» (BŹDZIUCH 1960).

Rozmieszczenie gatunku słabo poznane, przypuszczalnie występuje na uprawach maku lekarskiego w całej Europie, dotychczas jednakże zanotowany tylko z Francji, NRD, Polski i Węgier. Gatunek bez przemiany pokoleń, w stadium larwalnym żyje w lodygach *Papaver somniferum* L. nie wywołując zniekształceń widocznych z zewnątrz; formy dorosłe galasotwórcy w czerwcu. Poważny szkodnik maku lekarskiego.

110. *Timaspis cichorii* BALÁS, 1948.

Bieszczady: Hoczew, Zatwarnica (KIERYCH 1971).

Gatunek notowany z Francji, Polski, Czechosłowacji i Węgier, galasotwórczy, bez przemiany pokoleń. W stadium larwalnym żyje w lodygach cykorii podróżnika — *Cichorium intybus* L., nie wywołuje zniekształceń widocznych z zewnątrz; formy dorosłe galasotwórcy wiosną.

Genus: *Aylax* HARTIG, 1840.

111. *Aylax papaveris* (PERRIS, 1840).

Diplolepis papaveris PERRIS, 1840.

Aylax Rhoeadais M. KL.: HARTIG, 1840.

Aylax papaveris: BRISCHKE 1882b, HIERONYMUS 1890, SCHMIDT 1907, DITTRICH i SCHMIDT 1911.

Aylax Papaveri (PERS) [sic!]: HELLWIG 1902.

Aylax papaveria [sic!]: MICHALSKI 1965.

Pobrzeże Bałtyku: Chłapowo koło Władysławowa (MICHNO-ZATORSKA 1966), Gdynia i okolice (SZULCZEWSKI 1931a), okolice Gdańska (BRISCHKE 1882b); Pojezierze Pomorskie: Goleniów (E. KIERYCH*), Raduń koło Kościerzyny (MICHNO-ZATORSKA 1966); Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Zielona Góra (HIERONYMUS 1890, DITTRICH i SCHMIDT 1911), Konotop woj. Zielona Góra (HELLWIG 1902, DITTRICH i SCHMIDT 1911), Ciencisko koło Mogilna (SZULCZEWSKI 1928), Rynkowo i Fordon koło Bydgoszczy (MICHALSKI 1965); Wyżyna Lubelska: Felin koło Lublina (MICHALSKI 1965); Sudety Zachodnie: Wojcieszów i Krogulec koło Je-

leniej Góry (E. KIERYCH*), Paszowice i Kłonicze koło Jawora (DITTRICH i SCHMIDT 1911).

Gatunek zasiedlający Europę, galasotwórczy, bez przemiany pokoleń. W stadium larwalnym żyje w zniekształconych makówkach maku polnego (*Papaver rhoeas* L.) i maku wątpliwego (*Papaver dubium* L.). Notowany także z *Papaver argemone* L. Formy dorosłe galasotwórcy w kwietniu i maju, niekiedy także w czerwcu i lipcu.

112. *Aylax minor* HARTIG, 1840.

Aylax minor: DITTRICH i SCHMIDT 1911.

Aylax papaveris f. *minor*: SCHMIDT 1907.

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Gorzów Wlkp. (SZULCZEWSKI 1953), Zielona Góra (SCHMIDT 1907, DITTRICH i SCHMIDT 1911), Poznań (SZULCZEWSKI 1928), Puszczykowo i Osowa Góra koło Poznania (SZULCZEWSKI 1950), Toruń, Kluczyki i Grębocin koło Torunia (SZULCZEWSKI 1931c); Nizina Mazowiecka: Chylice koło Jaktorowa, Łomna koło Warszawy (E. KIERYCH*), Warszawa-Młociny (KIERYCH 1966); Wyżyna Małopolska: okolice Piotrkowa Tryb., Czechów koło Pińczowa (E. KIERYCH*).

Gatunek zasiedlający prawie całą Europę, galasotwórczy, bez przemiany pokoleń. W stadium larwalnym żyje w makówkach maku piaskowego (*Papaver argemone* L.), maku wątpliwego (*Papaver dubium* L.) i maku polnego (*Papaver rhoeas* L.). Formy dorosłe galasotwórcy w kwietniu, maju i czerwcu, czasem także w lipcu.

Genus: *Liposthenus* FÖRSTER, 1869.

113. *Liposthenus glechomae* (LINNAEUS, 1758).

Cynips Glechomae LINNAEUS, 1758.

Aylax latreillei KIEFFER, 1898.

Cynips Glecomae [sic]: WEIGEL 1806.

Aylax glechomae: MOESZ 1920, SZULCZEWSKI 1928, SOKOŁOWSKA-RUTKOWSKA 1936, POGORZELSKA-LIPNICKA 1958, MOWSZOWICZ 1961, MICHNO-ZATORSKA 1966.

Aylax sp. (prawdopodobnie *A. glechomae* L.): GAWINOWA 1935.

Aylax glechomae HARTIG [sic!]: HIERONYMUS 1890, HELLWIG 1898, RÜBSAAMEN 1901, SCHMIDT 1907, SZULCZEWSKI 1931c.

Diastrophus Glechomae HARTIG [sic!]: BRISCHKE 1882b.

Aylax latreillei: MOESZ 1920, SZULCZEWSKI 1928, 1929, 1931b, 1935, SOKOŁOWSKA-RUTKOWSKA 1936, NAWOJSKA 1957, MOWSZOWICZ 1961.

Pobrzeże Bałtyku: okolice Gdańska (BRISCHKE 1882b); Pojezierze Pomorskie: Bielinek nad Odrą (KIERYCH 1966), Zawory koło Kościerzyny (MICHNO-ZATORSKA 1966), Stare Polaszki koło Kościerzyny, Bory Tucholskie (RÜBSAAMEN 1901); Pojezierze Mazurskie: Małki koło Brodnicy,

Tomkowo koło Rypina, Obory koło Zbójna (MICHNO-ZATORSKA 1966), Dwukoły koło Mławy (SOKOŁOWSKA-RUTKOWSKA 1936); Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Gorzów Wlkp. (SZULCZEWSKI 1953), Zielona Góra i okolice (HIERONYMUS 1890, SCHMIDT 1907, DITTRICH i SCHMIDT 1913), okolice Kożuchowa (DITTRICH i SCHMIDT 1913), okolice Konotopu woj. Zielona Góra (HIERONYMUS 1890), Poznań, Miradz koło Strzelna (SZULCZEWSKI 1928), Węgierki koło Wrześni (HELLWIG 1898), Toruń i okolice (SZULCZEWSKI 1931c, NAWOJSKA 1957, MICHNO-ZATORSKA 1966); Nizina Mazowiecka: Skierniewice, Podkowa Leśna, Warszawa (GAWINOWA 1935), Łomna-Las koło Warszawy (E. KIERYCH*); Podlasie: Radzyń Podl. (E. KIERYCH*); Śląsk Dolny: Głębowice koło Wołowa, Wrocław, okolice Sobótki, okolice Strzelina (HIERONYMUS 1890), Lubiąż koło Prochowic, Świdnica, okolice Dzierżoniowa, Borzysławice koło Głogówka, Biała (DITTRICH i SCHMIDT 1913); Śląsk Górny: Gliwice (DITTRICH i SCHMIDT 1913); Wyżyna Małopolska: Łódź (MOWSZOWICZ 1961); Góry Świętokrzyskie: Kielce (MOESZ 1920); Wyżyna Lubelska: Motycz koło Lublina (POGORZELSKA-LIPNICKA 1958); Sudety Zachodnie: Przesieka koło Jeleniej Góry, Szklarska Poręba, Kowary (HIERONYMUS 1890), Karpniki koło Jeleniej Góry (E. KIERYCH*); Paszowice i Kłonicie koło Jawora (DITTRICH i SCHMIDT 1913); Sudety Wschodnie: Łądek-Zdrój (HIERONYMUS 1890); Beskid Zachodni: Ustroń (HIERONYMUS 1890), góra Lubań (KIERYCH 1976); Bieszczady: Bereżki, Komańcza (KIERYCH 1971); «Śląsk» (WEIGEL 1806).

Gatunek szeroko rozmieszczony w Europie, zawleczony do Ameryki Północnej, galasotwórczy, bez przemiany pokoleń, powoduje powstawanie wyrosli na liściach, ogonkach liściowych i kłączach bluszczyka kurdybanka — *Glechoma hederacea* L. Notowany także z *Glechoma hirsuta* W. K. Formy dorosłe galasotwórcy w marcu i kwietniu.

Genus: *Periclistus* FÖRSTER, 1869.

114. *Periclistus brandtii* (RATZEBURG, 1832).

Cynips Brandtii RATZEBURG, 1832.

Aulax Brandtii: BRISCHKE 1882b.

Pobrzeże Bałtyku: Wolin (E. KIERYCH*), okolice Gdańska (BRISCHKE 1882a); Pojezierze Pomorskie: Bielinek nad Odrą, Krajnik Górny koło Chojny (KIERYCH 1966), Goleniów (E. KIERYCH*); Nizina Mazowiecka: Warszawa, Sieraków, Palmiry, Buchnik i Jabłonna koło Warszawy (KIERYCH 1963); Śląsk Dolny: Wrocław (NIEZGODZIŃSKI 1966); Wyżyna Małopolska: Krzyżanowice i Grabowiec koło Pińczowa (E. KIERYCH*); Nizina Sandomierska: Leżajsk (SKRZYPCZYŃSKA 1974); Sudety Zachodnie: Lwówek Śl., okolice Jeleniej Góry, okolice Karpnik koło Jeleniej Góry, Góry Kaczawskie (E. KIERYCH*); Beskid Zachodni: Sopotnia Wielka

koło Żywca (E. KIERYCH*); Beskid Wschodni: Brzozów (SKRZYPCZYŃSKA 1974), Lesko, Ustrzyki Dolne (KIERYCH 1971); Bieszczady: Hoczew, Średnia Wieś, Wołkowyja, Kalnica, Chmiel, Przysług, Bereżki (KIERYCH 1971); Pieniny: Stolarzówka, Trzy Korony, Safranówka (KIERYCH 1976).

NIEZGODZIŃSKI (1972) podaje, że gatunek ten otrzymał z galasów zbieranych na różach w wielu miejscowościach Polski, jednakże przy omawianiu *Periclistus brandti* (RATZEB.) nie wymienia tych miejscowości.

Gatunek szeroko rozsiadlony w Europie; komornica w galasach *Diplolepis rosae* (L.) i *Diplolepis mayri* (SCHLECHT.); formy dorosłe w maju, i czerwcu, niekiedy także w lipcu.

115. *Periclistus caninae* (HARTIG, 1840).

Aylax Caninae HARTIG, 1840.

Aulax caninae: BRISCHKE 1882b.

Pobrzeże Bałtyku: okolice Gdańska (BRISCHKE 1882b); Pojezierze Pomorskie: Bielinek nad Odrą (KIERYCH 1966); Nizina Mazowiecka: Sucha Żyrardowska woj. Skierniewice (E. KIERYCH*); Sudety Zachodnie: Lwówek Śl., Jelenia Góra i okolice, Góry Kaczawskie (E. KIERYCH*); Bieszczady: Ustrzyki Górne (KIERYCH 1971); Pieniny: Stolarzówka (KIERYCH 1976).

NIEZGODZIŃSKI (1972) podaje, że gatunek ten otrzymał z galasów zbieranych na różach w wielu miejscowościach Polski, jednakże przy omawianiu *Periclistus caninae* (HART.) nie wymienia tych miejscowości.

Gatunek zasiedlający prawie całą Europę; komornica w galasach *Diplolepis eglanteriae* (HART.), *Diplolepis centifoliae* (HART.) i *Diplolepis rosarum* (GIR.); formy dorosłe w czerwcu, lipcu i, rzadko, w sierpniu.

Genus: *Ceroptres* HARTIG, 1840.

116. *Ceroptres arator* HARTIG, 1841.

Pojezierze Pomorskie: Bielinek nad Odrą (E. KIERYCH*); Nizina Mazowiecka: Warszawa (KIERYCH 1963), Podkowa Leśna, Sieraków i Dziekanów Leśny koło Warszawy (E. KIERYCH*); Śląsk Dolny: Wrocław (E. KIERYCH*); Sudety Zachodnie: Pilchowice, okolice Karpnik, Radomierz i Wojcieszków koło Jeleniej Góry (E. KIERYCH*); Beskid Zachodni: «Zachodnia Galicja, po Koszarawę, Sołę i Wisłę» (WACHTL 1876); Bieszczady: Średnia Wieś, Chmiel (KIERYCH 1971).

Gatunek szeroko rozmieszczony w Europie, na obszarze występowania dębów; komornica w galasach wywoływanych na *Quercus robur* L., *Quer-*

cus petraea (MATT.) LIEBL. i *Quercus pubescens* WILLD. przez *Andricus quercusradicis* (F.) ♀♂¹, *Andricus kollari* (HART.) ♀♀², *Andricus lignicola* (HART.) ♀♀, *Andricus amblycerus* (GIR.) ♀♀ i *Andricus gemmea* (GIR.) ♀♀. Formy dorosłe w maju i czerwcu.

117. *Ceroptres cerri* MAYR, 1873.

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Łęknica (KIERYCH 1966).

Gatunek notowany z Portugalii, Włoch wraz z Sycylią, Austrii i Polski, komornica w galasach wywoływanych na *Quercus cerris* L. Z Polski wyhodowany z galasów *Andricus grossulariae* GIR.

Genus: *Saphonecrus* DALLA TORRE et KIEFFER, 1910.

118. *Saphonecrus connatus* (HARTIG, 1840).

Synergus connatus HARTIG, 1840.

Nizina Mazowiecka: Warszawa, Podkowa Leśna, Dziekanów Leśny i Buchnik koło Warszawy (E. KIERYCH*); Śląsk Górny: Gołkowice koło Byczyny (E. KIERYCH*); Wyżyna Lubelska: Czechów koło Lublina (MICHULSKI 1967); Sudety Zachodnie: Karpniki i Krogulec koło Jeleniej Góry (E. KIERYCH*); Sudety Wschodnie: Młynów koło Kłodzka (E. KIERYCH*); Beskid Wschodni: Ustrzyki Dolne (KIERYCH 1971); Bieszczady: Średnia Wieś (KIERYCH 1971).

Gatunek europejski; komornica w galasach *Andricus quercusradicis* (F.) ♀♂; formy dorosłe w maju i czerwcu, niekiedy także w lipcu.

Genus: *Synergus* HARTIG, 1840.

119. *Synergus umbraculus* (OLIVIER, 1791).

Diplolepis umbraculus OLIVIER, 1791.

Synergus melanopus HARTIG, 1843.

Beskid Zachodni: «Zachodnia Galicja, po Koszarawę, Solę i Wisłę» (WACHTL 1876); Bieszczady: Średnia Wieś (KIERYCH 1971).

Gatunek zasiedlający zachodnią, środkową i południową Europę oraz północną Afrykę; komornica w galasach *Andricus kollari* (HART.) ♀♀, *Andricus lignicola* (HART.) ♀♀, *Andricus gallaetinctoriae* (OLIV.) ♀♀, *Andricus quercuscalycis* (BURGSD.) ♀♀, *Andricus conglomeratus* (GIR.) ♀♀, *Andricus polycerus* (GIR.) ♀♀, *Andricus lucidus* (HART.) ♀♀, *Andricus*

¹ ♀♂ — pokolenie dwupłciowe.

² ♀♀ — pokolenie jednopłciowe.

caputmedusae (HART.) ♀♀, *Andricus truncicola* (GIR.) ♀♀, *Andricus amblycerus* (GIR.) ♀♀ i *Andricus clementinae* (GIR.) ♀♀. Formy dorosłe w kwietniu i maju, niekiedy także w czerwcu.

120. *Synergus reinhardi* MAYR, 1873.

Śląsk Dolny: Wrocław, Prószków koło Opolą (E. KIERZYCH*); Beskid Zachodni: «Zachodnia Galicja, po Koszarawę, Sołę i Wisłę» (WACHTL 1876); Bieszczady: Średnia Wieś, Chmiel (KIERZYCH 1971).

Gatunek zasiedlający zachodnią, środkową i południową Europę oraz północną Afrykę; komornica w galasach *Andricus kollari* (HART.) ♀♀, *Andricus quercuscalycis* (BURGSD.) ♀♀, *Andricus lignicola* (HART.) ♀♀, *Andricus gallaetinctoriae* (OLIV.) ♀♀, *Andricus caputmedusae* (HART.) ♀♀, *Andricus mitratus* (MAYR) ♀♀ i *Andricus hartigi* (HART.). Formy dorosłe w maju i czerwcu.

121. *Synergus pallidipennis* MAYR, 1873.

Beskid Zachodni: «Zachodnia Galicja, po Koszarawę, Sołę i Wisłę» (WACHTL 1876).

Gatunek notowany z Portugalii, Wielkiej Brytanii, Polski i Węgier; komornica w galasach *Andricus kollari* (HART.) ♀♀, *Andricus lignicola* (HART.) ♀♀, *Andricus gallaetinctoriae* (OLIV.) ♀♀, *Andricus conificus* (HART.) ♀♀, i *Andricus amblycerus* (GIR.) ♀♀. Formy dorosłe w maju i czerwcu.

122. *Synergus ruficornis* HARTIG, 1840.

Pobrzeże Bałtyku: okolice Gdańska (BRISCHKE 1882b); Pojezierze Pomorskie: Goleniów (E. KIERZYCH*); Nizina Mazowiecka: Warszawa-Radość (KIERZYCH 1963).

Gatunek notowany z Portugalii, Wielkiej Brytanii, RFN, Austrii i Polski, komornica w galasach *Andricus inflator* HART. ♀♀ i *Andricus curvator* HART. ♀♀.

123. *Synergus evanescens* MAYR, 1873.

Nizina Mazowiecka: Warszawa-Radość, Sieraków i Leszno koło Warszawy (KIERZYCH 1963), Łomna-Las koło Warszawy (E. KIERZYCH*); Sudety Zachodnie: Jelenia Góra, Karpniki koło Jeleniej Góry (E. KIERZYCH*); Bieszczady: Baligród, Tworylczyk, Chmiel (KIERZYCH 1971).

Gatunek zasiedlający obszar występowania dębów w Europie; komornica w galasach *Andricus fecundatrix* (HART.) ♀♀. Formy dorosłe w kwietniu i maju.

124. *Synergus clandestinus* EADY, 1952.

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Łęknica (KIERYCH 1966); Nizina Mazowiecka: Łomna-Las koło Warszawy (E. KIERYCH*); Bieszczady: Komańcza, Średnia Wieś, Baligród (KIERYCH 1971).

Gatunek notowany z Wielkiej Brytanii, RFN i Polski; komornica w galasach wywoływanych w żołądźkach *Quercus robur* L. i *Quercus petraea* (MATT.) LIEBL. przez nieznaną dotychczas gatunek galasotwórczy. Formy dorosłe w maju i na początku czerwca.

125. *Synergus pallicornis* HARTIG, 1841.

Synergus mutabilis: KIERYCH 1963, nec DETMER, 1924.

Pobrzeże Bałtyku: okolice Gdańska (BRISCHKE 1882b); Pojezierze Pomorskie: Bielinek nad Odrą (E. KIERYCH*); Nizina Mazowiecka: Warszawa i okolice (KIERYCH 1963); Podlasie: Białka koło Radzyna Podl. (E. KIERYCH*); Sudety Zachodnie: Jelenia Góra i okolice, Góry Kaczawskie (E. KIERYCH*); Beskid Wschodni: Lesko, Ustrzyki Dolne (KIERYCH 1971); Bieszczady: Hoczew, Średnia Wieś, Baligród, Tworylczyk, Chmiel, Pszczeliny (KIERYCH 1971).

Gatunek szeroko rozmieszczony w Europie, na obszarze występowania dębów; pospolita komornica w galasach *Cynips quercusfolii* L. ♀♀, *Cynips longiventris* HART. ♀♀, *Cynips divisa* HART. ♀♀, *Cynips disticha* HART. ♀♀ i *Cynips agama* HART. ♀♀. Formy dorosłe w maju.

126. *Synergus incrassatus* HARTIG, 1840.

Pojezierze Pomorskie: Bielinek nad Odrą (E. KIERYCH*); Pojezierze Mazurskie: Wierzba koło Mikołajek (E. KIERYCH*); Nizina Mazowiecka: Puszcza Kampinoska, Warszawa (E. KIERYCH*); Śląsk Górny: Gólkowice koło Byczyny (E. KIERYCH*); Wyżyna Małopolska: okolice Tomaszowa Maz. (E. KIERYCH*); Sudety Zachodnie: Lwówek Śl., Jelenia Góra i okolice, Góry Kaczawskie, okolice Karpnik koło Jeleniej Góry, okolice Kowar (E. KIERYCH*); Sudety Wschodnie: Młynów koło Kłodzka (E. KIERYCH*); Beskid Zachodni: «Zachodnia Galicja, po Koszarawę, Sołę i Wisłę» (WACHTL 1876).

Gatunek notowany z Portugalii, Hiszpanii, Wielkiej Brytanii, Francji, RFN, Austrii, Szwecji i Polski; komornica w galasach *Andricus quercusradicis* (F.) ♀♀, *Andricus sieboldi* (HART.) ♀♀, *Andricus quercuscorticis* (L.) ♀♀ i *Andricus rhyzomae* (HART.) ♀♀. Formy dorosłe w kwietniu i maju.

127. *Synergus apicalis* HARTIG, 1841.

Synergus immarginatus HARTIG, 1841.

Pobrzeże Bałtyku: okolice Gdańska (BRISCHKE 1882b); Pojezierze Pomorskie: Bielinek nad Odrą, Piasek koło Chojny (E. KIERYCH*); Nizina Mazowiecka: Warszawa i okolice (KIERYCH 1963); Podlasie: Białka koło Radzyna Podl. (E. KIERYCH*); Sudety Zachodnie: Lwówek Śl., okolice Jeleniej Góry, Góry Kaczawskie (E. KIERYCH*); Bieszczady: Średnia Wieś (KIERYCH 1971).

Gatunek notowany z zachodniej i środkowej Europy; komornica w galasach *Andricus quercusradicis* (F.) ♀♂. Formy dorosłe w maju.

128. *Synergus gallaepomiformis* (BOYER DE FONSCOLOMBE, 1832).

Diplolepis gallae-pomiformis BOYER DE FONSCOLOMBE, 1832.

Synergus facialis HARTIG, 1840.

Pobrzeże Bałtyku: okolice Gdańska (BRISCHKE 1882b); Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Łęknica (E. KIERYCH*); Nizina Mazowiecka: Leszno koło Warszawy, Warszawa (KIERYCH 1963), Podkowa Leśna (E. KIERYCH*); Sudety Zachodnie: Jelenia Góra i okolice, Góry Kaczawskie, okolice Karpnik koło Jeleniej Góry (E. KIERYCH*); Beskid Zachodni: «Zachodnia Galicja, po Koszarawę, Sołę i Wisłę» (WACHTL 1876); Beskid Wschodni: Ustrzyki Dolne (KIERYCH 1971); Bieszczady: Średnia Wieś (KIERYCH 1971).

Gatunek zasiedlający Europę i północną Afrykę; komornica w galasach *Andricus paradoxus* (RAD.) ♀♀, *Andricus solitarius* (B. DE FONSC.) ♀♀, *Andricus quercusramuli* (L.) ♀♂, *Andricus quadrilineatus* HART. ♀♀, *Andricus seminationis* (GIR.) ♀♀, *Andricus callidoma* (HART.) ♀♀, *Andricus kollari* (HART.) ♀♀, *Andricus ostria* (HART.) ♀♀, *Andricus curator* HART. ♀♂, *Neuroterus quercusbaccarum* (L.) ♀♂, *Neuroterus fumipennis* HART. ♀♂, *Trigonaspis megaptera* (PANZ.) ♀♂ i *Biorhiza pallida* (OLIV.) ♀♂. Formy dorosłe w kwietniu i maju.

129. *Synergus radiatus* MAYR, 1873.

Pobrzeże Bałtyku: okolice Gdańska (BRISCHKE 1882b); Nizina Mazowiecka: Dziekanów Leśny koło Warszawy (KIERYCH 1963).

Gatunek notowany z Francji, RFN, Austrii i Polski; komornica w galasach *Trigonaspis megaptera* (PANZ.) ♀♀ i *Andricus ostria* (HART.) ♀♀. Formy dorosłe w kwietniu i maju.

130. *Synergus vulgaris* HARTIG, 1840.

Beskid Zachodni: okolice Bestwiny koło Bielska-Białej i okolice Żywca (WACHTL 1876).

Gatunek notowany z wielu krajów zachodniej, środkowej i południowej Europy i, jako komornica, z galasów licznych gatunków galasotwórczych z rodzajów *Andricus* HART., *Cynips* L. i *Neuroterus* HART. Jego

odrębność gatunkowa, rozmieszczenie jak też i krąg żywicieli wymagają dokładniejszego poznania. Formy dorosłe w kwietniu i maju.

131. *Synergus albipes* HARTIG, 1841.

Synergus erythrocerus HARTIG, 1841.

Pobrzeże Bałtyku: okolice Gdańska (BRISCHKE 1882b); Nizina Mazowiecka: Puszcza Kampinoska (KIERYCH 1963).

Gatunek zasiedlający zachodnią, środkową i południową Europę; komornica w galasach *Neuroterus quercusbaccarum* (L.) ♀♀, ♀♂, *Neuroterus numismalis* (FOURCR.) ♀♀, ♀♂, *Neuroterus laeviusculus* SCHENCK ♀♀, *Andricus ostria* (HART.) ♀♀ i *Trigonaspis megaptera* (PANZ.) ♀♀. Formy dorosłe w maju.

132. *Synergus nervosus* HARTIG, 1840.

Pobrzeże Bałtyku: okolice Gdańska (BRISCHKE 1882b); Beskid Zachodni: «Zachodnia Galicja, po Koszarawę, Sołę i Wisłę» (WACHTL 1876).

Gatunek notowany z Hiszpanii, Wielkiej Brytanii, RFN, Austrii, Szwecji, Polski i Rumunii; komornica, z Polski znana z galasów *Andricus curvator* HART. ♀♀ i *Andricus callidoma* (HART.) ♀♀. Formy dorosłe w kwietniu i maju.

133. *Synergus tscheki* MAYR, 1873.

Beskid Zachodni: okolice Żywca i Bestwiny koło Bielska-Białej (WACHTL 1876).

Gatunek zanotowany z Francji, RFN, Polski, Austrii i północnej Afryki; komornica, z Polski znana z galasów *Andricus ostria* (HART.) ♀♀, *Neuroterus numismalis* (FOURCR.) ♀♀ i *Neuroterus quercusbaccarum* (L.) ♀♀. Formy dorosłe we wrześniu i maju.

134. *Synergus thaumacerus* (DALMAN, 1823).

Cynips Thaumacera DALMAN, 1823.

Synergus Thaumacera: WACHTL 1876, BRISCHKE 1882b.

Pobrzeże Bałtyku: okolice Gdańska (BRISCHKE 1882b); Pojezierze Pomorskie: Goleniów (E. KIERYCH*); Nizina Mazowiecka: Warszawa, Dziekanów Leśny koło Warszawy (KIERYCH 1963); Wyżyna Lubelska: Gościeradów koło Kraśnika (E. KIERYCH*); Sudety Zachodnie: Jelenia Góra i okolice, okolice Karpnik koło Jeleniej Góry (E. KIERYCH*).

Gatunek europejski; komornica w galasach *Trigonaspis megaptera* (PANZ.) ♀♀ i ♀♂ oraz, sporadycznie, *Neuroterus quercusbaccarum* (L.) ♀♂, *Neuroterus fumipennis* HART. ♀♂ i *Andricus ostria* (HART.) ♀♀. Formy dorosłe w kwietniu i czerwcu oraz w październiku i listopadzie.

— *Synergus xanthocerus* HARTIG, 1841.

Pobrzeże Bałtyku: okolice Gdańska (BRISCHKE 1882b); «Prusy Zachodnie i Wschodnie» (BRISCHKE 1882a).

Gatunek niemożliwy obecnie do zidentyfikowania; wyhodowany przez BRISCHKEGO (1882a) z wyrosła *Rhabdophaga rosaria* Lw. (*Diptera*) i (1882b) *Aulacidea hieracii* (BOUCHÉ).

III. TABELA ROZMIESZCZENIA GATUNKÓW

(Podział na krainy podaje mapa na końcu zeszytu)

● Dane pewne

○ Dane nie sprawdzone

? Dane wątpliwe

		Baltyk	Pobrzeże Bałtyku	Pojezierze Pomorskie	Pojezierze Mazurskie	Nizina Wielk.-Kuj.	Nizina Mazowiecka	Podlasie	Puszcza Białowiecka
		1	2	3	4	5	6	7	7a
1	<i>Ibalia (Ibalia) leucospoides</i> (HOCHENW.)	—	—	●	●	—	—	●	—
2	<i>Ibalia (Ibalia) drewseni</i> BORR.	—	—	●	●	—	●	—	—
3	<i>Ibalia (Tremibalia) jakowlewi</i> JACOBS.	—	—	—	—	—	—	—	—
4	<i>Anacharis ensifer</i> WALK.	—	?	?	?	—	—	—	—
5	<i>Callaspidia dufouri</i> GIR.	—	—	—	—	—	—	—	—
6	<i>Sarothrus areolatus</i> HART.	—	○	—	—	—	—	—	—
7	<i>Sarothrus tibialis</i> (ZETTERST.)	—	—	—	—	—	—	—	—
8	<i>Sarothrus longitarsus</i> (REINH.)	—	—	—	—	—	—	—	—
9	<i>Figites scutellaris</i> (ROSSI)	—	—	○	—	—	—	—	—
10	<i>Figites anthomyiarum</i> BOUCHÉ	—	—	—	—	—	—	—	—
11	<i>Kleidotoma brevicornis</i> THOMS.	—	—	—	—	—	—	—	—
12	<i>Kleidotoma caledonica</i> (CAM.)	—	—	—	—	—	—	—	—
13	<i>Kleidotoma striaticollis</i> (CAM.)	—	—	—	—	—	—	—	—
—	<i>Kleidotoma ruficornis</i> THOMS.	—	—	—	—	—	—	—	—
14	<i>Kleidotoma formicaria</i> (KIEFF.)	—	—	—	—	—	—	—	—
15	<i>Kleidotoma erythropus</i> THOMS.	—	—	—	—	—	—	—	—
16	<i>Trybliographa rapae</i> (WESTW.)	—	—	—	—	—	●	—	—
17	<i>Trybliographa simulatrix</i> (RUTHE)	—	—	—	—	—	○	—	—
18	<i>Rhoptromeris graciliclava</i> (KIEFF.)	—	—	—	—	—	—	—	—
19	<i>Pseudeucoila insignis</i> (GIR.)	—	—	—	—	—	—	—	—
20	<i>Pseudeucoila evanescens</i> (KIEFF.)	—	—	—	—	—	—	—	—
21	<i>Pseudeucoila ciliaris</i> (ZETTERST.)	—	—	—	—	—	—	—	—
—	<i>Pseudeucoila coronata</i> (HART.)	—	?	?	?	—	—	—	—
22	<i>Cothonaspis giraudi</i> (D. T. et KIEFF.)	—	—	—	—	—	—	—	—
23	<i>Cothonaspis nigricornis</i> KIEFF.	—	—	—	—	—	—	—	—
24	<i>Cothonaspis albipennis</i> (THOMS.)	—	—	—	—	—	—	—	—
25	<i>Microstilba tibialis</i> KIEFF.	—	—	—	—	—	—	—	—
26	<i>Disorygma divulgata</i> FÖRST.	—	—	—	—	—	—	—	—
27	<i>Diglyphosema punctata</i> KIEFF.	—	—	—	—	—	—	—	—
28	<i>Alloxysta macrophadna</i> (HART.)	—	—	—	—	—	●	—	—
29	<i>Alloxysta crassa</i> (CAM.)	—	—	—	—	—	●	—	—
30	<i>Alloxysta curvata</i> (KIEFF.)	—	—	—	—	—	●	—	—
31	<i>Alloxysta fracticornis</i> (THOMS.)	—	—	—	—	—	●	—	—
32	<i>Alloxysta victrix</i> (WESTW.)	—	—	—	—	—	●	—	—
—	<i>Alloxysta obscurata</i> (HART.)	—	?	?	?	—	—	—	—
—	<i>Alloxysta minuta</i> (HART.)	—	?	?	?	—	—	—	—
—	<i>Alloxysta circumscripta</i> (HART.)	—	?	?	?	—	—	—	—
—	<i>Alloxysta flavicornis</i> (HART.)	—	?	?	?	—	—	—	—

	1	2	3	4	5	6	7	7a
—	—	—	—	—	—	?	—	—
33	—	—	—	—	—	●	—	—
34	—	○	—	—	—	—	—	—
35	—	●	●	●	●	—	●	—
36	—	●	●	●	●	●	—	—
37	—	●	—	—	●	●	—	—
38	—	●	●	●	●	●	—	—
39	—	○	●	—	○	—	—	—
40	—	—	●	—	●	●	—	—
41	—	—	—	●	●	—	—	—
42	—	●	●	●	●	●	●	—
43	—	—	●	●	●	●	●	—
44	—	●	●	●	●	●	—	—
45	—	—	●	—	—	●	—	—
46	—	—	—	—	○	—	—	—
47	—	●	●	●	●	●	●	—
48	—	●	●	●	●	●	—	—
49	—	●	●	●	●	●	—	—
50	—	●	●	●	●	●	—	—
51	—	●	●	●	●	●	—	—
52	—	●	●	●	●	●	●	—
—	—	—	—	?	?	—	—	—
53	—	●	●	●	●	●	●	—
54	—	●	●	●	●	●	●	—
55	—	●	●	●	●	●	●	—
—	—	—	—	?	—	—	—	—
56	—	●	●	●	●	●	—	—
57	—	●	●	●	●	●	●	—
58	—	●	●	●	●	—	—	—
59	—	●	—	●	●	●	—	—
60	—	—	—	—	○	—	—	—
61	—	●	●	●	●	●	—	—
62	—	●	●	●	●	●	—	—
63	—	—	—	—	●	●	—	—
64	—	—	●	—	●	—	—	—
65	—	●	●	—	●	●	—	—
66	—	●	●	●	●	●	—	—
67	—	●	●	●	●	●	●	—
68	—	—	—	●	●	●	—	—
69	—	—	—	—	—	—	—	—
70	—	—	●	—	—	●	—	—
71	—	●	●	—	●	●	●	—
72	—	—	—	●	●	●	—	—
73	—	—	—	—	—	●	—	—
74	—	—	—	—	—	—	—	—
75	—	—	—	—	●	—	—	—
76	—	—	—	—	—	—	—	—
77	—	—	—	—	—	—	—	—
78	—	○	—	—	—	—	—	—
79	—	—	—	—	—	—	—	—
80	—	—	—	—	—	—	—	—

	8	8a	9	10	11	11a	12	13	14	15	16	17	17a	18	19	20	21
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
33	—	—	—	—	●	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
34	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
35	●	—	●	●	●	●	●	—	—	●	—	●	—	●	●	●	—
36	●	—	—	●	●	—	●	—	—	●	—	●	—	—	—	—	—
37	●	—	●	—	●	—	●	—	—	●	—	●	—	●	●	●	—
38	●	●	●	—	●	—	●	—	●	●	—	●	●	●	●	●	—
39	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
40	●	●	●	—	●	●	—	—	—	●	●	●	—	—	—	—	—
41	●	—	—	●	●	—	—	—	—	●	—	●	—	—	—	—	—
42	●	●	●	—	●	—	●	—	—	●	—	●	—	●	●	—	—
43	●	●	●	—	●	—	—	—	—	●	●	●	—	—	—	—	—
44	●	●	—	●	●	—	●	—	—	●	—	●	—	●	●	—	—
45	—	—	●	—	●	—	—	—	—	—	—	●	—	●	●	—	—
46	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
47	●	—	●	●	●	●	●	—	●	●	●	●	—	●	●	—	—
48	●	●	●	●	●	—	●	—	—	●	●	●	—	●	●	—	—
49	●	—	—	—	●	—	●	—	—	●	—	●	—	—	●	—	—
50	—	—	—	●	●	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
51	●	—	●	—	●	●	—	—	—	●	●	●	—	—	—	—	—
52	●	—	●	●	●	—	●	—	—	●	—	●	—	●	●	—	—
—	—	—	?	—	?	—	?	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
53	●	●	●	●	●	—	●	—	—	●	—	●	—	●	●	—	—
54	●	—	●	●	●	—	●	—	—	●	—	●	—	●	●	—	—
55	●	—	●	●	●	—	—	—	—	—	●	—	—	●	●	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
56	●	●	●	●	●	—	—	—	—	●	—	●	—	—	●	—	—
57	●	●	●	●	●	●	●	—	—	●	—	●	—	●	●	—	—
58	●	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	●	—	—	—	—	—
59	●	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	●	—	—	—	—	—
60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
61	●	—	●	—	—	—	—	—	—	●	●	—	—	—	—	—	—
62	●	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	●	—	—	—	—	—
63	●	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	●	—	—	—	—	—
64	●	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
65	—	—	—	—	—	—	—	—	—	●	—	●	—	—	●	—	—
66	—	●	●	—	●	—	—	—	—	●	●	●	—	●	●	—	—
67	●	●	—	—	—	—	—	—	—	●	●	●	—	●	●	—	—
68	—	—	—	—	—	—	—	—	—	●	—	●	—	—	—	—	—
69	—	—	—	—	—	—	—	—	—	●	—	●	—	—	—	—	—
70	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
71	●	—	●	●	●	●	—	—	—	●	—	●	—	●	●	—	—
72	●	—	●	●	—	—	—	—	—	●	●	●	—	●	●	—	—
73	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	●	—	—	●	—	—
74	—	—	—	—	—	—	—	—	—	○	—	—	—	—	—	—	—
75	●	—	—	—	—	—	—	—	—	●	—	—	—	—	●	—	—
76	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	○	—	—	—	—	—
77	●	—	●	●	—	—	—	—	—	●	●	●	—	—	—	—	—
78	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
79	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	●	—	—	—	—
80	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	○	—	—	—	—	—

	1	2	3	4	5	6	7	7a
81	<i>Andricus conificus</i> (HART.)	—	—	—	—	—	—	—
82	<i>Andricus hartigi</i> (HART.)	—	—	—	—	—	—	—
83	<i>Andricus truncicola</i> (GIR.)	—	—	—	—	—	—	—
84	<i>Andricus caputmedusae</i> (HART.)	—	—	—	—	—	—	—
85	<i>Andricus quercuscalycis</i> (BURGSD.)	—	—	●	—	●	—	—
86	<i>Andricus lucidus</i> (HART.)	—	—	—	—	—	—	—
87	<i>Andricus gemmea</i> (GIR.)	—	—	—	—	●	—	—
88	<i>Andricus serotinus</i> (GIR.)	—	—	—	—	—	—	—
89	<i>Andricus clementinae</i> (GIR.)	—	—	—	—	○	—	—
90	<i>Andricus multiplicatus</i> GIR.	—	—	—	—	—	—	—
91	<i>Andricus grossulariae</i> GIR.	—	—	—	—	●	—	—
—	<i>Andricus gallaeurnaeformis</i> (B. DE F.)	—	—	—	?	?	—	—
92	<i>Diastrophus rubi</i> (BOUCHÉ)	—	●	●	●	●	●	—
93	<i>Diastrophus mayri</i> REINH.	—	●	—	●	●	—	—
94	<i>Xestophanes potentillae</i> (RETZ.)	—	●	—	●	●	—	—
95	<i>Xestophanes brevitarsis</i> (THOMS.)	—	●	—	—	●	—	—
96	<i>Xestophanes foveicollis</i> (THOMS.)	—	—	—	—	●	—	—
97	<i>Isocolus jaceae</i> (SCHENCK)	—	●	●	—	●	—	—
98	<i>Isocolus rogenhoferi</i> WACHTL	—	—	—	●	●	—	—
99	<i>Isocolus scabiosae</i> (GIR.)	—	—	●	—	●	—	—
100a	<i>Aulacidea tragopogonis tragopogonis</i> (THOMS.)	—	—	●	—	●	—	—
100b	<i>Aulacidea tragopogonis celata</i> KIER.	—	—	—	—	—	—	—
101	<i>Aulacidea hieracii</i> (BOUCHÉ)	—	●	●	●	●	—	—
102	<i>Aulacidea pilosellae</i> (KIEFF.)	—	—	—	—	●	—	—
103	<i>Aulacidea macula</i> FORS.	—	—	—	—	●	—	—
104	<i>Aulacidea subterminalis</i> NIBL.	—	—	—	—	—	—	—
—	<i>Aulacidea andrei</i> (KIEFF.)	—	—	—	—	?	—	—
105	<i>Phanacis centaureae</i> FÖRST.	—	—	●	●	●	—	—
106	<i>Phanacis hypochoeridis</i> (KIEFF.)	—	—	—	●	—	—	—
107	<i>Phanacis lamsanae</i> (PERR.)	—	—	—	—	●	—	—
108	<i>Phanacis caulicola</i> (HED.)	—	—	●	—	—	—	—
—	<i>Phanacis taraxaci</i> (ASHM.)	—	—	—	—	—	—	—
109	<i>Timaspis papaveris</i> KIEFF.	—	—	●	—	●	—	—
110	<i>Timaspis cichorii</i> BALÁS	—	—	—	—	—	—	—
111	<i>Aylax papaveris</i> (PERR.)	—	●	●	—	●	—	—
112	<i>Aylax minor</i> HART.	—	—	—	—	●	—	—
113	<i>Liposthenus glechomae</i> (L.)	—	●	●	●	●	●	—
114	<i>Periclistus brandti</i> (RATZ.)	—	●	●	—	—	—	—
115	<i>Periclistus caninae</i> (HART.)	—	●	●	—	—	—	—
116	<i>Ceroptres arator</i> HART.	—	—	●	—	—	—	—
117	<i>Ceroptres cerri</i> MAYR	—	—	—	—	●	—	—
118	<i>Saphonecrus connatus</i> (HART.)	—	—	—	—	—	—	—
119	<i>Synergus umbraculus</i> (OLIV.)	—	—	—	—	—	—	—
120	<i>Synergus reinhardi</i> MAYR	—	—	—	—	—	—	—
121	<i>Synergus pallidipennis</i> MAYR	—	—	—	—	—	—	—
122	<i>Synergus ruficornis</i> HART.	—	●	●	—	—	—	—
123	<i>Synergus evanescens</i> MAYR	—	—	—	—	—	●	—
124	<i>Synergus clandestinus</i> EADY	—	—	—	—	●	●	—

	8	8a	9	10	11	11a	12	13	14	15	16	17	17a	18	19	20	21
81	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	○	—	—	—	—	—
82	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	○	—	—	—	—	—
83	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	○	—	—	—	—	—
84	—	—	●	●	—	—	—	—	—	—	—	●	—	—	—	—	—
85	●	—	●	●	—	—	—	—	●	●	●	●	—	●	●	—	—
86	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	○	—	—	—	—	—
87	●	—	—	—	●	—	—	—	—	—	—	●	—	—	—	—	—
88	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	○	—	—	—	—	—
89	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
90	○	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
91	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
92	●	—	—	—	●	—	—	—	—	●	—	—	—	—	—	●	—
93	●	—	—	—	—	—	—	—	—	●	—	—	—	—	—	—	—
94	—	●	●	—	—	—	—	—	—	●	—	—	—	—	—	—	—
95	●	—	—	●	—	—	—	—	—	—	—	—	—	●	●	●	—
96	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
97	—	—	—	—	—	—	—	—	—	●	—	—	—	—	—	—	—
98	—	—	—	—	●	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	●	—
99	—	—	●	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
100a	●	—	—	—	—	—	—	—	—	●	—	—	—	—	—	—	—
100b	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	●	—	—
101	●	—	●	●	●	●	●	—	—	●	●	—	—	—	●	●	—
102	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	●	—	—
103	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
104	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	●	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
105	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	●	—
106	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
107	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	●	—
108	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	?	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
109	—	—	—	—	—	—	●	—	—	●	—	●	—	●	●	—	—
110	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	●	—	—
111	—	—	—	—	—	—	●	—	—	●	—	—	—	—	—	—	—
112	—	—	—	—	●	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
113	●	●	—	—	●	●	—	—	—	●	●	●	—	—	●	—	—
114	●	—	—	—	●	—	—	—	●	●	—	—	—	●	●	●	—
115	—	—	—	—	—	—	—	—	—	●	—	—	—	—	●	●	—
116	●	—	—	—	—	—	—	—	—	●	—	●	—	—	●	—	—
117	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
118	—	●	—	—	—	○	—	—	—	●	●	—	—	●	●	—	—
119	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	●	●	—
120	○	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	●	—	—
121	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	●	—	—	—	—	—
122	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
123	—	—	—	—	—	—	—	—	—	●	—	—	—	—	●	—	—
124	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	●	—	—

		1	2	3	4	5	6	7	7a
125	<i>Synergus pallicornis</i> HART.	—	○	●	—	—	—	●	—
126	<i>Synergus incrassatus</i> HART.	—	—	●	●	—	●	—	—
127	<i>Synergus apicalis</i> HART.	—	●	●	—	—	●	●	—
128	<i>Synergus gallaepomiformis</i> (B. DE F.)	—	●	—	—	●	●	—	—
129	<i>Synergus radiatus</i> MAYR	—	●	—	—	—	●	—	—
130	<i>Synergus vulgaris</i> HART.	—	—	—	—	—	—	—	—
131	<i>Synergus albipes</i> HART.	—	●	—	—	—	—	●	—
132	<i>Synergus nervosus</i> HART.	—	●	—	—	—	—	—	—
133	<i>Synergus tscheki</i> MAYR	—	—	—	—	—	—	—	—
134	<i>Synergus thaumacerus</i> (DALM.)	—	●	●	—	—	●	—	—

	8	8a	9	10	11	11a	12	13	14	15	16	17	17a	18	19	20	21
125	-	-	-	-	-	-	-	-	-	●	-	-	-	●	●	-	-
126	-	-	●	-	●	-	-	-	-	●	●	●	-	-	-	-	-
127	-	-	-	-	-	-	-	-	-	●	-	-	-	-	●	-	-
128	-	-	-	-	-	-	-	-	-	●	-	●	-	●	●	-	-
129	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
130	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	○	-	-	-	-	-
131	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
132	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	●	-	-	-	-	-
133	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	●	-	-	-	-	-
134	-	-	-	-	-	-	●	-	-	●	-	-	-	-	-	-	-

IV. LITERATURA

a. Prace zawierające wiadomości o galasówkach Polski.

- ANASIEWICZ A., SANDNER H. 1976. Rola pasożytów jako czynnika ograniczającego liczebność śmietki cebulanki — *Phorbia antiqua* MEIG. (Dipt. Anthomyidae). Pol. Pismo Ent., Wrocław, **46**, pp. 367-375.
- BAŃKOWSKA R., KIERYCH E., MIKOŁAJCZYK W., PALMOWSKA J., TROJAN P. 1975. Aphid-aphidophage community in Alfalfa cultures (*Medicago sativa* L.) in Poland. Part I. Structure and phenology of the community. Ann. Zool., Warszawa, **32**, pp. 299-345, 15 ff., 7 tbl.
- BELIZIN V. I. 1951. Orehotvorki (*Hymenoptera*, *Cynipidae*) fauny SSSR i sopredel'nyh stran. Ent. Obozr., Moskva-Leningrad, **31**, pp. 566-574.
- BRISCHKE C. G. A. 1881. Die Ichneumoniden der Provinzen West- und Ostpreussen. Schr. Naturf. Ges., Danzig, N. F., **5**, 2, pp. 333-354.
- BRISCHKE C. G. A. 1882a. Die Ichneumoniden der Provinzen West- und Ostpreussen. Schr. Naturf. Ges., Danzig, N. F., **5**, 3, pp. 121-183.
- BRISCHKE C. G. A. 1882b. Die Pflanzen-Deformationen (Gallen) und ihre Erzeuger in Danzigs Umgebung. Schr. Naturf. Ges., Danzig, N. F., **5**, 3, pp. 185-199.
- BŹDZIUCH S. 1960. Pawężniczek makowy — *Timaspis papaveris* KIEFF. (*Hym.*, *Cynipidae*) nowy szkodnik maku w Polsce. Pol. Pismo Ent., B, Wrocław, **3-4** (19-20), pp. 273-274.
- CAPECKI Z. 1972. Występowanie *Ibalia leucospoides* (HOCH.) i *I. drewseni* BORRIES (*Hymenoptera*, *Cynipidae*) w Polsce. Pol. Pismo Ent., Wrocław, **42**, pp. 801-805.
- CELIŃSKI F., FILIPEK M. 1957. Rezerwat leśno-stepowy w Bielinku nad Odrą. Ochr. Przyr., Kraków, **24**, pp. 221-271.
- DITTRICH R., SCHMIDT H. 1910. Nachtrag zu dem Verzeichnisse der schlesischen Gallen. I. Jber. Schles. Ges. Vaterl. Cult., Breslau, **87** (1909), pp. 77-105.
- DITTRICH R., SCHMIDT H. 1911. 1. Fortsetzung des Nachtrages zu dem Verzeichnisse der schlesischen Gallen. Jber. Schles. Ges. Vaterl. Cult., Breslau, **88** (1910), pp. 65-88.
- DITTRICH R., SCHMIDT H. 1913. 3. Fortsetzung des Nachtrages zum Verzeichnisse der Schlesischen Gallen. Jber. Schles. Ges. Vaterl. Cult., Breslau, **90** (1912), pp. 61-92.
- DITTRICH R., SCHMIDT H. 1914. 4. Fortsetzung des Nachtrages zum Verzeichnisse der schlesischen Gallen. Jber. Schles. Ges. Vaterl. Cult., Breslau, **91** (1913), pp. 98-129.
- GAWINOWA J. 1935. Materiały do zooecidiologii Mazowsza. Spraw. TNW, Warszawa, **28**, pp. 92-134, 3 tt.
- GŁOWACKI J. 1953. Przyczynnik do znajomości błonkówek (*Hymenoptera*) okolic Warszawy. Fragm. Faun. Mus. Zool. Pol., Warszawa, **6**, pp. 501-523.
- GODYŃ Z. 1939. O występowaniu dwu rzadszych gatunków rodzaju *Cynips* LINN. (*Hymenoptera*) w południowej Polsce. Pol. Pismo Ent., Lwów, **16-17**, pp. 273-277, 1 mapa.
- GOETZ J. 1929. Galasówka (*Cynips calycis* BURGD.) i Omaenica żywiczanka (*Phycis*

- splendidella* H. SCH.) w Gołuchowie (wojew. Poznańskie). Sylwan, Lwów, **47**, pp. 84–87, 8 fot.
- GROSSER W. 1914. Krankheiten und Beschädigungen der Kulturgewächse in Schlesien im Jahre 1912. Jber. Schles. Ges. Vaterl. Cult., Breslau, **91** (1913), pp. 76–88.
- HARTIG T. 1843. Zweiter Nachtrag zur Naturgeschichte der Gallwespen. Z. Ent., Leipzig, **4**, pp. 394–422.
- HEDICKE H. 1913. Beiträge zur Kenntnis der Cynipiden (*Hym.*) IV. Über einige Cynipiden des Deutschen Entomologischen Museums. Ent. Mitt., Berlin-Dahlem, **2**, pp. 146–148.
- HEDICKE H. 1927. Die Tierwelt. In: Das VON K EUDELL'sche Naturschutzgebiet Bellinchen a. d. Oder. Neudamm, pp. 63–82.
- HEDICKE H. 1928. Beiträge zur Kenntnis der *Cynipidae* (*Hym.*) XV. Verh. Naturw. Ver., Hamburg, **19**, pp. 72–96.
- HEDICKE H. 1930. Beiträge zur Kenntnis der Cynipiden (*Hym.*). Dtsch. Ent. Z., Berlin, **1930**, pp. 74–76.
- HEDWIG H. 1927. *Cynips quercus calicis* in Ostwitz bei Breslau. Auszug aus den Sitzungsberichten der Jahre 1924/1925. Z. Ent., Breslau, **15**, 3, p. 17.
- HELLWIG T. 1898. Beiträge zur Florenkenntnis der Provinz Posen. II. Teil. Z. Bot. Abt. Naturf. Ver., Posen, **4**, pp. 41–50.
- HIERONYMUS G. 1890. Beiträge zur Kenntnis der europäischen Zooecidien und der Verbreitung derselben. Jber. Schles. Ges. Vaterl. Cultur, Bot. Sect., Breslau, **68** (Suppl.), pp. 49–272.
- JABŁOŃSKI W. 1869. Szczególne narości utworzone przez galasówki. Spraw. Kom. Fizyogr., Kraków, **3**, p. (154).
- KAPUŚCIŃSKI S. 1936. Wyrośla (cecidia) rezerwatów jodłowych Jata i Topór w Nadleśnictwie Państwowym Łuków w nawiązaniu do stosunków typologicznych. Rozpr. Spraw. Inst. Bad. Las. Państw., Warszawa, **20**, 86 pp., 6 fot.
- KAPUŚCIŃSKI S. 1947. Materiały do zoocecidologii Mazowsza. Fragm. Faun. Mus. Zool. Pol., Warszawa, **5**, pp. 37–94, tt. I–II.
- KIERYCH E. 1963. Materiały do znajomości *Cynipidae* (*Hymenoptera*) okolic Warszawy. Fragm. Faun., Warszawa, **10**, pp. 271–302.
- KIERYCH E. 1965. A New Species of the Genus *Andricus* HARTIG (*Hymenoptera, Cynipidae*) from Poland. Bull. Acad. Pol. Sci., Cl. II, Varsovie, **13**, pp. 355–357.
- KIERYCH E. 1966. Materiały do znajomości fitofagicznych galasówek (*Cynipidae*) Polski. Fragm. Faun., Warszawa, **13**, pp. 159–170, 10 ff.
- KIERYCH E. 1971. Galasówki (*Hymenoptera, Cynipidae*) Bieszczadów wraz z opisem nowego podgatunku. Fragm. Faun., Warszawa, **17**, pp. 279–318, 10 ff.
- KIERYCH E. 1973. *Ibaliidae* (*Hymenoptera, Cynipoidea*) of Poland. Ann. Zool., Warszawa, **30**, pp. 349–359, 24 ff.
- KIERYCH E. 1974. *Ibaliidae*. Klucze do oznaczania owadów Polski, Część 24, Błonkówki – *Hymenoptera*, Zeszyt 22. Warszawa, 12 pp., 23 ff.
- KIERYCH E. 1976. Materiały do znajomości *Cynipidae* (*Hymenoptera*) Pienin. Fragm. Faun., Warszawa, **21**, pp. 185–188.
- KINSEY A. C. 1936. The Origin of Higher Categories in *Cynips*. Indiana Univ. Publ. Science Ser., 4. Bloomington (Ind.), 334 pp., 172 ff.
- KLUK K. 1823. Zwierząt domowych i dzikich, osobliwie krajowych, historii naturalnej początki i gospodarstwo. Warszawa, 458 pp., 8 tt.
- KONOPACKA W. 1921. Narośle (zooecidia), zebrane w okolicach Warszawy i w Kieleckiem. Pam. Państw. Inst. Nauk. Gosp. Wiejsk., Puławy, **1**, pp. 225–242.
- MICHALSKI A. 1965. Materiały do zoocecidologii Bydgoszczy i okolic. Pr. Kom. Nauk. Rol. Biol., Bydgoszcz, **4**, pp. 59–86.
- MICHNO-ZATORSKA Z. 1966. Materiały do znajomości wyrośli (zoocecidów) Pomorza. Część I. Stud. Soc. Sci. Tor., D, Toruń, **7**, pp. 153–284, 1 mapa.

- MICZULSKI B. 1967. Blonkówki (*Hymenoptera*) w biocenozie upraw rzepaku. Część V. Galasówkowate (*Cynipidae*). Pol. Pismo Ent., Wrocław, **37**, pp. 787-796.
- MICZULSKI B. 1968. Blonkówki (*Hymenoptera*) w biocenozie upraw rzepaku. Część VII. Ogólne podsumowanie wyników. Pol. Pismo Ent., Wrocław, **38**, pp. 475-495.
- MOESZ G. 1920. Gubacsok Lengyelországbol. Mag. Bot. Lapok, Budapest, **18**, pp. 26-39.
- MOKRZECKI Z. 1929. Sprawozdanie z działalności Zakładu Ochrony Lasu i Entomologii w Skierniewicach 1924-1927. Pol. Pismo Ent., Lwów, **6**, pp. 265-325, 7 ff.
- MOSZYŃSKA M. 1931. Galasy (Zooecidia) drzew i krzewów półwyspu Helskiego. Kosmos, A, Lwów, **55**, pp. 273-292.
- MOWSZOWICZ J. 1961. Wyrosłe (Zooecidia) pospolicie występujące w województwie łódzkim. Spraw. Łódz. TN, Łódź, **70**, pp. 1-30.
- NAWOJSKA H. 1957. Materiały do zooecidiologii Torunia i jego okolic. Stud. Soc. Sci. Tor., D, Toruń, **2**, pp. 79-130.
- NIEZABITOWSKI E. L. 1905. Materiały do zooecidiologii Galicji. Spraw. Kom. Fizyogr., Kraków, **38**, pp. 126-141.
- NIEZGODZIŃSKI P. 1962. Szypszyniec różany - *Diplolepis rosae* L. (*Hym.*, *Cynipidae*) i jego rośliny żywicielskie. Pol. Pismo Ent., B, Wrocław, **20**, pp. 233-239.
- NIEZGODZIŃSKI P. 1966. Biologia wyrosła szypszynca różanego *Diplolepis rosae* L. (*Syn. Rhodites rosae* L.). Pr. Wrocl. TN, B, Wrocław, **122**, 82 pp.
- NIEZGODZIŃSKI P. 1972. Biologia trzech gatunków blonkówek z rodzaju *Diplolepis* powodujących wyrosła na różach (*D. eglanteriae* HTG., *D. rosarum* GIR. i *D. spinosissimae* GIR.; *Hym.*, *Cynipidae*). Warszawa - Wrocław, **80** pp., 5 tt., 40 ff.
- NOWICKI M. 1874. Beobachtung über der Landwirtschaft schädliche Thiere in Galizien im Jahre 1873. Verh. Zool.-Bot. Ver., Wien, **24**, pp. 355-378.
- NOSKIEWICZ J. 1957. Stanowisko *Ibalia jakowlewi* JAKOBS. (*Hym.*, *Cynipidae*) we Wrocławiu. Pol. Pismo Ent., Wrocław, **26**, pp. 101-107, 7 ff.
- NOSKIEWICZ J., PUŁAWSKI W. 1974. Blonkówki, *Hymenoptera*. Fauna słodkowodna Polski, **9**. Warszawa, 124 pp., 86 ff.
- NUNBERG M., SZCZEPAŃSKI H. 1965. Bleskotki (*Hymenoptera*, *Chalcidoidea*) wyhodowane ze szkodników dębu. Fragm. Faun., Warszawa, **12**, pp. 193-205, 4 ff.
- POGORZELSKA-LIPNICKA I. 1958. Materiały do znajomości wyrosła z okolic Lublina. Ann. UMCS, C, Lublin, **12**, pp. 45-56.
- RUSZKOWSKI J. W. 1933. Wyniki badań nad szkodliwą fauną Polski na podstawie materiałów z lat 1919-1930. Roczn. Ochr. Rośl., B, Warszawa, **1**, pp. 1-567.
- RUSZKOWSKI J. W., PRÜFFER J., KRASUCKI A., MINKIEWICZ S., KÉLER S., STRAWIŃSKI K., PRONIN J. 1935. Wyniki badań nad szkodliwą fauną Polski. Materiały rejestracyjne zebrane przez stacje ochrony roślin w latach 1931, 1932 i 1933. Roczn. Ochr. Rośl., B, Warszawa, **2**, pp. 1-232.
- RÜBSAAMEN E. H. 1901. Bericht über meine Reisen durch die Tucheler Heide in den Jahren 1896 und 1897. Schr. Naturf. Ges., Danzig, N. F., **10**, 2/3, pp. 79-107.
- SAWONIEWICZ J. 1976. Przyczynek do poznania gasieniczników (*Hymenoptera*, *Ichneumonidae*) Pienin. Fragm. Faun., Warszawa, **21**, pp. 201-219.
- SCHMIDT H. 1907. Zur Verbreitung der Gallwespen in der niederschlesischen Ebene. Z. Wiss. Ins.Biol., Husum, **3**, pp. 344-350, 2 ff.
- SCHMIDT H. 1909. Nachtrag zu meiner Arbeit „Zur Verbreitung der Gallwespen in der niederschlesischen Ebene“. Z. Wiss. Ins.Biol., Husum, **5**, pp. 49-50.
- SCHMIDT H. 1913. Weitere Nachrichten über die Verbreitung gallenbildender Hymenopteren in der niederschlesischen Ebene. Z. Wiss. Ins.Biol., Husum, **9**, pp. 152-156.
- SIERPIŃSKI Z. 1968. Materiały do poznania pasożytów niektórych szkodliwych owadów leśnych. Pol. Pismo Ent., Wrocław, **38**, pp. 429-439.
- SKRZYPCZYŃSKA M. 1974. Materiały do znajomości entomofauny szyszek modrzewi:

- europiejskiego (*Larix decidua* MILL.) i polskiego (*Larix polonica* RAC.). Acta Zool. Cracov., Kraków, **19**, pp. 327–336.
- SOKOŁOWSKA-RUTKOWSKA I. 1936. Przyczynek do znajomości występowania galasówek w Polsce. Kosmos, A, Lwów, **61**, pp. 335–353.
- SZCZEPAŃSKI H. 1959. Wyniki hodowli i polowu bleskotek (*Chalcidoidea*) na terenie Warszawy i bliskich okolic. Zesz. Nauk. SGGW, Leśnictwo, Warszawa, **3**, pp. 105–116, 4 ff.
- SZCZEPAŃSKI H. 1960. Materiały do znajomości bleskotek (*Hymenoptera, Chalcidoidea*) pasożytujących u korników (*Coleoptera, Scolytidae*) w Puszczy Boreckiej (pow. Węgorzewo). Pol. Pismo Ent., Wrocław, **30**, pp. 405–416.
- SZCZEPAŃSKI H. 1968. Badania fauny bleskotek (*Hymenoptera, Chalcidoidea*) upraw i młodników sosnowych w nadleśnictwie Rogów koło Koluszek. Pol. Pismo Ent., Wrocław, **38**, pp. 811–870, 9 ff., 7 tt.
- SZULCZEWSKI J. W. 1928. Zoocecidia Wielkopolski. Kosmos, A, Lwów, **52**, pp. 638–652.
- SZULCZEWSKI J. W. 1929. Wyrośle (Zoocecidia) Pszczyzny i okolicy. Katowice, **26** pp.
- SZULCZEWSKI J. W. 1930a. Wyrośle (Cecidia) Tatr Polskich. Spraw. Kom. Fizjogr., Kraków, **64**, pp. 1–11.
- SZULCZEWSKI J. W. 1930b. Die Zoocecidien von Toruń und Umgegend. Bull. Soc. Amis Sci., B, Poznań, **4**, pp. 36–40.
- SZULCZEWSKI J. W. 1931a. Wyrośle (Zoocecidia) Gdyni i okolicy. Kosmos, A, Lwów, **55**, pp. 249–272.
- SZULCZEWSKI J. W. 1931b. Notatki entomologiczne i zoocecidologiczne z powiatu lublinieckiego na Górnym Śląsku. Pol. Pismo Ent., Lwów, **10**, pp. 124–141.
- SZULCZEWSKI J. W. 1931c. Zoocecidia Torunia i okolicy. Pr. Kom. Mat. Przyr. Pozn. TPN, B, Poznań, **5**, pp. 9–34.
- SZULCZEWSKI J. W. 1933. Uzupełnienie spisu Zoocecidów Wielkopolski. Pr. Kom. Mat. Przyr. Pozn. TPN, B, Poznań, **6**, pp. 123–156.
- SZULCZEWSKI J. W. 1936. Wykaz wyrośli (zoocecidia) zebranych w okolicy Myszynca na Kurpiach. Spraw. Kom. Fizjogr., Kraków, **70**, pp. 111–128.
- SZULCZEWSKI J. W. 1947. Fauna naśnieżna Wielkopolskiego Parku Narodowego. Pr. Monogr. Przyr. Wielkop. Parku Nar., Poznań, **2**, pp. 6–17.
- SZULCZEWSKI J. W. 1950. Wyrośle Wielkopolskiego Parku Narodowego. Pr. Monogr. Przyr. Wielkop. Parku Nar., Poznań, **2**, pp. 141–178, 6 ff.
- SZULCZEWSKI J. W. 1953. Wyrośle (Zoocecidia) Gorzowa w Ziemi Lubuskiej. Pr. Kom. Mat. Przyr. Pozn. TPN, B, Poznań, **14**, pp. 1–39.
- SZWEJDA J. 1974. Wrogowie naturalni śmietki kapuścianej — *Hylemya brassicae* (BOUCHÉ) (*Diptera, Anthomyiidae*). Pol. Pismo Ent., Wrocław, **44**, pp. 845–863.
- TRZEBIŃSKI J. 1916. Zoocecidia zebrane w Królestwie Polskim. Pam. Fizyogr., Warszawa, **23**, p. 217–237.
- URBAŃSKI J. 1935. Wyrośle (Zoocecidia) Ludwikowa i terenów przyległych. Pr. Monogr. Przyr. Wielkop. Parku Nar., Poznań, [1, 5], 77 pp.
- URBAŃSKI J. 1947. Materiały do znajomości wyrośli okolic Gdyni. Ann. UMCS, C, Lublin, **2**, pp. 151–166.
- URBAŃSKI J. 1959. Dwa nowe stanowiska galasówki *Cynips quercus calicis* BURGD. w zachodniej Polsce. Przyr. Pol. Zach., Poznań, **2**, pp. 311–313, 1 f.
- URBAŃSKI J. 1972. Galasówka *Andricus quercuscalicis* BURGD. w Promnie koło Poznania. Przyr. Pol. Zach., Poznań, **9**, pp. 104–105.
- WACHTL F. 1876. O naroślach na dębach przez owady sprawionych jakie się znachodzą w zachodniej części Galicyi. Spraw. Kom. Fizyogr., Kraków, **10**, pp. 16–39.
- WEIGEL J. A. V. 1806. Geographische, naturhistorische und technologische Beschreibung des souverainen Herzogthums Schlesiens. Zehnter Theil. Verzeichniss der bisher entdeckten, in Schlesien lebenden Thiere. Berlin, VIII+358 pp.
- WIĄCKOWSKI S. K., HERMAN E. 1968. Laboratory investigations on the effect of insect

ticides on adults of primary and secondary aphid parasites. Pol. Pismo Ent., Wrocław, **38**, pp. 593–600.

- WIERZEJSKI A. 1868. Przyczynik do fauny owadów błonkoskrzydłych (*Hymenoptera*). Spraw. Kom. Fizyogr., Kraków, [2], pp. (108)–(120).
- ZABŁOCKI J. 1922. Materiały do zoocecidologii Polski. Kosmos, Lwów, **47**, pp. 278–290.
- ŻMUDA A. J. 1913. Zooecidia roślin krajowych. Spraw. Kom. Fizjogr., Kraków, **47**, pp. 12–40.

b. Inne uwzględnione prace.

- ADLER H. 1881. Ueber den Generationswechsel der Eichengallwespen. Z. Wiss. Zool., Leipzig, **35**, pp. 151–246.
- ALTA H., DOCTERS VAN LEEUWEN W. M. 1946. Gallenboek. Nederlandse Zoöcecidien door Dieren veroorzaakte Gallen. Amsterdam, 288 pp., ff.
- ASHMEAD W. H. 1897. Description of some new Genera in the Family *Cynipidae*. Psyche, Cambridge (Mass.), **8**, pp. 67–69.
- ASHMEAD W. H. 1903. Classification of the gall-wasps and the parasitic Cynipoids, or the superfamily *Cynipoidea*. II. Psyche, Cambridge (Mass.), **10**, pp. 59–73.
- BALÁS G. 1948. *Timaspis eichorii* n. sp. Marcellia, Strasbourg, **30**, pp. 246–248.
- BARBOTIN F. 1972. Sur quelques *Cynipinae* nouveaux cycles, nouvelles galles, nouvelles espèces. Marcellia, Strasbourg, **37**, (Suppl. fasc. 5), pp. 39–49.
- BEIJERINCK M. W. 1883. Beobachtungen über die ersten Entwicklungsphasen einiger Cynipidengallen. Verh. Akad. Wet., Amsterdam, **22**, pp. I–IV + 1–198, tt. I–VI.
- BEIJERINCK M. W. 1896. Über Gallbildung und Generationswechsel bei *Cynips calicis* und über die Circulansgalle. Verh. Akad. Wet., Afd. Natuurk., **2**, Amsterdam **5**, pp. 1–43.
- BELIZIN V. I. 1954. Orehotvorki podsemejstva *Figitinae* (*Hymenoptera*, *Cynipidae*) fauny SSSR i sopedel'nyh stran. Trudy Zool. Inst. Akad. Nauk, Moskva, **15**, pp. 74–88.
- BELIZIN V. I. 1957. Orehotvorki (*Hymenoptera*, *Cynipidae*) fauny SSSR, razvivajuščiesja na rozah. Ėnt. Obozr., Moskva–Leningrad, **36**, pp. 925–934.
- BELIZIN V. I. 1959. Novye dlja fauny SSSR orehotvorki triby *Aylaxini* (*Hymenoptera*, *Cynipidae*). Ėnt. Obozr., Moskva–Leningrad, **38**, pp. 662–674.
- BELIZIN V. I. 1961a. Dubovye orehotvorki roda *Cynips* L. (*Hymenoptera*, *Cynipidae*). Zool. Ž., Moskva, **40**, pp. 207–213.
- BELIZIN V. I. 1961b. Novye *Figitidae* (*Hymenoptera*, *Cynipoidea*) fauny SSSR. Ėnt. Obozr., Moskva–Leningrad, **40**, pp. 153–164.
- BELIZIN V. I. 1964. Parazitičeskie cinipidy triby *Kleidotomini* (*Hymenoptera*, *Cynipoidea*, *Eucoilidae*) fauny SSSR. Ėnt. Obozr., Moskva–Leningrad, **43**, pp. 185–192.
- BELIZIN V. I. 1973. Novye cinipidy (*Hymenoptera*, *Cynipoidea*) fauny SSSR i prilėgajuščih stran. Ėnt. Obozr., Moskva–Leningrad, **52**, 29–38.
- BORRIES H. 1891. Om Slaegten *Ibalia* LATR. Ent. Medd., Kjøbenhavn, **3**, pp. 53–57.
- BOUCHÉ P. F. 1834. Naturgeschichte der Insekten, besonders in Hinsicht ihrer ersten Zustände als Larven und Puppen. 1. Lieferung. Berlin, 216 pp., 10 tt.
- BOYER DE FONSCOLOMBE J. C. 1832. Description des insectes de la famille des diplolepires, qui se trouvent aux environs d'Aix. Ann. Sci. Nat., Paris, **26**, pp. 184–198.
- BRANDT J. F., RATZBURG J. T. C. 1833. Medizinische Zoologie oder getreue Darstellung und Beschreibung der Thiere, die in der Arzneimittellehre in Betracht kommen. 2. Berlin, 4 + 364 pp., 39 tt.
- BUHR H. 1964–1965. Bestimmungstabellen der Gallen (Zoo- und Phytocecidien) an Pflanzen Mittel- und Nordeuropas. Jena, Tom I (1964), pp. XVI + 1–762, Tom II (1965), pp. 763–1572, 25 tt.

- BURGS DORF F. A. L. 1783. Physikalisch-ökonomische Abhandlung von den verschiedenen Knoppeln, als ein Beytrag zur Naturgeschichte der Eichen und ihrer Insekten. Schr. Ges. Naturf. Fr., Berlin, 4, pp. 1-9, t. I-II.
- CAMERON P. 1883. Descriptions of sixteen new species of parasitic *Cynipidae*, chiefly from Scotland. Trans. Ent. Soc., London, 1883, pp. 365-374.
- CAMERON P. 1888. Descriptions of twenty-three new species of *Hymenoptera*. Mem. Manchr. Lit. Phil. Soc., Manchester, Ser. 4, 1, pp. 159-183.
- CAMERON P. 1890. A monograph of the British phytophagous *Hymenoptera* III. London, 274 pp., 15 tt.
- DAHLBOM G. 1842. *Onychia* och *Callaspida*, Tvenne för Skandinaviens Fauna nya Insekt-Släkten, hörande till Galläple-Steklarnas naturliga grupp. Lund, 16 pp.
- DALLA TORRE C. G. 1893. *Cynipidae*. Catalogus Hymenopterorum hucusque descriptorum systematicus et synonymicus, 2. Lipsiae, VIII+140 pp.
- DALLA TORRE K. W. VON, KIEFFER J. J. 1910. *Cynipidae*. Das Tierreich, 24. Berlin, XXXV+891 pp., 422 ff.
- DALMAN J. W. 1823. Analecta Entomologica cum tabulis IV aeneis. Holmiae, VII+104 pp.
- DOCTERS VAN LEEUWEN W. M., DEKHUIJZEN-MAASLAND J. M. 1958. The bigamic generation of *Andricus corruptrix* SCHLECHTENDAL and *Andricus lignicolus* HARTIG (*Hymenoptera*, *Cynipidae*) Part II. Tijdschr. Ent., Amsterdam, 101, pp. 101-111.
- EADY R. D. 1952. A Revision of Section I (MAYR, 1872) of the Genus *Synergus* (*Hym. Cynipidae*) in Britain, with a Species new to Science. Trans. Soc. Brit. Ent., Bournemouth, 11, pp. 141-152, 17 ff.
- EVENHUIS H. H. 1971. Studies on *Cynipidae Alloxytinae*. 1. The identity of *Alloxyta rubriceps* (KIEFFER, 1902), with some general remarks on the subfamily. Ent. Ber. Nederl. Ver., Amsterdam, 31, pp. 93-100, 4 ff.
- EVENHUIS H. H. 1973. Studies on *Cynipidae Alloxytinae*. 3. The identity of *Phaenoglyphis ruficornis* (FÖRSTER, 1869) com. n. Ent. Ber. Nederl. Ver., Amsterdam, 33, pp. 218-219.
- EVENHUIS H. H. 1974. Studies on *Cynipidae Alloxytinae*. 4. *Alloxyta macrophadna* (HARTIG, 1841) and *Alloxyta brassicae* (ASHMEAD, 1887). Ent. Ber. Nederl. Ver., Amsterdam, 34, pp. 165-168, ff.
- FABRICIUS J. Ch. 1793. Entomologia Systematica emendata et aucta, secundum classes, ordines, genera, species. Adjectis synonymis, locis, observationibus, descriptionibus. 2. Hafniae, 519 pp.
- FABRICIUS J. Ch. 1798. Supplementum Entomologiae Systematicae. Hafniae, 572 pp.
- FOLLIOT R. 1964. Contribution à l'étude de la biologie des Cynipides Gallicoles (*Hymenoptera*, *Cynipoidea*). Ann. Sci. Nat. Zool., C, Paris, 6, pp. 409-564, 24 ff., 44 tt., 5 pl.
- FOLLIOT R. 1965. Étude d'une forme cécidologique nouvelle et de la signification biologique. Marcellia, Strasbourg, 32, pp. 15-20.
- FORSIUS R. 1921. Cecidologische Beiträge. Medd. Soc. Fauna Flora Fenn., Helsingfors, 47, pp. 51-55.
- FOURCROY A. F. (DE) 1785. Entomologia Parisiensis; sive Catalogus Insectorum, quae in Agro Parisiensi reperiuntur; secundum Methodum Geoffraeanum in Sectiones, Genera et Species distributus. Cui addita sunt Nomina trivialia et fere trecentae novae Species. Pars I-II. Parisiis, 544 pp.
- FÖRSTER A. 1860. Eine Centurie neuer Hymenopteren. Verh. Naturh. Ver. Preuss. Rheinl., Bonn, 17, pp. 93-153.
- FÖRSTER A. 1869. Ueber die Gallwespen. Verh. Zool.-Bot. Ver., Wien, 19, pp. 325-370.
- GAUSS R. 1972. Nachweis einer für Deutschland neuen, bislang unerkannten und

- seltenen Gallwespe aus Eichel (*Hym. Cynipidae, Synergariae*). Mitt. Bad. Landesver. Naturk., Freiburg i. Br., N. F., **10**, pp. 577-578.
- GEOFFROY L. 1762. Histoire abrégée des Insectes, qui se trouvent aux Environs de Paris; Dans laquelle ces Animaux sont rangés suivant un Ordre méthodique. 2. Paris, 684 pp., 22 tt.
- GERSTAECKER A. [C. E. A.] 1867. Ueber die Gattung *Oxybelus* LATR. und die bei Berlin vorkommenden Arten derselben. Z. Naturw., Berlin, **30**, pp. 1-96.
- GIRAUD J. 1859. Signalements de quelques espèces nouvelles de Cynipides et de leurs Galles. Verh. Zool.-Bot. Ges., Wien, **9**, pp. 337-374.
- GIRAUD J. 1860. Enumération des Figitides de l'Autriche. Verh. Zool.-Bot. Ges., Wien, **10**, pp. 123-176.
- HARTIG T. 1840. Ueber die Familie der Gallwespen. Z. Ent., Leipzig, **2**, pp. 176-209.
- HARTIG T. 1841. Erster Nachtrag zur Naturgeschichte der Gallwespen. Z. Ent., Leipzig, **3** pp. 322-353.
- HELLÉN W. 1931. Zur Kenntnis der Cynipiden-Fauna Islands. Göteborg. Vetensk. Samh. Handl., 5B, Göteborg, **2**, 5, 8 pp.
- HELLÉN W. 1963. Die Alloxystinen Finnlands (*Hymenoptera: Cynipidae*). Fauna Fennica, 15. Helsinki, 23 pp.
- HOCHENWARTH Z. 1785. Beyträge zur Insektengeschichte. Schr. Berl. Ges. Naturf. Fr., Berlin, **6**, pp. 334-360.
- IONESCU M. A. 1957. *Cynipinae*. Fauna Republicii Populare Romine, *Insecta*, **9** (fasc. 2). București, 246 pp., 151 ff.
- IONESCU M. A. 1969. *Hymenoptera, Cynipoidea*. Fauna Republicii Socialiste România, *Insecta*, **9** (fasc. 6). București, 290 pp., 86 ff.
- IVANOVA-KAZAS O. M. 1955. Vtoričnye parazity nekotoryh tlej Turkmenii (*Hymenoptera: Chalcidoidea, Serphoidea, Cynipoidea*). Ent. Obozr., Moskva-Leningrad, **34**, pp. 144-156, 11 ff., 2 tt.
- JACOBSON G. 1899. Duae Ibaliae novae (*Hymenoptera, Cynipidae*). Ežeg. Zool. Muz. Akad. Nauk, Sanktpeterburg, **4**, pp. 288-291.
- KALTENBACH J. H. 1874. Die Pflanzenfeinde aus der Insekten. Ein nach Pflanzenfamilien geordnetes Handbuch sämtlicher auf den einheimischen Pflanzen bisher beobachteten Insekten zum Gebrauch für Entomologen, Insektensammler, Botaniker, Land- und Forstwirthe und Gartenfreunde. Stuttgart, VIII+848 pp., 402 ff.
- KERRICH G. J., QUINLAN J. 1960. Studies on Eucoline *Cynipoidea* (*Hym.*). Opusc. Ent., Lund, **25**, pp. 179-196, 30 ff.
- KIEFFER J. J. 1887. *Aulax hypochoeridis* n. sp. Verh. Zool.-Bot. Ges., Wien, **37**, pp. 205-206.
- KIEFFER J. J. 1898. Ueber neue und bekannte Cynipiden. Wien. Ent. Ztg., Wien, **17**, pp. 257-267.
- KIEFFER J. J. 1900. Ueber Allotrinen. Wien. Ent. Ztg., Wien, **19**, pp. 112-115.
- KIEFFER J. J. 1901a. (1897-1901). Les Cynipides. In: ANDRÉ E. Species des Hyménoptères d'Europe et d'Algérie, **7**. Paris, VII+678 pp., 17 tt.
- KIEFFER J. J. 1901b. Revision des Eucolines (Hyménopt. Cynipides). Feuille Jeunes Natural., Rennes, **31**, pp. 158-162, 172-176.
- KIEFFER J. J. 1902a. Les Cynipides. In: ANDRÉ E. Species des Hyménoptères d'Europe et d'Algérie, **7 bis**. Paris, 748 pp., 21 tt.
- KIEFFER J. J. 1902b. Synopsis des Zoocécidies d'Europe. Ann. Soc. Ent. France, Paris, **70**, pp. 233-579.
- KIEFFER J. J. 1902c. Description de quelques Cynipides nouveaux ou peu connus et de deux de leurs Parasites (Hyménoptères). Bull. Soc. Hist. Nat., Metz, Ser. **2**, **10**, pp. 1-18.

- KIEFFER J. J. 1905. *Timaspis papaveris* n. sp. In: GOURY G., GUIGNON J. Deux hyménoptères nouveaux. Feuille Jeunes Natural., Rennes, **35**, pp. 200–202.
- KINSEY A. C. 1930. The Gall Wasp Genus *Cynips*. A Study in the Origin of Species. Indiana Univ. Stud., Bloomington (Ind.), **16**, 577 pp., 429 ff.
- KOLLAR V. 1857. Ueber springende *Cynips*-Gallen auf *Quercus Cerris*. Verh. Zool.-Bot. Ges., Wien, **7**, pp. 513–516.
- KOVALEV O. V. 1965. Galloobrazujuščie orehotvorki (*Hymenoptera*, *Cynipidae*) juga Dal'nego Vostoka SSSR. Ėnt. Obozr., Moskva-Leningrad, **44**, pp. 46–73, 102 ff.
- KOVALEV O. V. 1974. K faune cinipid (*Hymenoptera*, *Cynipoidea*) Mongol'skoj Narodnoj Respubliki. In: Nasekomye Mongolii, 2. Leningrad, pp. 282–289, 11 ff.
- LATREILLE P. A. [1802]. Histoire Naturelle, générale et particulière des Crustacés et des Insectes. Ouvrage faisant suite à l'Histoire Naturelle générale et particulière, composée par LECLERC DE BUFFON, et rédigée par C. S. SONNINI, membre de plusieurs Sociétés Savantes. Familles naturelles des Genres. Tome troisième. Paris, 467 pp.
- LINNAEUS C. 1758. Systema Naturae per regna tria naturae, secundum Classes, Ordines, Genera, Species, cum characteribus, differentiis, synonymis, locis. Editio Decima, Reformata. Tomus I. Holmiae, IV+824 pp.
- LINNAEUS C. 1761. Fauna Suecica sistens Animalia Sueciae Regni: *Mammalia*, *Aves*, *Amphibia*, *Pisces*, *Insecta*, *Vermes*. Distributa per Classes et Ordines, Genera et Species, cum Differentiis Specierum, Synonymis Auctorum, Nominibus Incolarum, Locis Natalium, Descriptionibus Insectorum. Editio Altera, Auctior. Stockholmiae, [48]+578 pp., 2 tt.
- LINNAEUS C. 1767. Systema Naturae Per Regna Tria Naturae, secundum Classes Ordines, Genera, Species, cum characteribus, differentiis, synonymis, locis. Editio Duodecima, Reformata. Tom. I. Pars II. Holmiae, pp. 533–1327.
- LIPKOV E. 1969. *Cynipoidea* und *Ichneumonidae* (*Hym.*) als Parasiten von *Borionmyia subnebulosa* (STEPH.) (*Neur.*, *Hemerobiidae*). Entomophaga, Paris, **14**, pp. 229–241, 6 ff.
- MARSHALL T. A. 1870. On Some British *Cynipidae*. Ent. Mon. Mag., London, **6**, pp. 178–181.
- MAYR G. L. 1870. Die mitteleuropäischen Eichengallen in Wort und Bild. Jahresb. Rossauer Communal-Oberrealschule, Wien, **9**, pp. 1–34, 4 tt.
- MAYR G. L. 1871. Die mitteleuropäischen Eichengallen in Wort und Bild. Jahresb. Rossauer Communal-Oberrealschule, Wien, **10**, pp. 1–36, tt. V–VII.
- MAYR G. L. 1873. Die Einmiethler der mitteleuropäischen Eichengallen. Verh. Zool.-Bot. Ges., Wien, **22**, pp. 669–726.
- MAYR G. L. 1876. Die europäischen Cynipiden-Gallen mit Ausschluss der auf Eichen vorkommenden Arten. Jahresb. Rossauer Communal-Oberrealschule, Wien, **15**, pp. 1–24, 3 tt.
- MAYR G. L. 1881. Die Genera der gallenbewohnenden Cynipiden. Jahresb. Rossauer Communal-Oberrealschule, Wien, **20**, pp. 1–38.
- MAYR G. L. 1882. Die europäischen Arten der gallenbewohnenden Cynipiden. Jahresb. Rossauer Communal-Oberrealschule, Wien, **21**, pp. 1–44.
- NIBLETT M. 1939. Discovery of a new Gall-Wasp in Britain (*Hym. Cynipidae*). Proc. Roy. Ent. Soc., B, London, **8**, pp. 45–47, 2 ff.
- NIBLETT M. 1945. British Gall-causing *Cynipidae*. IV. Entomologist, London, **78**, pp. 72–74.
- NIBLETT M. 1946. British Gall-causing *Cynipidae*. V. Entomologist, London, **79**, pp. 264–266.
- NIBLETT M. 1948. More alternating generations in *Cynipidae* (*Hym.*). Proc. Roy. Ent. Soc., B, London, **17**, pp. 142–144.

- NOLTE H. 1951. Die Kapselvergilbung des Mohns. Eine Gallwespe als neuer deutscher Mohnschädling. Z. Pfl.Krankh., Stuttgart, **58**, pp. 89–92, 2 ff.
- OLIVIER A. G. 1790. Encyclopédie Méthodique. Histoire Naturelle. Insectes. 5. Paris, 368 pp.
- OLIVIER A. G. 1791. Encyclopédie Méthodique. Dictionnaire des Insectes. 6. Paris, 704 pp.
- PANZER G. W. F. 1801. Faunae Insectorum Germanicae initia oder Deutschlands Insecten. 7. Jahrgang, 79. Heft. Nürnberg, 24 fol.
- PERRIS E. 1840. Observations sur les Insectes qui habitent les galles de l'*Ulex nanus* et du *Papaver dubium*. Ann. Soc. Ent. France, Paris, **9**, pp. 89–99, 1 t.
- PERRIS J. P. O. A. E. 1873. Promenades entomologiques. Ann. Soc. Ent. France, Paris, Sér. 5, **3**, pp. 61–98.
- PIGEOT P. 1900. Description d'une espèce nouvelle d'*Andricus*. Bull. Soc. Hist. Nat. Ardennes, Mezières, **6**, p. 80.
- QUINLAN J. 1974. The British *Cynipoidea* (Hymenoptera) described by P. CAMERON. Bull. Brit. Mus. (Nat. Hist.), London, **31**, pp. 1–21.
- RADOSZKOWSKI O. 1866. Description d'un nouveau Genre de *Cynips*. Bull. Soc. Nat., Moscou, **39**, pp. 304–306, t. 9, f. 4.
- RATZEBURG J. T. C. 1832. Ueber die officinellen Aderflügler, besonders aus der Gattung *Cynips*. Berlin. Jahrb. Pharm., Berlin, **32** [1831–1832], pp. 181–198.
- REINHARD H. 1860. Die Figitiden des mittlern Europa. Berlin. Ent. Z., Berlin, **4**, p. 204–245.
- REINHARD H. 1876. *Diastrophus Mayri* n. sp. Verh. Zool.-Bot. Ges., Wien, **26**, pp. 11–13.
- RETZIUS A. J. 1783. Genera et Species Insectorum, e generosissimi Auctoris Scriptis extraxit, digessit, latine quoad Partem reddidit et Terminologiam Insectorum Linnæanam addidit. Lipsiae. 220 pp.
- ROHWER S. A., FAGAN M. M. 1917. The Type-species of the Genera of the *Cynipoidea*, or the Gall Wasps and Parasitic Cynipoids. Proc. U. S. Nat. Mus., Washington, **53**, pp. 357–380.
- ROSS J. 1951. A Study of some British species of *Synergus* (Hymenoptera, *Cynipoidea*). Trans. Soc. Brit. Ent., Bournemouth, **2**, pp. 81–96.
- ROSS H., HEDICKE H. 1927. Die Pflanzengallen Mittel- und Nordeuropas. Jena, VI+348 pp., 33 ff., 10 tt.
- ROSSI P. 1794. Mantissa insectorum, exhibens species nuper in Etruria collectas. Adiectis Faunae Etruscae illustrationibus, ac emendationibus. 2. Pisa, 154 pp.
- ROTH P. 1949. Beiträge zur Biologie der Gallwespen. Verh. Naturf. Ges., Basel, **60**, pp. 104–178, 16 ff.
- RUTHE J. F. 1859. Verzeichniss der von Dr. STAUDINGER im Jahre 1856 auf Island gesammelten Hymenopteren. Ent. Ztg., Stettin, **20**, pp. 305–322.
- SCHENCK A. 1863. Beiträge zur Kenntnis der nassauischen Cynipiden (Gallwespen) und ihrer Gallen nebst einer Naturgeschichte der Gallen und Cynipiden im Allgemeinen. Jb. Nassau. Ver. Naturk., Wiesbaden, **17–18**, pp. 123–260.
- SCHLECHTENDAL D. H. R. 1870. Beobachtungen über Gallwespen. Ent. Ztg., Stettin, **31**, pp. 376–398.
- SCHLECHTENDAL D. H. R. 1876. *Rhodites Mayri* n. sp. und einige Farbenvarietäten von *Rh. rosae* L. Jber. Ver. Naturk., Zwickau, **1875**, pp. 59–62, 1 t.
- SCHLECHTENDAL D. H. R. 1883. Über Cecidien. Jber. Ver. Naturk., Zwickau, **1882**, pp. 1–18.
- SCHLECHTENDAL D. H. R. 1884. Über *Andricus xanthopsis*, *Neuroterus Aprilinus* u. *Schlechtendali*. Wien. Ent. Ztg., Wien, **4**, pp. 99–106.
- STEFANI T. [PEREZ DE]. 1886. Raccolte imenotterologiche sui Mondì di Renda e loro adiacenze. Naturalista Sicil., Palermo, **5**, pp. 181–186.

- STEFANI T. [PEREZ DE]. 1900. Due Galle inedite e i loro autori. Boll. Nat., Siena, **20**, pp. 65-66.
- TAVARES J. [SILVA DA]. 1920. *Synergariae* ou Les Cynipides commensaux d'autres Cynipides dans la Péninsule Ibérique. Mém. Soc. Portug. Sci. Nat., Sér. Zool., Lisbonne, 4, VIII+75 pp., 2 tt.
- THOMSON C. G. 1862. Försök till uppställning och beskrifning af Sveriges Figiter. Öfvers. Vetensk. Akad. Förhandl., Stockholm, **18**, pp. 395-420.
- THOMSON C. G. 1877. Öfversigt af Sveriges *Cynips*-Arten. Opusc. Ent., Trelleborg, **8**, pp. 778-820.
- TSCHERK C. 1871. Zwei neue österreichische Cynipiden und deren Gallen. Verh. Zool.-Bot. Ges., Wien, **21**, pp. 797-798.
- WACHTL F. 1881. Beiträge zur Kenntnis der Gallenerzeugenden Insecten Europas. Verh. Zool.-Bot. Ges., Wien, **30**, pp. 531-546.
- WALKER F. 1835. Descriptions of some British Species of *Anacharis*. Ent. Mag., London, **2**, pp. 518-522.
- WEIDNER H. 1956. Notwendige nomenklatorische Änderungen bei den Gallentieren auf Grund neuer taxionomischer Erkenntnisse. Z. Pfl.Krankh., Stuttgart, **63**, pp. 638-645.
- WEIDNER H. 1960. Die Cynipidengallen des westlichen Norddeutschlands und ihre Bewohner. Abh. Naturw. Ver., Bremen, **35**, pp. 477-548.
- WELD L. H. 1951. New *Eucoilinae* (Hymenoptera, Cynipoidea). Proc. Ent. Soc., Washington, **53**, pp. 223-226.
- WELD L. H. 1952. *Cynipoidea* (Hym.) 1905-1950. Ann Arbor (Michigan), 351 pp., 224 ff.
- WESTWOOD J. O. 1833. Notice of the Habits of a Cynipideous Insect, parasitic upon the Rose Louse (*Aphis rosae*), with Descriptions of several other parasitic *Hymenoptera*. Mag. Nat. Hist., London, **6**, pp. 491-497.
- WESTWOOD J. O. 1835. Observations thereon, and Descriptions and Figures of the Insects. In: FARMER J. C. Notice of the Ravages of Insects upon Barley and Turnips. Mag. Nat. Hist., London, **8**, pp. 171-179.
- WESTWOOD J. O. 1840. An introduction to the modern classification of Insects: founded on the natural habits and corresponding organisation of the different families. 2. London, 587 pp. + 158 pp. (Synopsis of the Genera of British Insects).
- YASUMATSU K. 1937. *Ibaliinae* of Nippon (Hym., Cynipidae). Insecta Matsum., Sapporo, **12**, pp. 13-18, 1 t.
- ZETTERSTEDT J. W. 1838. *Hymenoptera*. In: *Insecta Lapponica descripta*. Lipsiae, pp. 328-475, 9 ff., 7 tt.

V. INDEKS NAZW SYSTEMATYCZNYCH

- Abies alba* MILL. 7, 8
abies (L.) KARST., *Picea* 7, 8
Abies nordmaniana SPACH. 7
Acyrtosiphon pisum (HARR.) 14, 15, 16
agama: auct., *Diplolepis* 32
agama: auct., *Dryophanta* 32
agama F. LW.: SZULCZ., *Diplolepis* 32
agama f. *mailleti* FOLL., *Cynips* 32
agama HART., *Cynips* 32, 71, 78
agama: SZULCZ., *Diptolepis* 32
agrestis SAVI., *Rosa* 19, 22
alba MILL., *Abies* 7, 8
albiceps MEIG., *Parasarcophaga* 9
albipennis (THOMS.), *Conthonaspis* 13, 76
albipennis THOMS., *Eucoila* 13
albipes: auct., *Neuroterus* 25
albipes HART., *Synergus* 73, 82
albipes (*laeviusculus*): MOWSZ., *Neuroterus* 25
albipes SCHENCK, *Spathogaster* 25
albopunctata: BRISCH., *Aphilothrix* 45
albopunctata SCHLECHT., *Cynips* 45
albopunctata: WACHTL., *Aphilothrix* 45
albopunctatus: auct., *Andricus* 45
albopunctatus f. *barbotini* FOLL., *Andricus* 45
Alloxysta FÖRST. 14
Alloxystidae 4
Alloxystidae HELL. 14
Alloxystinae 14
amblycera GIR., *Cynips* 52
amblycerus (GIR.), *Andricus* 52, 69, 70, 78
amentorum HART., *Teras* 42
Anacharina 8
Anacharis DALM. 8
Anacharitidae 4
Anacharitidae THOMS. 8
andrei (KIEFF.), *Aulacidea* 63, 80
Andrei KIEFF., *Aulax* 63
Andrei KIEFF.?: DITTR. i SCHM., *Aulacidea* 63
Andricus HART. 37, 72
anthomyiarum BOUCHÉ, *Figites* 10, 76
antiqua (MEIG.), *Hylemya* 11, 12
Aphidiidae 14, 15
Aphidius ervi HAL. 14, 15
Aphidius NEES 14, 16
Aphidius picipes (NEES) 14, 15
Aphidius urticae HAL. 14, 15
Aphidodea 14
apicalis HART., *Synergus* 71, 82
Apocrita GERST. 7
aprilinus (GIR.), *Neuroterus* 27, 78
aprilinus GIR., *Spathogaster* 27
aptera: auct., *Biorrhiza* 35
aptera: auct., *Biorrhiza* 35
aptera F., *Cynips* 35
arator HART., *Ceroptres* 68, 80
arenaria BORKH., *Potentilla* 59
areolatus HART., *Sarothrus* 9, 76
argemone L., *Papaver* 66
argentea L., *Potentilla* 58, 59
argonautarum SEM., *Urocerus* 7
aries (GIR.), *Andricus* 51, 78
Aries GIR., *Cynips* 51
artemisiae (B. DE FONSC.) *Macrosiphoniella* 16
arvensis HUDS., *Rosa* 22
Aspiceridae 4
Aspiceridae D. T. et KIEFF. 8
Aspicerinae 8
augur augur (KLUG), *Urocerus* 8
Aulacidea ASHM. 60
Aulacidea hieracii (BOUCHÉ) 74
austriaca (WILLD.) LOUD., *Quercus cerris* L. var. 27
autumnalis: auct., *Andricus* 42
autumnalis: BRISCH., *Aphilothrix* 42
autumnalis HART., *Cynips* 42
autumnalis: WACHTL., *Aphilothrix* 42
Aylax HART. 65
Aylax sp.: GAW. 66
baccarum: auct., *Neuroterus* 23
baccarum: auct., *Spathogaster* 23
baccarum L., *Cynips Quercus* 23

- baccarum*: WEIG., *Cynips Quercus* 23
barbatum MACK., *Praon* 14, 15
barbotini FOLL., *Andricus albopunctatus*
 f. 45
Biorhiza WESTW. 35
borealis var. *maxima* (MARSH.) ASHE,
Quercus 57
Boriomyia subnebulosa (STEPH.) 8
brachyptera: BRISCH., *Allotria* 16
brachyptera (HART.), *Pezophycta* 16, 78
brachypterus HART., *Xystus* 16
brandtii (RATZ.), *Periclistus* 67, 68, 80
Brandtii: BRISCH., *Aulax* 67
Brandtii RATZ., *Cynips* 67
brassicae (BOUCHÉ), *Hylemya* 11
breviclava GLOW., *Kleidotoma* 4
brevicornis THOMS., *Kleidotoma* 10, 76
brevitarsis: MOESZ, ?*Xestophanes* 59
brevitarsis THOMS., *Aulax* (*Xestophanes*)
 59
brevitarsis (THOMS.), *Xestophanes* 59, 80
brevitarsus: DITTR. i SCHM., *Xestophanes*
 59
broteri P. COUT., *Quercus lusitanica* var.
 39
brutia TEN., *Pinus* 8
burgundus GIR., *Andricus* 50

caesius L., *Rubus* 58
caledonica (CAM.), *Kleidotoma* 10, 76
Callaspidia DAHLB. 8
callidoma (ADLER): KIER., *Andricus* 42
callidoma: BRISCH., *Aphilotrix* 42
callidoma GIR.: DITTR. i SCHM., *Andricus*
 42
callidoma (HART.), *Andricus* 42, 72, 73,
 78
callidoma HART., *Cynips* 42
callidoma: WACHTL, *Aphilotrix* 42
calycis: auct., *Cynips* 54
calycis: auct., *Cynips quercus* 54
calycis Quercus BURGD., *Cynips* 54
canescens BESS., *Potentilla* 58
canina L., *Rosa* 18, 19, 20, 21, 22
caninae: BRISCH., *Aulax* 68
Caninae HART., *Aylax* 68
caninae (HART.), *Periclistus* 68, 80
caput medusae HART., *Cynips* 53
caput-medusae: GODYŃ, *Cynips* 53
caputmedusae (HART.), *Andricus* 53, 70,
 80
caulicola HED. in NIBL., *Aylax* 64
caulicola (HED.), *Phanacis* 64, 80

celata KIER., *Aulacidea tragopogonis* 61,
 80
Centaurea jacea L. 60, 63
centaurea: KIER., *Phanacis* 63
Centaurea nigra L. 60
Centaurea rhenana BOR. 60, 63
Centaurea scabiosa L. 60, 63
Centaurea stenolepis KERN. 63
centaureae FÖRST.?: DITTR. i SCHM.,
Phanacis 63
centaureae FÖRST., *Phanacis* 63, 80
centifolia L., *Rosa* 22
centifoliae (HART.), *Diptolepis* 5, 22, 68,
 78
Centifoliae HART., *Rhodites* 22
Ceroptres HART. 4, 68
cerri BEIJER., *Cynips* 54
cerri MAYR, *Ceroptres* 69, 80
cerris L., *Quercus* 28, 49, 51, 55, 56,
 69
cerris L. var. *austriaca* (WILLD.) LOUD.,
Quercus 27
Charipinae auct., 14
cichorii BALÁS, *Timaspis* 65, 80
Cichorium intybus L. 65
ciliaris: MICZ., *Pseudocoila* 12
ciliaris ZETTERST., *Figites* 12
ciliaris (ZETTERST.), *Pseudeucoila* 12, 76
cinnamomea L., *Rosa* 20, 22
circulans MAYR, *Andricus* 48
circumscripita: BRISCH., *Allotria* 15
circumscripita (HART.), *Allozyta* 5, 15,
 76
circumscripita HART., *Xystus* 15
cirratus ADLER, *Andricus* 42
clandestinus EADY, *Synergus* 71, 80
clementinae (GIR.), *Andricus* 56, 70, 80
clementinae GIR., *Cynips* 56
collaris: auct., *Andricus* 39
collaris: BRISCH., *Aphilotrix* 39
collaris HART., *Cynips* 39
collaris: WACHTL, *Aphilotrix* 39
communis L., *Lapsana* 64
conglomerata GIR., *Cynips* 51
conglomeratus (GIR.), *Andricus* 51, 69, 78
conifica „KOLLAR” HART., *Cynips* 53
conificus (HART.), *Andricus* 53, 70, 80
connatus (HART.), *Saphonecrus* 69, 80
connatus HART., *Synergus* 69
coronata: BRISCH., *Eucoila* 12
coronata (HART.), *Pseudeucoila* 5, 12, 76
coronatus HART., *Cothonaspis* 12
corrifolia FRIES., *Rosa* 20, 22

- corruptrix larshemi* D. VAN LEEUW. et DEKH.-MAASL., *Andricus* 51
corruptrix (SCHLECHT.), *Andricus* 51, 78
corruptrix SCHLECHT., *Cynips* 51
corticis: auct., *Andricus* 47
corticis L., *Cynips Quercus* 47
corticis: WACHTL, *Aphilotrix* 47
Cothonaspis HART. 12
crassa CAM., *Allotria* 14
crassa (CAM.), *Alloxysta* 14, 76
crustalis HART., *Trigonaspis* 34
cursor (HART.), *Pezophycta* 16, 78
cursor HART., *Xystus* 16
curvata KIEFF., *Allotria* 14
curvata (KIEFF.), *Alloxysta* 14, 76
curvata: MICZ., *Bothrioxysta* 14
curvator HART., *Andricus* 39, 70, 72, 73
curvicornis CAM., *Alloxysta* 16, 78
curvicornis HELL.: WIACK. i HERM., *Alloxysta* 16
cyaneus (F.), *Sirex* 7, 8
cynosum L., *Hieracium* 62, 63
Cynipidae 4
Cynipidae WESTW. 17
Cynipoidea 3
Cynipoidea WESTW. 7
Cynips L. 28, 72

Dahlbomii HART., *Amphithectus* 9
decidua MILL., *Larix* 7, 8
dentipes (F.), *Hydrotaea* 10
Diastrophus HART. 5, 7
Diglyphosema FÖRST. 13
Diplolepis GEOFFR. 17
Diptera 11, 12, 74
Disorygma FÖRST. 13
disticha: auct., *Diplolepis* 32
disticha: auct., *Dryophanta* 32
disticha f. *indistincta* NIBL., *Cynips* 32
disticha HART., *Cynips* 32, 71, 78
divisa: auct., *Diplolepis* 31
divisa: auct., *Dryophanta* 31
divisa HART., *Cynips* 5, 31, 71, 78
divulgata FÖRST., *Disorygma* 13, 76
divulgatum: MICZ., *Disorygma* 13
domestica L., *Musca* 9
drewseni BORR., *Ibalia* (*Ibalia*) 7, 76
dubium L., *Papaver* 66
dufouri GIR., *Callaspidia* 8, 76
dumetorum THUILL., *Rosa* 19, 20, 22
dux SEM., *Sirex* 7

echioides L., *Picris* 64

echioides LUMN., *Hieracium* 62
eglanteria L., *Rosa* 20
eglanteriae (HART.), *Diplolepis* 5, 20, 22, 68, 78
Eglanteriae HART., *Rhodites* 20
ensifer WALK., *Anacharis* 5, 8, 76
ensifera: BRISCH., *Anacharis* 8
erecta (L.) RÄUSCHEL, *Potentilla* 59
ervi HAL., *Aphidius* 14, 15
erythrocerus HART., *Synergus* 73
erythropera: MICZ., *Kleidotoma* 11
erythropus THOMS., *Kleidotoma* 11, 76
Eucoila WESTW. 13
Eucoilidae 4
Eucoilidae THOMS. 10
evanescens KIEFF., *Eucoila* 12
evanescens (KIEFF.), *Pseudeucoila* 12, 76
evanescens MAYR, *Synergus* 70, 80

facialis HART., *Synergus* 72
faginea BOSS., *Quercus lusitanica* var. 39
fecundator: auct., *Andricus* 41
fecundatrix (HART.), *Andricus* 40, 70, 78
fecundatrix HART., *Cynips* 40
ferruginea HART., *Cynips* 43
Figites LATR. 9
Figitidae 4
Figitidae THOMS. 9
Figitina 9
flagellare WILLD., *Hieracium* 62
flavicornis: BRISCH., *Allotria* 16
flavicornis (HART.), *Alloxysta* 5, 16, 76
flavicornis HART., *Xystus* 16
floralis (FALL.), *Hylemya* 10
floribundum WIMM., *Hieracium* 62
folii: auct., *Diplolepis quercus* 28
folii: auct., *Dryophanta* 28
folii: GLOW., *Cynips* 28
folii HRTG.: BRISCH., *Cynips* 28
folii: KINS., *Cynips (folii)* 28
folii L., *Cynips Quercus* 28
folii: WEIG., *Cynips Quercus* 28
formicaria KIEFF., *Cleidotoma* 10
formicaria (KIEFF.), *Kleidotoma* 10, 76
foveicollis THOMS., *Aulax (Xestophanes)* 59
foveicollis (THOMS.), *Xestophanes* 59, 80
fracticornis: BAŃK. i in., *Charips* 14
fracticornis THOMS., *Allotria* 14
fracticornis (THOMS.), *Alloxysta* 14, 76
frainetto TEN., *Quercus* 57
fruticosus L., *Rubus* 58

fumipennis HART., *Neuroterus* 23, 72, 73,
78
furunculus BEIJER., *Neuroterus* 37
fuscicornis (F.), *Tremex* 8

gallae tinctoriae OLIV., *Diplolepis* 50
gallae urnaeformis B. DE FONSC., *Diplo-*
lepis 56
gallae-pomiformis B. DE FONSC., *Diplo-*
lepis 72
gallaepomiformis (B. DE FONSC.), *Syner-*
gus 72, 82
gallaetinctoriae (OLIV.), *Andricus* 50, 69,
70, 78
gallaearnaeformis (B. DE FONSC.), *Andri-*
cus 5, 56, 80
gallae-urnaeformis: SOKOL.-RUTK., *Andri-*
cus 56
gemmae: auct., *Aphilothrix* 40
gemmae L., *Cynips Quercus* 40
gemmae: WACHTL, *Aphilothrix* 41
gemmatus ADLER, *Andricus* 47
gemmea (GIR.), *Andricus* 55, 69, 80
Gemmea GIR., *Cynips* 55
geniculata (HART.), *Kleidotoma* 5
gigas (L.), *Urocerus* 7, 8
giraudi (D. T. et KIEFF.), *Cothonaspis*
12, 76
giraudi D. T. et KIEFF., *Erisphagia* 12
glabra L., *Hypochoeris* 64
glandiformis GIR., *Spathegaster* 27
glandiformis: MICH., *Neuroterus* 27
glandulatae: BRISCH., *Aphilothrix* 44
glandulae (HART.), *Andricus* 44, 78
glandulae HART., *Cynips* 44
glandulae SCHENCK: SZULCZ., *Andricus*
44
glauca VILL., *Rosa* 20, 22
Glechoma hederacea L. 67
Glechoma hirsuta W. K. 67
glechoma L.: GAW., *Aylax* 66
glechomae: auct., *Aylax* 66
glechomae HART.: auct., *Aulax* 66
Glechomae HART.: BRISCH., *Diastrophus*
66
Glechomae L., *Cynips* 66
glechomae (L.), *Liposthenus* 66, 80
Glecomae: WEIG., *Cynips* 66
globuli: auct., *Andricus* 38
globuli: BRISCH., *Aphilothrix* 38
globuli HART., *Cynips* 38
glutinosa var. *mitrata* MAYR., *Cynips* 52

graciliclava KIEFF., *Eucoela* 11
graciliclava (KIEFF.), *Rhoptromeris* 11,
76
grossulariae GIR., *Andricus* 56, 69, 80

haemorroea MEIG., *Sarcophaga* 9
hartigi (HART.), *Andricus* 53, 70, 80
Hartigi KOLL. var. *truncicola* GIR.:
WACHTL, *Cynips* 53
Hartigi KOLL.: WACHTL, *Cynips* 53
Hartigii „KOLLAR” HART., *Cynips* 53
hederacea L., *Glechoma* 67
helgolandica (FÜRST.), *Aphyoptera* 5
Hemerobius nervosus F. 8
heptaphylla L., *Potentilla* 58, 59
hexatoma THOMS., *Kleidotoma* 5
hieracii: auct., *Aulax* 61
hieracii (BOUCHÉ), *Aulacidea* 61, 74, 80,
Hieracii BOUCHÉ, *Cynips* 61
hieracii: SZCZEP., *Aylax* 61
hieracioides L., *Picris* 64
Hieracium cymosum L. 62, 63
Hieracium echioides LUMN. 62
Hieracium flagellare WILLD. 62
Hieracium floribundum WIMM. 62
Hieracium pilosella L. 62
Hieracium pratense TAUSCH. 62
Hieracium TOURN. 62
hirsuta W. K., *Glechoma* 67
humilis L., *Scorzonera* 63
Hydrotaea dentipes (F.) 10
Hylemya antiqua (MEIG.) 11, 12
Hylemya brassicae (BOUCHÉ) 11
Hylemya floralis (FALL.) 10
Hylemya radicum L. 12
Hymenoptera L. 7
hypochoeridis KIEFF., *Aulax* 64
hypochoeridis (KIEFF.), *Phanacis* 64, 80
Hypochoeris glabra L. 64
Hypochoeris maculata L. 63
Hypochoeris radicata L. 63, 64

Ibalia LATR. 7
Ibalia s. str. 7
Ibaliidae 4
Ibaliidae THOMS. 7
idaeus L., *Rubus* 58
ilex L., *Quercus* 28
immarginatus HART., *Synergus* 71
incrassatus HART., *Synergus* 71, 82
indistincta NIBL., *Cynips disticha* f. 32
infectoria HART., *Cynips* 50

- infectorius* (HART.), *Andricus* 50, 78
inferus L., *Cynips Quercus* 4, 33
inferus: WEIGL., *Cynips Quercus* 33
inflator HART., *Andricus* 38, 39, 70, 78
insignis GIR., *Eucoila* 12
insignis (GIR.), *Pseudeucoila* 12, 76
interruptor HART., *Spathogaster* 23
intybus L., *Cichorium* 65
ionescui KIER., *Andricus* 48, 78
Isocolus FÖRST. 59
- jacea* L., *Centaurea* 60, 63
jaceae SCHENCK, *Aulax* 59
jaceae (SCHENCK), *Isocolus* 59, 80
jakowlewi JACOBS., *Ibalia (Tremibalia)* 8
juvencus (L.), *Sirex* 8
- keudelli* HED., *Alloxysta* 4
keudelli HED.: auct., *Alloxysta* 16
Kiefferi FIG., *Andricus* 44
Kleidotoma WESTW. 10
klosei HED.: auct., *Eucoila* 13
klosei HED., *Eucoila* 4
kollari (HART.), *Andricus* 48, 69, 70, 72, 78
Kollarii HART., *Cynips* 48
- laeviusculus* HART.: RUSZK., *Neuroterus* 25
(laeviusculus): MOWSZ., *Neuroterus albipes* 25
laeviusculus SCHENCK, *Neuroterus* 25, 73, 78
lampsanae PERR., *Aulax* 64
lampsanae (PERR.), *Phanacis* 64, 80
Lapsana communis L. 64
lapsanae: NAW., *Timaspis* 64
Larix decidua MILL. 7, 8
larshemi D. VAN LEEUW. et DEKH.-MAASL., *Andricus corruptrix* 51
laticuta GLOW., *Kleidotoma* 4
laticuta GLOW.: MICZ., *Kleidotoma* 11
latreillei: auct., *Aylax* 66
latreillei KIEFF., *Aulax* 66
lenticularis: auct., *Neuroterus* 24
lenticularis OLIV., *Diplolepis* 23
letzneri HED., *Omalaspoides* 9
leucospoides (HOCHENW.), *Ibalia (Ibalia)* 7, 76
Leucospoides HOCHENW., *Ichneumon* 7
leviusculus: SCHMIDT, *Neuroterus* 25
- lignicola* f. *vanheurni* D. VAN LEEUW. et DEKH.-MAASL., *Andricus* 49
lignicola (HART.), *Andricus* 49, 69, 70, 78
lignicola HART., *Cynips* 49
lignicola: MICHNO-ZAT., *Adleria* 49
Linaria vulgatum FRIES. 62
Liposthenus FÖRST. 66
longitarsus REINH., *Amblynotus* 9
longitarsus (REINH.), *Sarothrus* 9, 76
longiventris: auct., *Diplolepis* 29
longiventris: auct., *Dryophanta* 30
longiventris HART., *Cynips* 5, 29, 71
lucida „KOLLAR” HART., *Cynips* 55
lucida: WACHTL, *Aphilothrix* 55
lucidus (HART.), *Andricus* 69, 80
lusitanica var. *broteri* P. COUT., *Quercus* 39
lusitanica var. *faginea* BOSS., *Quercus* 39
- macrophadna* (HART.), *Alloxysta* 14, 76
macrophadnus HART., *Xystus* 14
Macrosiphoniella artemisiae (B. DE FONSC.) 16
macula FORS., *Aulacidea* 62, 80
macula KIEFF.: SZULCZ., *Aulacidea* 62
maculata L., *Hypochoeris* 63
maileti FOLL., *Cynips agama* f. 32
maior JACQ., *Tragopogon* 61
malpighii ADLER, *Aphilothrix* 43
Malpighii HART., *Neuroterus* 23
Malpighii: SCHM., *Andricus* 43
marginalis ADLER: auct., *Andricus* 44
marginalis: DITTR. i SCHM., *Andricus* 4
marginalis SCHLECHT., *Cynips* 44
marginalis: WACHTL, *Aphilothrix* 44
maritima (THOMS.), *Nedinoptera* 5
mazima (MARSH.) ASHE, *Quercus borealis* var. 57
mayri REINH., *Diastrophus* 58, 80
mayri (SCHLECHT.), *Diplolepis* 18, 68 78
Mayri SCHLECHT., *Rhodites* 18
mayri: SZULCZ., *Diastropa* 58
medusae HART., *Cynips caput* 53
megaptera PANZ., *Cynips* 34
megaptera (PANZ.), *Trigonaspis* 34, 35, 72, 73, 78
megapteropsis WR. in KIEFF., *Trigonaspis* 35
melanopus HART., *Synergus* 69

- meyri*: SZULCZ., *Diastrophus* 58
Microstilba 13
minor: DITTR. i SCHM., *Aulax* 66
minor HART., *Aylax* 66, 80
minor: SCHM., *Aulax papaveris* f. 66
minuta: BRISCH., *Allotria* 15
minuta (HART.), *Alloxysta* 5, 15, 76
minutus HART., *Xystus* 15
mitrata MAYR, *Cynips glutinosa* var. 52
mitratus (MAYR), *Andricus* 52, 70, 78
multiplicatus GIR., *Andricus* 56, 80
Musca domestica L. 9
mutabilis: KIER. nec DETTM., *Synergus*
 71

nervosus F., *Hemerobius* 8
nervosus HART., *Synergus* 73, 82
Neuroptera 8
Neuroterus HART. 23, 72
nigra L., *Centaurea* 60
nigra L., *Pinus* 7
nigricornis KIEFF., *Cothonaspis* 12, 76
noctilio (F.), *Sirex* 8
noduli HART., *Andricus* 46
nordmaniana SPACH, *Abies* 7
nostra STEF.: NIEZAB., *Cynips tinctoria*
 HART., var. 50
nostras STEF., *Cynips tinctoria* 50
nudus ADLER, *Andricus* 43, 78
numismalis FOURCR., *Cynips* 26
numismalis (FOURCR.), *Neuroterus* 26, 73,
 78
numismalis FOVIC: SOKOL.-RUTK., *Neuro-*
terus 26
numismalis OLIV.: auct., *Neuroterus* 26
numismalis OLIV.: auct., *Neuroterus* 26
numismalis OLIV., *Cynips* 26

obscurata: BRISCH., *Allotria* 15
obscurata (HART.), *Alloxysta* 5, 15, 76
obscuratus HART., *Xystus* 15
obtusifolia DESV., *Rosa* 22
occultus TSCHKE, *Andricus* 43
officinale WEB., *Taraxacum* 64
orientalis (L.) LINK, *Picea* 8
orientalis L., *Tragopogon* 61
ostrea: KIER., *Andricus* 37
ostreae: auct., *Andricus* 37
ostreus: auct., *Andricus* 37
ostreus GIR., *Neuroterus* 37
ostria (HART.), *Andricus* 37, 72, 73, 78
ostria HART., *Cynips* 37

pallicornis HART., *Synergus* 71, 82
pallida: auct., *Biorrhiza* 35
pallida (OLIV.), *Biorrhiza* 35, 72, 78
pallidipennis MAYR, *Synergus* 70, 80
pallidus OLIV., *Diplolepis* 35
Papaver argemone L. 66
Papaver dubium L. 66
Papaver rhoeas L. 66
Papaver somniferum L. 65
Papaveri (PERS): HELLW., *Aulax* 65
papaveria: MICH., *Aylax* 65
papaveris: auct., *Aulax* 65
papaveris f. *minor*: SCHM., *Aulax* 66
papaveris KIEFF., *Timaspis* 65, 80
papaveris (PERR.), *Aylax* 65, 80
papaveris PERR., *Diplolepis* 65
paradoxa RAD., *Manderstjerna* 45
paradozus (RAD.), *Andricus* 45, 72, 78
Parasarcophaga albiceps MEIG. 9
Parasarcophaga unquitigris ROHD. 9
pedunculi L., *Cynips Quercus* 23
pendulina L., *Rosa* 20
Periclistus FÖRST. 4, 67
petioli L., *Cynips Quercus* 4, 33
petioli: WEIG., *Cynips Quercus* 33
petraea (MATT.) LIEBL., *Quercus* 23, 24,
 25, 27, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36,
 38, 39, 40, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48,
 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 69,
 71
Pezophyeta FÖRST. 16
Phanacis FÖRST. 63
Picea abies (L.) KARST. 7, 8
Picea orientalis (L.) LINK 8
Picea pungens ENGELM. 7
picipes (NEES), *Aphidius* 14, 15
Picris echioides L. 64
Picris hieracioides L. 64
pilosella L., *Hieracium* 62
pilosellae (KIEFF.), *Aulacidea* 62, 80
pilosellae KIEFF., *Aulax* 62
pilosus ADLER, *Andricus* 40
pimpinellifolia L., *Rosa* 22
Pinus brutia TEN. 8
Pinus nigra L. 7
Pinus silvestris L. 7, 8
pisum (HARR.), *Acyrtosiphon* 14, 15, 16
poissoni FOLL., *Andricus sieboldi* f. 46
polonica GLOW.: MICZ., *Tetrarhoptra* 13
polonica GLOW., *Tetrarhoptra* 4
polycera GIR., *Cynips* 52
polycerus (GIR.), *Andricus* 52, 69, 78

- pomifera* HERRM., *Rosa* 20, 22
Potentilla arenaria BORKH. 59
Potentilla argentea L. 58, 59
Potentilla canescens BESS. 58
Potentilla erecta (L.) RÄUSCHEL 59
Potentilla heptaphylla L. 58, 59
Potentilla reptans L. 59
Potentilla silesiaca UECHTR. 59
Potentilla sterilis (L.) GARCKE 59
Potentilla supina L. 58
Potentilla verna L. 59
Potentilla wiemanniana GÜNTH. et SCHUM. 58
Potentillae: BRISCH., *Xenophanes* 58
Potentillae RETZ., *Cynips* 58
potentillae (RETZ.), *Xestophanes* 58, 80
potentillae VILL.: auct., *Xestophanes* 58
potentillae VILL.: SZULCZ., *Xestophanus* 58
Praon barbatum MACK. 14, 15
pratense TAUSCH., *Hieracium* 62
pratensis L., *Tragopogon* 61
Pseudeucoila ASHM. 12
pseudo-inflator: MICHNO-ZAT., ?*Andricus* 39
pseudoinflator TAV., *Andricus* 5, 39, 78
pubescens GLOW., *Kleidotoma* 4
pubescens GLOW.: MICZ., *Kleidotoma* 11
pubescens WILLD., *Quercus* 23, 24, 25, 27, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 38, 39, 40, 42, 43, 44, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 69,
punctata KIEFF., *Diglyphosema* 13, 76
punctatum: MICZ., *Diglyphosema* 13
pungens ENGELM., *Picea* 7
purpurea L., *Scorzonera* 63

quadrilineatus HART., *Andricus* 44, 72, 78
Quercus baccarum L., *Cynips* 23
Quercus baccarum: WEIG., *Cynips* 23
Quercus borealis var. *maxima* (MARSH.) ASHE 57
Quercus BURGSD., *Cynips calycis* 54
quercus calycis: auct., *Cynips* 54
Quercus cerris L. 28, 49, 51, 55, 56, 69
Quercus cerris L. var. *austriaca* (WILLD.) LOUD. 27
Quercus corticis L., *Cynips* 47
quercus folii: auct., *Diplolepis* 28
Quercus folii L., *Cynips* 28
Quercus folii: WEIG., *Cynips* 28
Quercus frainetto TEN. 57

Quercus gemmae L., *Cynips* 40
Quercus ilex L. 28
Quercus inferus L., *Cynips* 4, 33
Quercus inferus: WEIG., *Cynips* 33
Quercus lusitanica var. *broteri* P. COUT. 39
Quercus lusitanica var. *faginea* BOSS. 39
Quercus peduncululi L., *Cynips* 23
Quercus petioli L., *Cynips* 4, 33
Quercus petioli: WEIG., *Cynips* 33
Quercus petraea (MATT.) LIEBL. 23, 24, 25, 27, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 38, 39, 40, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 69, 71
Quercus pubescens WILLD. 23, 24, 25, 27, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 38, 39, 40, 42, 43, 44, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 69
quercus radialis: auct., *Andricus* 47
Quercus radialis F., *Cynips* 46
Quercus radialis: WEIG., *Cynips* 46
Quercus ramuli L., *Cynips* 42
Quercus ramuli: WEIG., *Cynips* 42
Quercus robur L. 23, 24, 25, 27, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 38, 39, 40, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 68, 71
Quercus rubra L. 57
Quercus suber L. 28
Quercus terminalis F., *Cynips* 35
quercus-baccarum: auct., *Neuroterus* 23
quercusbaccarum (L.), *Neuroterus* 23, 72, 73, 78
Quercuscalicis: auct., *Cynips* 54
quercus-calicis: auct., *Cynips* 54
quercuscalycis (BURGSD.), *Andricus* 54, 69, 70, 80
quercuscorticis (L.), *Andricus* 47, 71, 78
quercus-folii: auct., *Diplolepis* 28
quercus-folii: auct., *Dryophanta* 28
quercus-folii: GAW., *Diplolepis* 28
quercus-folii: KAPUŚC., *Cynips* 28
quercusfolii L., *Cynips* 5, 28, 71,
quercusinferus L., *Cynips* 33
quercuspetioli L., *Cynips* 33
quercus-radialis: auct., *Andricus* 47
quercusradialis (F.), *Andricus* 46, 69, 71, 72, 78
quercus-ramuli: auct., *Andricus* 42
quercusramuli (L.), *Andricus* 42, 72, 78

radiatus MAYR, *Synergus* 72, 82
radicata L., *Hypochoeris* 63, 64
radicis: auct., *Andricus* 46, 47
radicis: BRISCH., *Aphilotrix* 47
radicis F., *Cynips Quercus* 46
radicis: WACHTL, *Aphilotrix* 47
radicis: WEIG., *Cynips Quercus* 46
radicum L., *Hylemya* 12
ramicola SCHLECHT., *Cynips* 46
ramuli: auct., *Andricus* 42
ramuli L., *Cynips Quercus* 42
ramuli: WEIG., *Cynips Quercus* 42
rapae WESTW., *Eucoila* 11
rapae (WESTW.), *Trybliographa* 11
Reaumurii: auct., *Cynips* 26
Reaumurii HART., *Neuroterus* 26
reinhardi MAYR, *Synergus* 70, 80
renum: auct., *Biorhiza* 34
renum: auct., *Trigonaspis* 34
renum HART., *Cynips* 34
reptans L., *Potentilla* 59
Rhabdophaga rosaria LW. 74
rhenana BOR., *Centaurea* 60, 63
rhizomae: WACHTL, *Aphilotrix* 48
Rhocadis M. KL.: HART., *Aylax* 65
rhoeas L., *Papaver* 66
Rhoptomeris FÖRST. 11
Rhosae HART.: HIER., *Rhodites* 17
rhyzomae (HART.), *Andricus* 48, 71, 78
rhyzomae HART., *Cynips* 48
robur L., *Quercus* 23, 24, 25, 27, 29, 30,
 31, 32, 33, 34, 35, 36, 38, 39, 40, 42
 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52,
 53, 54, 55, 56, 57, 68, 71
Rogenhoferi: auct., *Aulax* 60
rogenhoferi: SZULCZ., *Aylax* 60
rogenhoferi WACHTL, *Isocolus* 60, 80
Rosa agrestis ŠAVI. 19, 22
Rosa arvensis HUDS. 22
Rosa canina L. 18, 19, 20, 21, 22
Rosa centifolia L. 22
Rosa cinnamomea L. 20, 22
Rosa corrifolia FRIES. 20, 22
Rosa dumetorum THUILL. 19, 20, 22
Rosa eglanteria L. 20
Rosa glauca VILL. 20, 22
Rosa obtusifolia DESV. 22
Rosa pendulina L. 20
Rosa pimpinellifolia L. 22
Rosa pomifera HERRM. 20, 22
Rosa rubiginosa L. 18, 19, 20, 21
Rosa sepium THUILL. 20

Rosa spinosissima L. 22
Rosa tomentella LÉM. 20
Rosa tomentosa SM. 19, 20, 21
Rosa umbelliflora SW. 20
rosae: auct., *Rhodites* 17
Rosae L., *Cynips* 17
rosae (L.), *Diplolepis* 17, 68, 78
rosae: WEIG., *Cynips* 17
rosaria LW., *Rhabdophaga* 74
rosarum (GIR.), *Diplolepis* 22, 68, 78
rosarum GIR., *Rhodites* 22
rosea W. K., *Scorzonera* 63
Rovinia striata F. 9
Rubi BOUCHÉ, *Cynips* 57
rubi (BOUCHÉ), *Diastrophus* 57, 80
rubi HART.: auct., *Diastrophus* 57
rubiginosa L., *Rosa*, 18, 19, 20, 21
rubra L., *Quercus* 57
Rubus caesius L. 58
Rubus fruticosus L. 58
Rubus idaeus L. 58
Rubus seebergensis PFUHL. 58
ruficornis HART., *Synergus* 70, 80
ruficornis THOMS., *Kleidotoma* 10, 76

Sabaudi HRTG.: BRISCH., *Aulax* 61
saliens KOLL., *Cynips* 27
saliens (KOLL.), *Neuroterus* 27, 78
Saphonecrus D. T. et KIEFF. 4, 69
Sarcophaga haemorroea MEIG. 9
Sarcophaga striata F. 9
Sarothrus HART. 9
scabiosa L., *Centaurea* 60, 63
scabiosae: DITTR. i SCHM., *Aulax* 60
scabiosae GIR., *Diastrophus* 60
scabiosae (GIR.), *Isocolus* 60, 80
Schlechtendali MAYR, *Neuroterus* 27
Scorzonera humilis L. 63
Scorzonera purpurea L. 63
Scorzonera rosea W. K. 63
scutellaris: auct., *Dryophanta* 28
scutellaris OLIV., *Diplolepis* 28
Scutellaris ROSSI, *Cynips* 9
scutellaris (ROSSI), *Figites* 9
scutellata KIEFF., *Alloxysta* 14
seebergensis PFUHL., *Rubus* 58
seminationis ADLER: auct., *Andricus* 45
seminationis (GIR.), *Andricus* 45, 72, 78
seminationis GIR., *Cynips* 45
sepium THUILL., *Rosa* 20
serotina GIR., *Cynips* 55
serotina: WACHTL, *Aphilotrix* 55

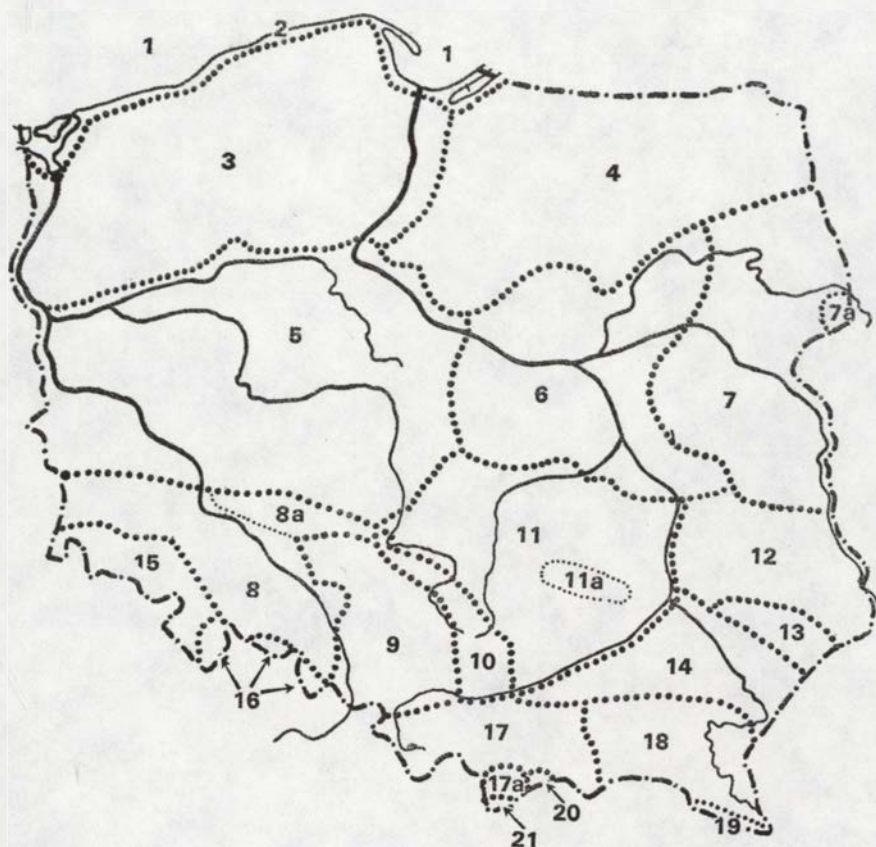

- serotinus* (GIR.), *Andricus* 55, 80
sieboldi f. *poissoni* FOLL., *Andricus* 46
sieboldi (HART.), *Andricus* 46, 71
sieboldi: WACHTL, *Aphilotrix* 46
Sieboldii HART., *Cynips* 46
silesiaca UECHTR., *Potentilla* 59
silesiacus HED., *Omalaspoides* 9
silvestris L., *Pinus* 7, 8
similis ADLER, *Spathogaster* 29
similis: HIER., *Dryophanta* 30
simulatrix RUTHE, *Eucoelia* 11
simulatrix (RUTHE), *Trybliographa* 11, 76
Sinapsis: TRZEB., *Trigonaspis* 35
sinospis: SZULCZ., *Trigonaspis* 35
Sirex cyaneus (F.) 7, 8
Sirex dux SEM. 7
Sirex juveneus (L.) 7, 8
Sirex noctilio (F.) 8
Solidago L. 62
solitaria B. DE FONSC., *Diplolepis* 43
solitaria: BRISCH., *Aphilotrix* 43
solitarius B. DE FONSC., *Andricus* 43, 72, 78
somniferum L., *Papaver* 65
spectrum (L.), *Xeris* 8
spinosissima: auct., *Rhodites* 19
spinosissima L., *Rosa* 22
spinosissimae (GIR.), *Diplolepis* 19, 78
spinosissimae GIR., *Rhodites* 19
spinosissimae HART.: auct., *Rhodites* 19
spinosismae: TRZEB., *Rhodites* 19
stenolepis KERN., *Centaurea* 63
sterilis (L.) GARCKE, *Potentilla* 59
striata F., *Rovinia* 9
striata F., *Sarcophaga* 9
striaticollis (CAM.), *Kleidotoma* 10, 76
subaptera (WALK.), *Nedinoptera* 5
suber L., *Quercus* 28
subnebulosa (STEPH.), *Boromyia* 8
substituta KINS., *Cynips* 29
subterminalis NIBL., *Aulacidea* 63, 80
sufflator MAYR, *Andricus* 56
sufflator MAYR?: DITTR. i SCHM., *Andricus* 56
supina L., *Potentilla* 58
synaspis HART., *Apophyllus* 35
synaspis (HART.), *Trigonaspis* 5, 35, 78
synaspis: MICHNO-ZAT., ?*Trigonaspis* 35
Synergus HART. 4, 69
Syrphidae 8, 9

taraxaci ASHM., *Gillettea* 64
taraxaci (ASHM.), *Phanacis* 64, 80

taraxaci KIEFF.: MOESZ, ?*Aulax* 64
Taraxacum officinale WEB. 64
Taschenbergi: auct., *Dryophanta* 28
Taschenbergi SCHLECHT., *Spathogaster* 28
terminalis: auct., *Andricus* 35
terminalis: auct., *Biorhiza* 35
terminalis: auct., *Biorrhiza* 35
terminalis F., *Cynips Quercus* 35
terminalis HART.: WIERZ., *Teras* 35
testaceipes: auct., *Andricus* 46
testaceipes HART.: auct., *Andricus* 47
Tetrarhoptra FÖRST. 13
Thaumacera: auct., *Synergus* 73
Thaumacera DALM., *Cynips* 73
thumacerus (DALM.), *Synergus* 73, 82
tibialis KIEFF., *Microstilba* 13, 76
tibialis ZETTERST., *Cynips* 9
tibialis (ZETTERST.), *Sarothrus* 9, 76
Timaspis MAYR 65
tinctoria HART. var. *nostra* STEF.: NIEZAB., *Cynips* 50
tinctoria LINN.: WACHTL, *Cynips* 50
tinctoria nostras STEF., *Cynips* 50
tinctoriae OLIV., *Diplolepis gallae* 50
Togae F., *Cynips* 4
Togae „FBR”: BRISCH., *Cynips* 33
tomentella LÉM., *Rosa* 20
tomentosa SM., *Rosa* 19, 20, 21
Tragopoginis THOMS., *Aulax* 60
Tragopogon maior JACQ. 61
Tragopogon orientalis L. 61
Tragopogon pratensis L. 61
tragopogonis celata KIER., *Aulacidea* 61, 80
tragopogonis (THOMS.), *Aulacidea* 60
tragopogonis tragopogonis (THOMS.), *Aulacidea* 60, 80
Tremex fuscicornis (F.) 8
Tremibalia KIER. 8
tricolor: auct., *Neuroterus* 23
tricolor HART., *Spathogaster* 23
Trigonaspis HART. 34
trilineatus HART., *Andricus* 46
truncicola (GIR.), *Andricus* 53, 70
Truncicola GIR., *Cynips* 53
truncicola GIR.: WACHTL, *Cynips Hartigi* KOLL. var. 53
Trybliographa FÖRST. 11
tscheki MAYR, *Synergus* 73, 82

umbelliflora Sw., *Rosa* 20
umbraculus OLIV., *Diplolepis* 69
umbraculus (OLIV.), *Synergus* 69, 80

- unquiligris* ROHD., *Parasarcophaga* 9
urnaeformis B. DE FONSC., *Diplolepis*
gallae 56
Urocerus argonautarum SEM. 7
Urocerus augur augur KLUG 8
Urocerus gigas (L.) 7, 8
urticae HAL., *Aphidius* 14, 15
vanheurni D. VAN LEEUW. et DEKH-
 MAASL., *Andricus lignicola* f. 49
verna L., *Potentilla* 59
verrucosa: auct., *Dryophanta* 31
verrucosa: auct., *Spathegaster* 31
verrucosus SCHLECHT., *Spathegaster* 31
vesicator: auct., *Neuroterus* 26
vesicatrix SCHLECHT., *Cynips* 26
vesicatrix: SCHMIDT, *Neuroterus* 26
vesicatrix: WACHTL, *Spathegaster* 26
victrix: auct., *Charips* 15
victrix WESTW., *Allotria* 15
victrix (WESTW.), *Alloxysta* 15, 76
vulgaris HART., *Synergus* 72, 82
vulgatum FRIES., *Linaria* 62
Wiemanniana GÜNTH. et SCHUM., *Poten-*
tilla 58
xanthocerus HART., *Synergus* 4, 74
xanthopsis SCHLECHT., *Andricus* 44
Xeris spectrum (L.) 8
Xestophanes FÖRST. 58

PODZIAŁ POLSKI NA KRAINY

1	Bałtyk	11a	Góry Świętokrzyskie
2	Pobrzeże Bałtyku	12	Wyżyna Lubelska
3	Pojezierze Pomorskie	13	Roztocze
4	Pojezierze Mazurskie	14	Nizina Sandomierska
5	Nizina Wielkopolsko-Kujawska	15	Sudety Zachodnie
6	Nizina Mazowiecka	16	Sudety Wschodnie
7	Podlasie	17	Beskid Zachodni
7a	Puszcza Białowieńska	17a	Kotlina Nowotarska
8	Śląsk Dolny	18	Beskid Wschodni
8a	Wzgórza Trzebnickie	19	Bieszczady
9	Śląsk Górny	20	Pieniny
10	Wyżyna Krakowsko-Wieluńska	21	Tatry
11	Wyżyna Małopolska		

Podziału obszaru Polski na krajiny dokonano tymczasowo do celów roboczych. Nie należy go uważać za podział zoogeograficzny, uzasadniony w pełni odpowiednimi badaniami faunistycznymi.

Z części XXVI «Katalogu fauny Polski» ukazał się dotychczas:

Zeszyt 1. B. Pisarski. Mrówki — *Formicoidea*, 1975, 84 ss.

«Katalog fauny Polski» wydaje Instytut Zoologii Polskiej Akademii Nauk.

W sprawach wymiany należy zwracać się pod adresem: Biblioteka Instytutu Zoologii Polskiej Akademii Nauk, 00-950 Warszawa, ul. Wilcza 64.

Zamówienie należy kierować pod adresem: «Dom Książki», Centralna Księgarnia Rolnicza, 00-055 Warszawa, Plac Dąbrowskiego 8 lub Wzorcownia Wydawnictw Naukowych PAN — Ossolineum — PWN, 00-901 Warszawa, Pałac Kultury i Nauki.

«Catalogus faunae Poloniae» издается Институтом Зоологии Польской Академии Наук.

По делам обмена просим обращаться по адресу: Библиотека Института Зоологии Польской Академии Наук, 00-950 Варшава, ул. Вильча 64, Польша.

Заказы следует направлять по адресу: «Арс Полона», 00-068 Варшава, Краковске Пржедмесье 7, Польша.

«Catalogus faunae Poloniae» is published by the Institute of Zoology of the Polish Academy of Sciences.

For exchange write, please, to the following address: Biblioteka Instytutu Zoologii Polskiej Akademii Nauk, 00-950 Warszawa, ul. Wilcza 64, Poland.

Book orders should be addressed as follows: «Ars Polona», 00-068 Warszawa, Krakowskie Przedmieście 7, Poland.